

Rednik

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA

VELIKI OKTOBER

Razstava v Muzeju revolucije v Celju

Od 25. tega meseca do 8. novembra bo v občasnih prostorih Muzeja revolucije v Celju odprta razstava Veliki oktober, posvečena 50-letnici sovjetske socialistične revolucije. Razstavo, ki bo odprta dnevno dopoldne in popoldne, so pripravili v okviru muzejskega programa, po katerem se ustanova vključuje tudi v politično dejavnost na svojem območju. Razstava prikazuje naš delež v revoluciji in predvsem vpliv oziroma pomen oktobrskih dogodkov na revolucionarna gibanja pri nas in drugod po Evropi.

Tako je celotno gradivo razdeljeno na posamezna obdobja — od Marxa in Engelsa, ki sta proletariatu pokazala njegovo pot v socializmu in komunizmu, preko najznačilnejšega slikovnega gradiva iz revolucije do revolucionarnega tiska. Pri tem ima posebno mesto delež jugoslovanskih vojnih ujetnikov v oktobrski revoluciji, saj jih je bilo blizu 35 tisoč in se mnogi med njimi

niso odlikovali samo v bojih, ampak tudi v političnem smislu. Oktobrski dogodki so seveda odjeknili po vsej Evropi in spodbudili napredne sile k revolucionarnim gibanjem (na primer revolucija na Madžarskem, ki je zajela tudi naše Prekmurje). Zlasti močna pa so

bila ta gibanja na jugoslovanskih tleh tedanje Avstro-Ogrske v letih od 1918 do 1920. Vpliv oktobrskih revolucije se je najbolj odrazil v Judenburgu in Radgoni, med vojaki 17. pešpolka, zajel pa je tudi dober del avstroogrške flote v Pullu in drugih jadranskih pristaniščih. Razstava prikazuje dalje KP do narodno osvobodilne vojne, kjer je njeno delovanje doseglo višek; posebno mesto je posvečeno ustanovitvi KP Slovenije 1937 (Smiglova zidanica, Joštov mlin, Okonina pri Pesjem), boju proti fašizmu in enotni akcijski fronti naprednih sil, ki so pripomogle

do ustanovitve Osvobodilne fronte. Na razstavi je prav tako zastopano slikovno gradivo z naše revolucije in povojnega časa, ko si je naša država ustvarila ugled v svetu sprično notranje izgradnje kot njene miroljubne zunanje politične konstelacije. Smotrno urejena in vsebinsko zaključena razstava živo prikazuje zgodovino, to pa je bil tudi njen namen. Razstava bo pomemben pripomoček šolam, ki bodo pripravljale proslave in učne ure hkrati ob eksponatih, v smislu muzejskega programa in prizadevanj, da bi ustanovo povezovali s šolami.

dhr

JAVNA RAZPRAVA O OSNUTKU ZAKONA O VARSTVU OTROK

Začetek sistematičnosti

V tem mesecu naj bi v naši javnosti zaključili razpravo o osnutku zakona o skupnostih varstva in o financiranju nekaterih oblik družbenega varstva otrok v SR Sloveniji. Čeprav že v naslovu samem razberemo eno od nekaterih variant, ki jih osnutek daje v premislek in dopolnilo, s tem vendarle ni prav nič omajjan pomen

novega akta, ki bo prvi po osvoboditvi poskušal dati orientacijo za sistematsko ureditev otroškega varstva.

Razpravljajoč o novem zakonu nam mora biti jasno, da z njim, ki sicer zagotavlja nekaj virov za organizirano varstvo predšolskih in šolskih otrok, problemov tega pomembnega področja ne bo mogoče naenkrat rešiti. Stalni in obvezni vir se — podobno kot doslej — tudi po osnutku novega zakona oblikuje iz sredstev, namenjenih za osebne dohodke, ki jih plačujejo delovne in druge organizacije ter državni organi. Razen tega naj bi zdaj prispevek plačevali tudi tisti, ki imajo dohodek iz obrti in svobodnih dejavnosti. Svoje bodo prispevale tudi občine in republika. Med pogojnimi viri — in to so tisti, v katerih so največje rezerve, pa zakon omenja delež družbene političnih skupnosti, pa delovnih in drugih organizacij ter sredstva, ki jih dajejo občani. Znova torej velja poudariti, da je urejeno varstvo prav tako

eden bistvenih pogojev za večjo produktivnost, pa da je zato tudi ekonomsko utemeljeno, da delovne organizacije po lastni presoji izločajo sredstva posebej za te namene.

Za uresničevanje otroškega varstva, povezovanja dejavnosti in oblik tega dela s potrebami ter za upravljanje z družbenimi sredstvi osnutek zakona predlaga ali ustanovitev skupnosti otroškega varstva ali sklade otroškega varstva. Občinam bi nedvomno kazalo pustiti več ali manj proste roke pri dokončni odločitvi, ki bi mogla povezovati več občin hkrati. Seveda pa bi bila v vsakem primeru smotrna ustanovitev republiške skupnosti otroškega varstva, ki naj bi zagotovila enotnost njegovega razvoja in obravnavo ter reševanje vprašanj, ki so skupnega pomena. Odstotek, po katerem naj bi se sredstva delila med republiškega oziroma občinske sklade, pa naj bi določila republiška skupščina.

I. B.

ČLANI OBČINSKE KONFERENCE SZDL SOGLASNO PODPRLI NAJVEČJO AKCIJO V ŽALSKI OBČINI

Nam - Savinjanom ne more biti vseeno...

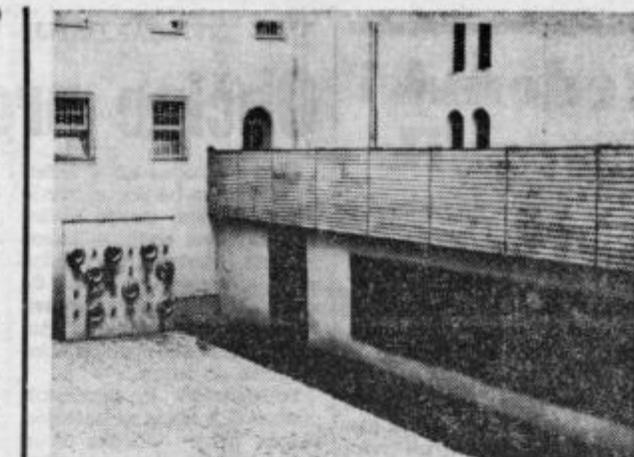
- S SAMOPRISPEVKOM BI NAJ V PRIHODNIH PETIH LETIH USTVARILI VSAJ ZNOSNE RAZMERE V SOLSTVU ŽALSKO OBČINE.
- NA LETO BI NAJ ZBRALI OKROG 225 MILIJONOV SDIN, S TEMI SREDSTVI BI ZGRADILI V TEH LETIH NOVE SOLE IN UREDILI STARE.
- OBČINSKA KONFERENCA SZDL BO PREDLAGALA OBČINSKI SKUPŠČINI RAZPIS REFERENDUMA, NA KATEREM SE NAJ OBČANI ODLOČILO ZA ALI PROTI POMOCI.

Večini občanov v Savinjski dolini je več ali manj znano v kakšnih razmerah se prav na področju doline nahaja šolstvo. To temboj, ker se njihovi otroci ali vnuki šolajo v večini primerov v istih prostorih, kot so se oni.

Kljub temu, da je v drugih panogah ob pomoči ožje ali širše družbe šel razvoj naglo naprej, je šolstvo ostalo na predvojni ravni. Po vojni so na področju žalske občine zgradili le ENO novo šolo, nekaj pa jih adaptirali

in uredili. Tako se danes otroci v Savinjski dolini šolajo v več izmanskem pouku, v prostorih, ki zdaleka ne ustrezajo, brez prostorov za kabinetni pouk.

Če bi citirali nekaj podatkov le enega izmed zagovornikov samoprispevka, ki je navedel le gola dejstva, nam postane jasnejše, zakaj predlagajo ta nevsakdanji korak. »Nam, Savinjanom ne more biti vseeno v kakšnih razmerah se šolajo naši otroci. Medtem, ko imajo že v vsa-

PRED DNEVOM MRTVIH

Žalne svečanosti v Celju bo pripravila mladina

Vence naj bi položile le občinske družbeno politične organizacije

Mladina naj krepi tradicije NOV tudi tako, da se z globoko pieteto poklanja žrtvam za svobodo. Takšno je bilo vodilo ob odločitvi, da bi vsebinsko plat svečanosti ob dnevu mrtvih prevzela šolska mladina.

Letošnje osrednje prireditve ob dnevu mrtvih bodo na treh krajih v Celju:

OB GROBNICI HEROJEV NA SLANDROVEM TRGU bo komemorativna svečanost v torek 31. oktobra ob 11. uri dopoldne. Program za žalne svečanosti na tem kraju pripravila mladina gimnazije, pedagoške gimnazije in tehniške šole. Poleg mladine teh treh šol se bo na Slandrovem trgu zbrala tudi osnovnošolska mladina prvih treh celjskih šol. Po programu bodo delegacije občinskih političnih organizacij in občinske skupščine položile k spomeniku in grobnici vence.

V MUČILNICI PATRIOTOV »STAREM PISKRU« bo svečanost istega dne, vendar ob dvanajsti uri. S programom bo sodelovala mladina administrativne šole, pedagoške gimnazije in glasbene šole. V muzejsko urejenem dvorišču »starega piskra« se bo žrtvam poklonila tudi mladina šole za blagovni promet, šole za zdravstvene delavce in centra »Borisa Kidriča«.

OB SKUPNI GROBNICI NA GOLOVCU bo v programu sodelovala mladina hudinjske in četrte osnovne šole.

S tem, da je mladina prevzela skrb za dostojno počastitev spomina padlih za našo svobodo, dobiva praznovanje dneva mrtvih v Celju še večjo možnost, saj pričakujemo, da se bodo občani v velikem številu udeležili komemoracij, kot vsa leta doslej.

ek.

Mladi obsojajo in protestirajo

V počastitev 21. oktobra, dneva mednarodne solidarnosti z bojem vietnamskega ljudstva za svobodo so bila v soboto v celjskih srednjih šolah interna in javna protestna zborovanja, na katerih so mladi ne le obsojali vojna grozodejstva, marveč tudi zahtevali prekinitev krivične vojne v Vietnamu.

Dijaki celjske gimnazije so s protestnega zborovanja poslali Jugoslovanski ligi za mir brzojavko, v kateri je rečeno: Dijaki celjske gimnazije smo se ob dnevu mednarodne solidarnosti z bojem vietnamskega ljudstva zbrali, da javno izrazimo svojo solidarnost in podporo

trpečemu vietnamskemu ljudstvu, ki že dolga leta žrtvuje v boju za svobodo in neodvisnost svoje najboljše sinove in hčere ter da javno obsodimo ameriške imperialiste in njihove barbarske zaveznike, ki vse bolj spreminjajo Vietnam v vojaški poligon, na katerem poskušajo najmodernejša uničevalna orožja na trpečem in svobodnem vietnamskem ljudstvu. Dijaki celjske gimnazije ostro protestiramo proti nadaljevanju krivične in umazane vojne v Vietnamu.

Brzojavke s podobno vsebino so poslali tudi z drugih zborovanj.

SPREMEMBA V CELJSKEM ZDRAVSTVENEM DOMU

Medtem ko je dosedanji direktor Zdravstvenega doma v Celju, dr. Janez Lovšin proslil za upokojitev, je delavski svet tega celjskega zdravstvenega kolektiva imenoval za novega direktorja dr. Franca Pludernika, znanega zdravstvenega in družbeno političnega delavca v Celju.

Milijon za štipendije

Na zadnji seji predsedstva občinskega sindikalnega sveta v Celju so sklenili prispevati v sklad štipendiranje mladih talentov, ki ga je ustanovila konferenca občinske organizacije SZDL, milijon starih dinarjev. Svojo podporo temu skladu in šolanju mladih talentov so člani predsedstva izrazili tudi s tem, da so pozvali ne le sindikalne organizacije, marveč tudi njene članke, torej posameznike, da po svojih močeh prispevajo v ta sklad. Propračani smo, da bodo glede sindikalne organizacije celjske občine, celjske

občinske skupščine in nekaterih delovnih kolektivov sledili še drugi.

M. B.

LUBEJEVA ODLIČNO

Cetudi se sezona največjih tekmovalnih bližnjakov, je članica AD Klavdivarja, Marjana Lubej, se vedno v odlični formi. Tako je v nedeljo nastopila izven konkurence v Trbovljah na tradicionalnem srečanju pokrajinskih atletskih reprezentanc Primorske, Gorenjske, Dolenjske in Zasavske, kjer je v teku na 60 metrov izenačila državni rekord s časom 7,4, v teku na 100 metrov pa je bila za desetinko sekunde slabša od državnega rekorda Petnarjeve. Tokrat je Lubejeva pretekla to progo v času 11,7 sekunde.

—11

tedenski
mozaik

Israelci so besni, ker so jim Egipčani potopili rušilec, in trdijo, da je to povod za vojno. Kairo pravi: »To je bila samoočrna.« Predsednik Naser je že podelil odlikovanja... Bolivijski predsednik Barrientos trdi, da so partizani Ché Guevaro v boju ustrelili in da je bil pri priči mrtev. Toda Guevaro so videli še en dan po zajetju živega. Teško si je misliti, da bi Guevara lahko živel še cel dan s sedmimi krogli v telesu in z eno v srcu. Teh krogel ni dobil v spopadu, ampak pred strelnim vodom, čeprav v Boliviji po zakonu ne poznajo smrtnih kazni... Zahodnonemški kancler Kiesinger je prišel na obisk v London in Wilson si veliko obeta od njega. Bonn naj bi pomagal Britaniji zleteti v Skupni trg, toda ne proti de Gaulle. Zatorej Britanija: potrpljenje... Venera je, kakor smo pravkar zvedeli, silno vroča, prevroča za zemljane... Kardinal Mindszenty, ki že enajst let tiči v ameriškem poslanstvu v Budimpešti, je baje zelo jezen in grozi, da bo odkorakal ven. Razlog: v prizadevanju, da bi zboljšala odnose z Madžarsko, je ameriška vlada povišala svoje poslanstvo v Budimpešti v veleposlanstvo... Angleški poslanec Christopher Mayhew je ta teden dejal, da je treba v politiki sicer nekoliko lagati, toda to, kar zdaj zahtevajo od nas, je vendarle preveč... In neki drug politik je dejal: »Zgodovina je polna vojna, o katerih so vsi trdili, da se nikakor ne morejo začeti... V Britaniji sme zdaj policija preizkusiti diha slehernega avtomobilista, da bi ugotovila, če ga ni preveč popil. Nekdo je zahteval, da bi jemali diha tudi pešcem. Vskakor, če po nesreči še diha... V Ameriki je neki delavec, v tovarni letal pobesnel in začel streljati okrog sebe. Potem se je odpeljal še v sosednjo tovarno in še tam postrelil nekaj ljudi. Skupna bilanca: pet mrtvih in osem ranjenih. V Vietnamu bi dobil za to kolajno.

Občine proti državi

Konec oktobra ali v začetku novembra bo posvetovanje o materialnem stanju občin. Vzrok: razvoj občin — kakor zatrjuje stalna konferenca mest — zaostaja in grozi, da se bo obrnil proti ustavi. Kakor vselej, tako je tudi sedaj vprašanje denar in kako bi prišli do njega.

Po ustavnih in zakonskih predpisih občina samostojno določa svoje dohodke in z njimi razpolaga. V praksi pa občina dejansko samo razdeljuje potico, ki jo je spekla država.

OZADJE

Občinska blagajna se napolnjuje z odloki višjih državnih organov; državljani pa na to ne morejo prav nič vplivati. Tako je občina dejansko samo podaljšana roka državne oblasti, ne pa to, kar bi moral biti: samoupravna družbeno-politična skupnost državljanov.

S statistiko lahko ugotovimo, da se proračunska sredstva družbeno-političnih skupnosti razdeljujejo vse bolj v korist občin. Tako je npr. federacija leta 1963 zadržala zase 65,8 odst., lansko leto pa komaj 47,4 odst. Delež občin je v istem času narasel od 18,4 odst. na 33,4 odst.

Neredko se na zborih, kjer nastopajo z dokaznim gradivom, dokazuje, da je to izboljšanje navidezno. Pristojnosti občin se ne prestopajo, dolžnosti so še vedno večje. S tem pa se ne samo nevtalizira povečanje občinskih postavk v splošnem proračunu, marveč prihajajo občine v težji materialni položaj, kot so bile kdaj prej.

IZHOD

En izhod iz te stiske je ponovna temeljita razdelitev celotnega proračuna (še večje obdavčenje gospodarstva tu očitno ne pride v poštev). Od vsega tega za sedaj ni nič. To zelo dobro veče tudi občine, zato iščejo rešitev drugod.

Občinski očetje mislijo, da je nujno osvoboditi formiranje in razdeljevanje mate-

ričnih sredstev občin v občinskih okvirjih. Tu se misli predvsem na višino odmere občinskega davka, prispevkov in drugih virov pri angažiranju sredstev.

S te plati pa grozi nevarnost državljanom. V tem primeru bi bili njihovi žepi prazni celo proti njihovi volji. V stalni konferenci mest zato poudarjajo, da se mora zagotoviti možnost, da bi državljani končno dejavno odločali pri vsakem novem reševanju na tem področju.

PERSPEKTIVE

Vse to ni toliko pomembno, če gledamo z vidika občinskih dohodkov, kajti ni bistveno, koliko občine napolnijo svoje blagajne, marveč kako jih napolnijo. Od načina financiranja je namreč direktno odvisen odgovor na vprašanje: čigav servis je občina — države ali državljanov.

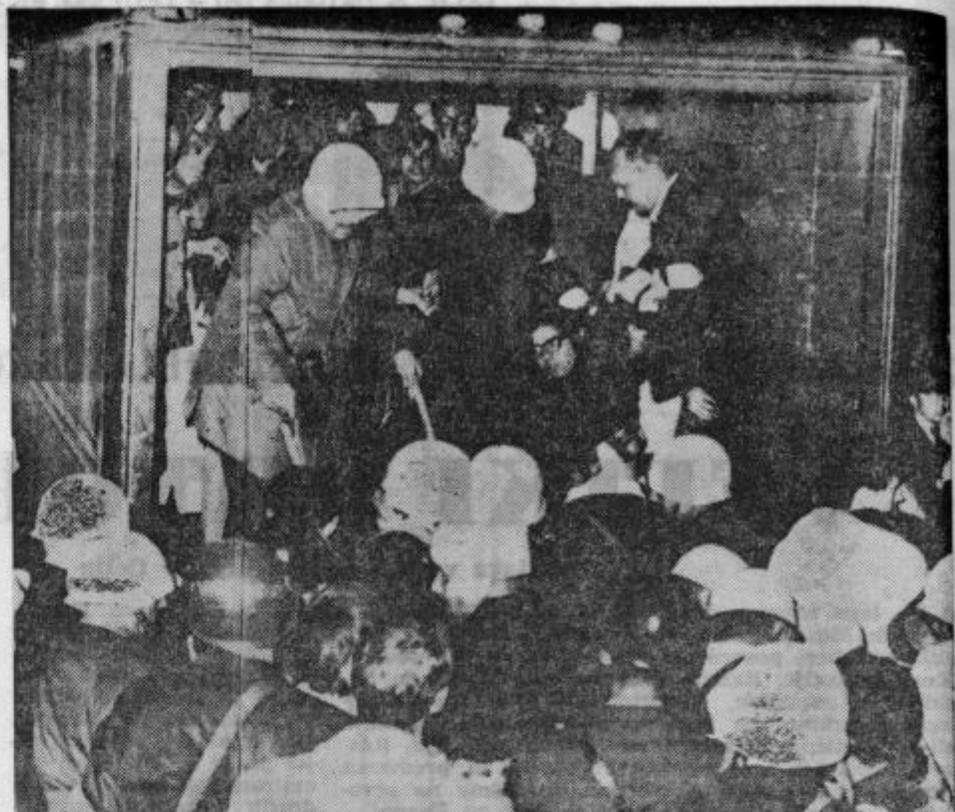
Vse kaže, da se še ni pričela preobrazba občin v to smer. Samofinanciranje občin še ni vedneje zavzelo položaja etatističnega sistema, s katerim se bučjetirajo družbeno-politične skupnosti od »gora«. V sodobnih pogojih pa to neizbežno sili občine, da se upirajo državi.

Če sodimo po razpoloženju po občinah, vidimo, da je skrajni čas, da se prične to

,Roke proč od Vietnamu!

V soboto, 21. oktobra, je podobno kot drugod po svetu tudi v Sloveniji odmeval ogorčen klic naših ljudi: »Amerikanci, roke proč od Vietnamu!« Vsepovsod, v podjetjih in ustanovah, na šolah, so delavci, kmetje, intelektualci zahtevali ustavitve bombardiranja DR Vietnam in prenehanje agresije. Vietnamsko ljudstvo naj samo odloča.

Zvečer pred dnevnim solidarnosti je bila razširjena seja koordinacijskega odbora za pomoč žrtvam agresije, ki jo je prenašala tudi slovenska televizija. V soboto so učenci in dijaki šol poslušali predavanja o Viet-

NAJVEČJE PROTIVOJNE DEMONSTRACIJE V ZGODOVINI WASHINGTONA — V ponedeljek so v glavnem mestu Združenih držav najostreje protestirali proti ameriškemu sodelovanju v vietnamski vojni. Na sliki: policija nalaga v »marice« demonstrante pred Pentagonom. (Telefoto: UPI)

nosvobajanje občin. Kaj v tej zadevi lahko pričakujemo od napovedanega posvetovanja o materialnem stanju občin, o tem je težko kaj reči. Za enkrat velja počakati na rezultate. MILENKO BABIČ

tedenski zunanjepolitični pregled

»Demonstracije, ki podpirajo glavni protest proti vietnamski vojni v Washingtonu, so bile včeraj v devetih evropskih državah ter na Japonskem in v Avstraliji. V Britaniji so bili protestni pohodi v Londonu, Glasgowu, Edinburghu in Manchesteru. V Londonu še ni bilo tako hudih demonstracij proti vojni v Vietnamu...«

Izveček iz dnevnih novic, ki prihajajo v uredništva časopisov vsak dan. Demonstranti v Washingtonu so »naskočili« Pentagon, sedež ameriškega vojaškega poveljstva, ker vidijo v njem simbol tiste moči in tistih interesov, ki hočejo nadaljevati vojno do bridkega konca, toda z življenji ameriških fantov. Ti pa nočejo razumeti, zakaj bi morali umreti v džungli daljnega Vietnamu, ki jim nič neče in jih ni nikoli ogrožal.

Priče smo orjaškemu valu protesta, ki ga je povzročila brezglava in krvava vojna. Ni naključje, da je ta val narasel, ko je postalo očitno, da je postala ameriška politika še bolj toga in nepopustljiva.

Pred nekaj dnevi je ameriški zunanji minister Rusk govoril o »miliardni Kitajci, oboroženih z atomskim orožjem na azijski celini.«

Ko so ga nekateri komentatorji prijeli, čes da spet čenča — kakor nemški cesar Viljem II. — o rumeni nevarnosti, je Rusk odgovoril, da je mislil na »rdečo nevarnost.«

Nič več se odgovorne ameriške osebnosti ne sklicujejo na odrešilno vlogo ZDA, ki morajo zaščititi »demokracijo« v Vietnamu. Nič več ni govora o »nesebični« pomoči ameriškega ljudstva Vietnamu. Zdaj je slišati tiste stare, dobro znane besede o nacionalnih interesih ZDA, o njenem poslanstvu, da ohrani sedanje stanje v svetu. Starejši brat diplomata Rostova, ki je osebni svetovalec predsednika Johnsona o Vietnamu, je na nekem predavanju popolnoma brez ovinkov dejal, da mora biti svet zrel in varen za ameriško demokracijo. Da bi si pa Amerika zagotovila »varno svetovno okolje«, si mora zavestno naprtiti breme, da bo spet oživila dobro, staro načelo iz devetnajstega stoletja: vzdrževanje ravnotežja. To pomeni, da bo ameriška diplomacija — predvsem v Aziji — še bolj podpirala nezadržane režime in

skušala uničiti vse tisto, kar diši po komunizmu, oziroma vse tisto, kar po mnenju Washingtona diši po komunizmu.

Drug dogodek tedna, ki ga nikakor ne gre prezreti, je obletnica OZN — dan Združenih narodov 24. oktobra. Letos je svetovna organizacija stara 22 let, toda število

Protesti
in nasilje

njenih članov je že davno preseglo sto.

V teh letih se je marsikaj zgodilo. Doživeli smo vojna na Koreji in v Vietnamu. Stari obrzi državnikov so večinoma izginili. Ponekod je prišlo do revolucionarnih sprememb, marsikje pa do manj revolucionarnih. Cela vrsta dežel je dobila politično neodvisnost, toda ne tudi gospodarske. V Evropi se je končala hladna vojna, zato pa se nadaljuje z nezmanjšano silo v Aziji. Tudi položaj na Srednjem vzhodu ni prav nič rožnat.

Dostikrat je slišati pripombe o nemoči OZN, čes da bi bila morala preprečiti vse spopade, da je neobčljena, kadar velesile nočejo sodelovati, da se izgublja v brezkončnih razpravah, da ne more izsiliti svojih odločitev in podobno.

Najpogosteje so kritiki svetovne organizacije sami največji grešniki. Ko skušajo zadosti svojim ozkim in sebičnim »nacionalnim interesom«, dostikrat ne izbirajo sredstev in uporabljajo tudi nasilje. In vendar so podpisali ustavno listino, ki prepoveduje uporabo nasilja v mednarodnih odnosih.

Kljub temu pa Združeni narodi obstajajo in bodo še obstajali. Kljub svojim pomanjkljivostim, ki so samo vsota pomanjkljivosti vseh članic, so nas verjetno rešili še hujšega gorja in hujših preizkušenj. In četudi ob 22. letnici OZN ni upravljen optimizem, je vendarle res, da vera ljudi po vsem svetu v svetovno organizacijo ni bila še nikoli tako živa kot zdaj! Drugam se nimajo obrniti.

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

SOLIDNO ZNANJE PRI RAVNANJU Z MODERNIM OROŽJEM. V nedeljo so bile na območju Bele krajine in Korduna končane skupne vaje enot zagrebške armijske oblasti. Sodelovali so vsi rodovi kopenske vojske in jugoslovanske vojsne letalstvo. V zaledju »napadalcev« je uspešno sodelovala tudi partizanska brigada, sestavljena iz samih partizanov, ki ji je poveljeval rezervni podpolkovnik Novomešan Jurij Levčnik. Sklepnemu delu vaj so prisostvovali tudi ugledni gostje iz Slovenije in Hrvaške, med njimi tudi predsednik republiške skupščine Sergej Kraigher, predsednica zbora narodov zvezne skupščine Vida Tomšič, predsednik republiške konference SZDL Janez Vipotnik, predsednik republiškega odbora ZZB NOV Franc Leskošek-Luka in drugi.

Vojaške vaje so ocenili kot zelo uspešne. Potekale so v zapletenih razmerah, ob uporabi najsodobnejšega orožja in tehnike, v pogojih, ki so bili podobni pravi vojni. Rezervisti so se zelo dobro izkazali. Ljudstvo krajev, koder se je premikala vojska, je prisrčno sprejelo pripadnike vojaških enot.

TITO V MAKEDONIJI. V Skopju je prerazal simbolični trak in tako označil začetek poskusnega obratovanja naše najmodernejše železarne z zmogljivostjo 300 tisoč ton. Predsednik Tito je med drugim rekel, da bo železarna z najsodobnejšim tehnološkim postopkom šola za nove strokovjake. V pogovoru s funkcionarji mesta je

dejal, da je prihodnost Makedonije v bogati surovinski bazi.

Predsednik republike je med obiskom v Makedoniji obiskal še Veles, Bitolo, Strugo in Ohrid. Kamorkoli je prišel, napovedan ali v zadnjem trenutku, je ljudstvo okrasilo ulice in pozdravljalo svojega voditelja.

IRENCO GAJSEK SO NASLI — ZAL MRTVO. Šestletno deklico,

Skupne vaje
naše vojske

ki so jo iskali že od 12. oktobra, so našli šele v nedeljo, toda, žal, mrtvo. S kanglico je šla po mleko in se ni več vrnila. Domnevali so, da se je na 500 m dolgi poti skozi gozd izgubila. Nekateri so pomislili tudi na najhujše — na zločin. našli so jo mrtvo, zakopano v žagovini in zemlji pod žago kmeta Ignaca Goričana v Spodnji Ložnici, se pravi tam, kamor je hodila po mleko. V akciji, ki se je končala z odkritjem zločina, je sodelovalo 300 pripadnikov JLA, miličnikov, gasilcev in prebivalcev, ki so preiskali vsako ped zemlje.

ZACASNO USTAVILI POSTOPEK. Zvezno ustavno sodišče ječasno ustavilo postopek o tem,

ali se pokojninski zakon ujema z ustavo. To je storilo zato, ker sta zvezna skupščina in ZIS že formirala komisijo, ki naj prouči ves sistem socialnega zavarovanja. Tako bo mogoče hitreje rešiti akutne probleme pokojninskega zavarovanja, kajti ustavni postopek bi se lahko zavlekel za nekaj mesecev.

OBRESTI NA DEVIZNA SREDSTVA OBCANOV. Jugoslovanska banka za zunanjo trgovino bo od 1. novembra letos povečala obresti na devizna sredstva občanov, vložena pri tej banki oziroma njenih poslovnih enotah. Obresti na sredstva »na vpogleda« bodo znašale 6 odst., na sredstva, vložena na 13-mesečni rok 7 odst., in na sredstva, ki so vložena na 24-mesečni rok, 7,5 odst.

SREČANJE PREKOMORCEV V KOPRU. Srečanja bivših borcev I. in II. prekomorske brigade se je udeležilo 600 borcev. Slovesnosti se je udeležil tudi podpredsednik izvršnega sveta dr. Franc Hočevar.

UMRLA STA JANEZ HRIBAR IN DR. JOSIP JERAS. Najprej je smrt iztrgala iz naših vrst dr. Josipa Jerasa, dolgoletnega člana GO SZDL in soustanovitelja Rdečega križa Slovenije. V ponedeljek nas je pretresla vest, da smo izgubili tudi znanega revolucionarja in narodnega heroja Janeza Hribarja. Oba pokojnika so pospremili na njuni zadnji poti z vsemi častmi, ki gredo najzaslužnejšim sinovom naše domovine.

V Sloveniji: 18 milijarde Ndin hranilnih vlog

Konec avgusta je bilo v Sloveniji 1,18 milijarde Ndin hranilnih vlog, kar je za 35 odst. več, kot je bilo zbranih hranilnih vlog ob koncu avgusta lani. V komercialnih bankah je bilo 908 milijonov Ndin hranilnih vlog, konec avgusta pa 880 milijonov. V poslovalnih hranilnicah je bilo tem času 274 milijonov Ndin hranilnih vlog.

Zavarovalnica »SAVA« še močnejša

Ze 25. julija letos se je 13 zavarovalnih organizacij v Sloveniji združilo v novo slovensko zavarovalnico »SAVA«, medtem pa je tudi Ljubljanska zavarovalnica dokončno pristopila k »SAVI«. S tem je oblikovana v Sloveniji dovolj velika in močna zavarovalnica, izven katere je zdaj samo še mariborska zavarovalnica.

Zaostajanje v stano- vanjski izgradnji

V prvem polletju lani je bilo v Sloveniji dokončanih 583 stanovanj v družbenem sektorju, letos v 6 mesecih pa le 1645 (indeks 64). V prvem lanskem polletju smo imeli nedokončanih 7163 stanovanj, letos v istem času pa 7400 (indeks 103); vseh stanovanj v graditvi je bilo lani ob koncu prvega polletja 10.746, letos konec junija pa samo 9054 (indeks 84). V Sloveniji imamo žal tudi najvišje cene za 1 m² koristen stanovanjske površine; svezno povprečje je kar za 9 odst. nižje pri prodajni ceni, v BiH za 2 odst., v Hrvaški za 6 odst., v Srbiji za 3 in v Makedoniji kar za 5 odst. nižje v primerjavi cenami v Sloveniji.

DONOSNA CENA KROMPIRJA

Pridelovalci krompirja se morajo prilagoditi sedanji ceni na trgu! - Krompirja bo v Jugoslaviji čedalje več, saj ga pridelujejo iz leta v leto več tudi v južnih republikah

Predlanskim so pridelovalci krompirja v Sloveniji zatrdjali, da je zajamčena cena 0,55 Ndin za kilogram boljše sorte preniksa, da bi se ga splačalo pridelovati. Predlagali so vsaj 0,65 ali 0,70 Ndin za kilogram, sicer da ga ne bodo pridelali dovolj za potrebe v vsej državi in ga bo treba uvažati.

Lani so se kmetije hudo jezili zaradi nizke odkupne cene krompirja, ki je bila celo nižja od zajamčene. Seveda le za tiste pridelovalce, ki niso sklenili ustreznih pogojev. Mnogi kmetije so menili, da bo letos spet tako malo krompirja, da bo imel visoko, dvakrat tako visoko ceno kot lani. Pa so spet razočarani, kajti tudi letos je dovolj krompirja po enako nizki ceni kot lani.

Na trgu ali pri pridelovalcu krompirja se je torej moralo nekaj spremeniti, da je porušilo staro zakonitost, ki je veljala vsa povojna leta. Kadar ni bilo večjih vremenskih nezdov, smo namreč imeli vsako drugo leto veliko krompirja po nizki ceni, naslednje leto pa premalo po visoki ceni. Zdaj ga imamo že več let dovolj po nizki ceni. Nekateri menijo, da je to povzročil uvoz krompirja. Če seštejemo pridelke krompirja v vsej državi, pa ugotovimo, da smo ga vzlic lanske nizki ceni tudi letos pridelali več kot dovolj. Pridelovanje se je namreč močno razširilo iz Slovenije tudi v druge kraje države, ki niso več odvisni od našega pridelka.

Ali se bodo pridelovalci krompirja v Sloveniji prilagodili novim razmeram in ga prodajali po nizki ceni ali bodo opustili to staro kmetijsko dejavnost?

Višje cene od letošnje oziroma od tiste, ki jo jamči družba, skorajda ne morejo pričakovati, razen v izredno neugodnih vremenskih razmerah, ki bodo zajele široko območje pri nas in v sosednjih državah. Kmetijska zadruga Bečej v Vojvodini je namreč že zapisala v svoj program, da bo na leto pridelala v kooperaciji s kmeti 1200 vagonov jedilnega krompirja. Podobno še nekatere druge tamkajšnje zadruga. Krompir pa lahko tudi uvažamo po tako nizki ceni, kot velja letos. Meniti se je torej moči le o tem, kdo ga bo prideloval z najnižjimi stroški in ga prodajal po konkurenčni ceni.

Uspešen korak k zniževanju pridelovalnih stroškov krompirja so že naredili v okolici Kranja. Brez odlašanja ga prodajajo po sedanji ceni in pravijo, da ga bodo še pridelovali. V minuli zimski so ga nekaj celo izvozili v Italijo po 0,45 Ndin kilogram. Tamkajšnjim pridelovalcem sledijo tudi nekateri kmetje na Ptujskem polju.

Obrat za kooperacijo pri kmetijskem kombinatu Ptuj je že zdaj razvil široko akcijo za saditev krompirja prihodnje pomlad. Pri sklepanju pogojev pa se ne menijo toliko o odkupni ceni kot o večanju hektarskih pridelkov. Pri tem jim bo pomagal tudi kmetijski zavod v Mariboru. Ugotavljajo namreč, da se morajo pridelovalci prilagajati prodajni ceni, če se ta noče njihovim stroškom, in delajo podobne račune kot vojvodinski kmetje, ki so se šele v minulih letih odločili za pridelovanje krompirja. En hektar krompirja prinese tri do štirikrat toliko kosmatega

dohodka kot hektar pšenice, če polje dobro obdelajo. Zato tudi v prihodnjih letih gotovo ne bo zmanjkalo krompirja po taki ceni, kot se je uveljavila na trgu letos. Komur se ga ne bo splačalo pridelovati, pa se bo moral odločiti za drugo dejavnost. Kritika in jeza ne bo namreč nič pomagala. J. PETEK

Velik pomen povečanega izvoza

Analitiki napovedujejoboljšanje konjunktura

Najnovejši podatki o gospodarskih gibanjih v septembru dajejo analitikom Zavođa za tržna raziskovanja v Beogradu povod za optimistično presojo razvoja industrijske proizvodnje v prihodnosti. O gibanju konjunktura v industriji je beogradski zavod izvedel anketo pri 576 gospodarskih organizacijah, ki predstavljajo 80% celotne jugoslovanske industrijske proizvodnje. Anкета je pokazala, da je le 7% podjetij napovedalo do konca leta zmanjšanje proizvodnje, 37% podjetij pa pričakuje večjo prodajo na domačem trgu in večji izvoz. Optimistično presojo utemeljujejo tudi s tem, da je bilo sezonsko oživitvenje industrijske proizvodnje v septembru bolj izrazito kakor lani.

Po podatkih zveznega zavoda za statistiko je v prvih devetih mesecih letošnjega leta najbolj zaostajala industrijska proizvodnja v Bosni in Hercegovini. Bila je za 5,2% manjša kakor lani v tem obdobju, to pa zaradi znatno nižje proizvod-

nje v premogovni in lesni industriji, ki imata velik vpliv na skupni rezultat industrijske proizvodnje v tej republikli. Se najvišjo, čeprav skromno stopnjo povečanja izkazuje Slovenija s presežkom lanske proizvodnje za 2,2%. V ostalih republikah pa zaznamujemo le povečanje za 0,2 do 0,8%.

Tisti, ki menijo, da je konjunktura v industrijski proizvodnji dosegla najnižjo raven in da je zdaj pričakovati postopno oživitvenje, navedejo kot pomembno znamenje povečanje izvoza. Jugoslovanski izvoz, ki je bil v juliju in avgustu za malenkost pod lansko ravnino, se je v septembru naglo povečal in presegel lanski izvoz v tem mesecu za blizu 9%, in to kljub manjšemu izvozu koruze, ki je v prvem polletju največ prispeval k povečanju celotnega izvoza. V septembru se je povečal tudi uvoz. V tem pa vidijo analitiki znamenje, da pričakuje industrija večjo proizvodnjo in se zalaga z reprodukcijskim materialom. Od celotnega letošnjega uvoza odpada namreč okrog 58% na

uvoz surovin in reprodukcijskega materiala.

Tudi v izvojni dejavnosti prednjači Slovenija. V septembru je bil izvoz iz Slovenije za 20% večji kakor lani v tem mesecu. Devetmesečni izvoz Slovenije pa se je povečal za 11,5%, kar je predvsem rezultat industrijskega izvoza; Srbija izkazuje za devet mesecev ob znatnem izvozu koruze povečanje izvoza za 9,5%. Bosna in Hercegovina pa povečanje za 8%, medtem ko je letošnji izvoz Hrvaške ob slabih izvoznih rezultatih ladsedelniške industrije za 8,3% manjši kakor lani. Pri tem je omeniti, da je naraščanje izvoza zlasti v Sloveniji glavni činitelj povečanja industrijske proizvodnje. Po najnovejših izračunih je slo letos v izvozu 60% povečanja industrijske proizvodnje.

Positivno ocenjujejo tudi dejstvo, da se je nazadovanje števila zaposlenih v družbenem sektorju letos ustavilo. To velja tudi za Slovenijo, ki izkazuje že vrsto mesecev nespremenjeno število zaposlenih v industriji - okrog 232.000 - kar ustreza lanskemu mesečnemu povprečju. Podjetja že redko odpustajo delavce. Odpustili v nekaterih podjetjih pa drže ravnotežje z najemanjem novih delavcev v drugih podjetjih. Pač pa se je letos v avgustu povečalo število brezposelnih na blizu 15.000; od tega je le 2000 kvalificiranih delavcev, nadalje 10.400 nekvalificiranih delavcev in 1350 stokovnih uslužbencev, 5700 pa je tistih, ki prvič iščejo zaposlitev. Tem pa bo treba ob zboljšanju konjunktura prvenstveno najti zaposlitev, kolikor gre za mladino, ki je končala strokovno šolanje. F. SEUNIG

šumi
90 let odlične kvalitete

Za dolgoletno zaupanje ob 90-letnici
PO ZNIŽANIH CENAH:
ČOKOLADA GORENJKA
BONBONI BACCHUS BAR
BONBONI FRUCTUS BAR
ŽVEČILNI GUMI ZVITOREPEC
Ne zamudite izredne priložnosti - Pohitite v vašo trgovino!

Zakaj so potrebne sedanje spremembe v zdravstvu

Združevanje zdravstvenih zavodov bo znižalo stroške - Ne gre za prestiž, kje bo sedež novega zdravstvenega doma, temveč za osnovni namen združevanja: doseči čimbolj učinkovito zdravstveno službo, ki bo res kar najbolje skrbela za varstvo občanov!

V letu, ki je pred nami, bo zdravstvena služba delala po drugačni organizacijski ureditvi, kot smo bili navajeni doslej. Vseprisod po Sloveniji prav v teh tednih hitijo s pripravami za združevanje zdravstvenih ustanov in snovanjem novih, večjih zdravstvenih domov, ki bodo skrbeli za prebivalstvo ne le ene temveč več občin. Skupen zdravstveni dom, torej skupno upravo in vodstvo osnovne zdravstvene službe, naj bi dobilo več občin, ki jih sicer tudi družijo gospodarski stiki in podobne življenjske razmere.

Da, ta sprememba je potrebna in bo koristna. To pa iz zelo znanega razloga: reforma je posegla tudi na področje zdravstva in nujna je bila odločitev, da bo treba z denarjem bolj varčevati, saj so bili podjetjem znižani prispevki, ki jih dajejo za socialno zavarovanje. Neizbežno je, da se po taki odločitvi lotimo varčevanja. Slabo bi bilo, če bi iskali možnosti za manjšo potrošnjo le na račun zavarovancev. Potem bi morali predpisati še veliko večjo participacijo, kot pravimo tiste

mu doplačilu, ki ga posamezna komunalna skupnost predpisuje svojim zavarovancem za zdravila, za bolnišnico, za obisk pri specialistu itd. In zmanjšati bi morali tudi druge pravice zavarovancev ali pa se odločiti, da bodo ljudje večno z izrednimi prispevki plačevali primanjkuje, ki raste neje, če dobi zdravstvena ustanova manjša sredstva, porabi pa jih več.

Prav zato, ker taka rešitev ne bi bila dobra, je treba najti možnost za varčevanje, za pametno uporabo sredstev, v zdravstvenih ustanovah samih. To naj bi dosegli z boljšo organizacijo. Preveč razdrobljena mreža zdravstvenih ustanov, kakršno imamo sedaj je draga stvar. Aparature stroje

marsikje le delno izkoriščene, plačevati pa je treba zanje. Prav tako veliko stane oskrbovanje preobširnih, slabo izkoriščenih stavb, da ne govorimo o nepopolni zaposlitvi zdravstvenih delavcev.

Združena osnovna zdravstvena služba v večjih zdravstvenih domovih lahko prinese takšno boljšo organizacijo dela v zdravstvu. Tak večji zdravstveni dom, ki ga ne bodo ograjevale meje občin, bo lahko zadržal toliko opreme in aparature, kot jo dejansko potrebuje, da bodo ljudje, za katere mora skrbeti, prišli na vrsto in da bodo aparature polno izkoriščene. Lahko bo porazmestiti zdravstvene delavce tako, da bodo imeli na skrbi določeno število prebivalstva in da ne bo zanje dela ne premalo ne preveč. Tudi skupna administrativna služba pomeni velik prihranek.

Računati moramo s tem, da se bo sem in tja zdela sprememba neprijetna, da

celo boleča. Vodstvo zdravstvenega doma bo odločilo, katere stavbe, prostore na svojem območju obdrži, da bo pomoč bolnim zagotovljena, odločiti pa bodo moralj tudi, če je potrebno kako ambulanto, laboratorij ali kakšen drug del službe ukiniti zaradi tega, ker ga uporablja le malo ljudi, povzročja pa zato taka dejavnost velike stroške. V takem primeru bo manjši krog ljudi izgubil sedanjo dobnost. Vendar pa moramo vedeti, da denarja ni dovolj, da bi si privoščili tolikšne izdatke, kot 'si jih bogatejše države ne morejo. Če moramo shajati z manjšim denarjem, če ne želimo plačevati izrednih prispevkov, je nujno najprej zagotoviti kolikor toliko solidno osnovno zdravstvo za vse - šele kasneje, če bomo imeli več denarja, pa tudi večjo udobnost.

Iz vseh teh razlogov kaže podpreti sedanjo reorganizacijo v zdravstvu. Kot so povedali na posvetovanju v Ljubljani predstavniki področnih zdravstvenih centrov, se je večina krajev že pogovarila med seboj o združit-

vi. Le nekaj posameznih primerov je še, ko se sosednje občine še spogledujejo med seboj in si niso čisto na jasnem, ali sodijo skupaj ali ne. Teh nekaj primerov ne bi smelo zavreti ugodnega poteka reorganizacije in ko bodo ljudje po občinah rešali mnenja o združitvi tam, kjer so še pomisleki, morajo imeti pred očmi predvsem eno: zdravstveno službo je treba združiti tako, da bo služba čim bolj učinkovita in da bo lahko čimbolj poskrbela za varstvo prebivalstva. V ospredju ne sme biti prestiž, važnost, kje naj bo sedež novega zdravstvenega doma, kaj si želi ta ali oni posameznik. To kar naj bo dobro za bodočo organizacijo zdravstvene službe, morajo podpreti tako zavarovanci kot občinske skupščine, komunalne skupnosti in družbenopolitične organizacije, kajti pretirani lokalizmi, pretirana zaverovanost in zaprtost vase, bi kasneje prinesla preveč slabih posledic, ki si jih prav pri zdravstvenem varstvu prebivalstva ne želimo. MARIJA NAMORS

Omilitev sklepov delavskega sveta

Pred približno mesecem dni je sklep delavskega sveta zdravilišča v Dobrni, da zmanjšajo število zaposlenih za dve tretjini in zaprejo vse zdraviliške objekte, razen zdraviliškega doma in točilnice v hotelu Triglav, vzbudil veliko vznemirjenja v kolektivu, ki je po spremembah v zdravstvenem zavarovanju zašel v tolikšno težavo. Prvi oktober, ko bi naj omenjeni ukrepi začeli veljati, je zdaj že davno minilo, toda medtem si je delavski svet premislil. Močno je omilil svoje sklepe. Kje so vzroki za takšno odločitev? Ali so jo res narekovali boljši ekonomski rezultati v zadnjih dveh mesecih ali je morda to spet »časna rešitev«, ki pa zdravilišču ne obeta boljše prihodnosti? To sta vprašanji, ki smo jih zastavili tudi predsedniku delavskega sveta Jožetu Hriberšku in direktorju zdravilišča Franju Lubeju.

Po njihovih besedah povzemo naslednje: ekonomski

rezultati v avgustu in septembru so precej boljši, kot so jih pričakovali. Kaže, da bo tako tudi v septembru z malo sreče — pravijo v kolektivu — tudi november ne bo povsem »mrtev«. V tem času so že ustvarili za 17 in pol milijonov starih dinarjev skladov, toda ne glede na to bodo poslovno leto zaključili z izgubo. Njo bodo krili z rezervo, prihodnje leto pa bo treba začeti znova. Razmeroma velik obisk v zadnjih dveh mesecih — prejšnjo soboto so imeli kar 280 nočitev — je tudi povzročil, da še niso zaprli vseh objektov. To in precejšnje število socialnih primerov, pa je tudi razlog, zaradi katerega se je posebna komisija delavskega sveta odločila,

da bodo v prvi fazi zmanjšali število zaposlenih samo na 80 in ne na 40, kot je bil prvotni sklep delavskega sveta.

Po zatrjevanju obeh predsednikov omilitev ukrepov ni posledica prizadevanj tistih, ki bi najrajši da bi vse ostalo po starem, potem pa sbo že nekako, temveč je to posledica izboljšanja ekonomskega položaja. Nekateri kolektivi iz Dalmacije in Vojvodine, pa tudi iz Slovenije se namreč resno zanimajo za kombinirano letovanje-zdravljenje svojih članov v dobrnskem zdravilišču. Letošnje poletje so imeli približno 500 takih gostov. V Dobrno začnjenj prihajati tudi tujci, čeprav so v inozemstvu začeli propagando šele pred

kratkim. Svoje prispevajo blagajno tudi različne pridonitve, posvetovanja in seminarji, ki jih bodo pripravili tudi v prihodnje. Toda kljub temu se bo zdraviliški kolektiv le moral spoprijeti s tremi svojimi največjimi težavami: prevelikim številom zaposlenih, slabo kadrovske strukturo in zastarelimi objekti. Drugo vprašanje bi moglo urediti skladno s prvimi rešitvami tretjega pa je lahko posledica pametnega gospodarjenja. Velika večina kolektiva se sicer zaveda, da gre zdaj v Dobrni za resno in pretrpan optimizem, kiju dobri rezultati v zadnjih mesecih, ni na mestu. Bi bi zatorej prav, da njihovo utemeljitve zdržijo.

V teh dneh, ko je sonce v oktobru nekaj dni zapovrstjo prijetno podaljšalo poletno sezono, so Celjani ob popoldnevih v velikem številu obiskovali park ob Savinji. Prijetni sprehodi so trajali vse do mraka. Foto: J. Sever.

CELJSKA FINOMEHANIKA SIRI SVOJO DEJAVNOST

Primankljaji

V bolnišnici in zdravstvenem domu v Celju — dveh največjih zdravstvenih ustanovah celjske regije — so ob koncu prvega polletja, pa tudi dva meseca kasneje, ugotovili precejšnjo finančno izgubo. Morda nekoliko kasno so se nato lotili vrste ukrepov, ki naj bi pomagali prebroditi krizo in zagotoviti ob manjših dohodkih boljše ali pa vsaj enako dobro delo.

V zdravstvenem domu v Celju je znašala izguba ob koncu meseca avgusta 54 milijonov starih dinarjev. To je za ustanovo precej denarja. Glede na to, da so letošnji materialni stroški za približno 6 odstotkov nižji kot lanski, da so po reformi zmanjšali tudi število zaposlenih za 16 ljudi, ter da so osebni dohodki ostali na ravni iz leta 1965, bo eden od vzrokov za primankljaj prav gotovo velik odliv, s katerim je obremenjen dohodek zavoda. V prvih devetih mesecih je bil ta odliv takle: za zdravila 38 milijonov, za ambulantno zdravljenje 8 milijonov 650 tisoč in za zobozdravstvo 1.500 tisoč starih dinarjev. Med ukrepi, ki so jih začeli izvajati z namenom, da bi izboljšali svoj finančni položaj, navajajo poleg znižanja števila zaposlenih še ukinitve nadur, štednjo pri zdravilih ter spremembo notranje organizacije, ki jo pripravljajo zdaj. Po finančnih izračunih sodeč, kaže, da ne bo mogoče vztrajati pri sedanjem številu zaposlenih in da bi kazalo kolektiv zmanjšati za 35 ljudi. Toda, kako bo s kvaliteto dela, če to v resnici storijo, se vprašujejo v zdravstvenem domu. Tako se ustavljajo pred skrajnostjo, ki jih vanjo sila ekonomski položaj in previdnostjo, ki jo narekujejo izkušnje ter naraščajoče število pacientov. Ponovno poudarjajo, da bodo storili vse za boljše intenziteto dela. Tu so rezerve največje.

Tudi v bolnišnici je težak položaj. Ob enakem številu bolnikov — v ambulantah so jih pregledali celo nekaj več — kot lani, je zavod dobil 221 milijonov manj denarja. Ker bi bilo absurdno zavržati paciente so se odločili

za štednjo. Tako so na materialnih izdatkih prihranili 124 milijonov starih dinarjev, s tem, da so poleg ostalih ukrepov začeli varčevati tudi pri hrani, kar je vzbudilo precej različnih komentarjev. Tudi pri osebnih dohodkih so zategnili. Za isto število zaposlenih je letos za osebne dohodke približno 50 milijonov dinarjev manj denarja, ukinili so nadomestila za prevoze na delo, zmanjšali število stipendistov od 73 na 20 in podobno.

Zdravstvenim kolektivom torej ne gre odrekati prizadevanj, da bi izboljšali svoj težak položaj. Vendar pa se jih zdaj že začenja lotevati malodušje, češ — če ne bo šlo drugače, bomo pa delali z izgubo, saj tudi drugi niso na boljšem. Taka stališča seveda niso nikomur v prid, naj-

Obsežen program

19. oktobra 1967 je bil na celjski gimnaziji občni zbor kulturnega društva »Anton Aškerc«. Izvoljen je bil novi odbor in sprejet program dela. Pestra kulturna dejavnost se bo nadaljevala tudi v tem šolskem letu. Društvo bo organiziralo več proslav: ob 50-letnici oktobrske socialistične revolucije, ob Dnevu mrtvih, 29. novembra, za Prešernov praznik, za 1. maj, Dan mladosti itd. Kulturna dejavnost se bo odvijala tudi v recitacijskem, plesno-ritmičnem, filmskem in literarnem krožku ter v novoustanovljenem pevskem zboru. Dijaki so tudi izrazili željo po dramski sekciji. Skušali se bomo bolj trdno povezati s slovensko gimnazijo v Celovcu.

manj pa zdravstvenim delavcem samim, ki s tem ponovno dopuščajo občutek, da se ne vključujejo dovolj prizadevno v uresničevanje smotrov gospodarske reforme.

Otmar Riva

Kadar se v veliki dvorani Narodnega doma zberejo odborniki občinske skupščine Celje, Otmarja Rive ni potrebno iskati s pogledom. Človek dvigne samo nos in ugotovi s katere strani prihaja sladkobni vonj tobaka, ki tli v njegovi črni pipi. Ljudje pravijo, da bi se manj začudili če bi Otmarja, direktorja podjetja Steklar, videli brez srajce kot pa brez pipe. Ta njegova pipa ponazorjuje njega samega. Vedno tli, se vrti med rokami, je nepogrešljiva in dobra. Takšen je tudi Otmar Riva, ki ga gotovo pozna najmanj pol Celjanov.

Rodil se je na dan oktobrske revolucije kot sam rad pove. 7. 11. 1917. leta je v Ptujju v družini Riva privekal na svet Otmar in se že kot dveletni otrok preselil na Zgornjo Rudinjo pri Celju. Po učenu za trgovca in steklarja v Bjelovaru se je zaposlil v

Celju pri Rakušu. Včlanil se je v društvo Sokol in med skaute. Od 43. leta dalje je sodeloval z OF, katere sekretar za I. četrti je postal 46. leta, ko je bil sprejet tudi v ZK. Teh nekaj besed o prehojeni poti je potrebnih za boljše razumevanje tega človeka, ki ga preveva velika dobrotla, človeka, ki kljub petdesetim letom pozablja, da je že starejši in rad govori o mladih. Tisti, ki ga dobro poznajo vedo, da kadar govori o krivicah, ki se je zgodila komurkoli, napolnijo njegove oči, solze. Tudi pipa v teh trenutkih nemirno drgeta.

»Vsa leta po osvoboditvi sem se družbeno politično udejstvoval. Ustanovil sem strelsko društvo Daki, katere predsednik sem že 20 let.«

Strelstvo je njegov konjiček. In poklic? Direktor, steklar.

»Gospodarska reforma bi morala nastopiti že preje, marsikatero podjetje sedaj šepa. Polomili smo ga, ko smo gradili tovarne na kredit, nihče pa se ni vprašal ali bodo takšne rentabilne. Pri reformi me veseli, ker dinar le dobiva svojo pravo vlogo.«

Tretje leto teče, kar je odbornik občinske skupščine.

»Odgovornost odbornikov je velika, ljudje pričakujejo mnogo od nas, denarja pa ni. Nekateri celo mislijo, da smo mi plačani. Nedvomno so na občinski skupščini napake, saj kdor dela greši, čeprav jih je zadnje mesece čedalje manj. Denar je tisti problem, ki nas

muči pri vsaki razpravi. Radi bi pomagali SLG, vemo, da imamo kvalitetno gledališče, da drugod dajo za takšne ustanove več kot mi, toda, sredstev primanjkuje povsod.«

Zelo rad govori o mladih, z njimi sočustvuje in trpi.

»Kritiziramo jih, hkrati pa jim ne moremo omogočiti normalnega delovnega življenja. Fantje študirajo in ne najdejo zaposlitve. S takšnim odnosom si sami ustvarjamo hulgane. Skrajšajmo dobo za upokožitve na 35 let ter res pošljimo v pokoj tiste, ki so si ga upravičeno zaslužili. Koliko je primerov mladih upokožencev z lepimi pokojninami, ki pa danes v tovarnah zasedajo važna in dobro plačana mesta. Naših ljudi je v teh težkih letih izgradnje Jugoslavije vendar zaslužili pokoj, zakaj ga sedaj ne bi ušvali in pustili mlade na svoja mesta. Ne rečem, da smo starejši za staro šaro, ne, vendar mladi morajo najti svoje mesto.«

»Tudi naša socialistična obrt je zastopljena. Zakaj?«

Zmig z rameni in globok vdih. Kaj hočeš.

»Moj cilj je moje delo. Po svojih močeh bi rad prispeval čimveč. Takrat ko bom izpolnil svojo vlogo pa bom zaslužen odšel v pokoj.«

Srečno, Otmar Riva.

Milan

OBRASI

zadnjem času vedno bolj skrbijo za specializacijo kadrov da bi tako mogli biti korazvoju sodobne tehnike in se osposobiti tudi za vzdrževanje elektronskih in drugih strojev. Svojo dejavnost razširja namreč na popravilo mikroskopov in gospodinskih strojev, pri čemer so programi dogovori s proizvajalci teh strojev, da bi jih v Finomehaniki celo montirali. Poleg tega, da imajo v naročju specializacijo za japonske knjižne stroje, ki bodo zaradi nizke cene verjetno zelo uspešno konkurrali na trgu, je podjetje za zdaj doseglo največji uspeh s tem, da se je lotilo popravila za botehniških stolov in k se delovanju pritegnilo tudi podjetje IFA (zlasti za površinsko obdelavo). Ta dejavnost seveda ni omejena samo na ožje celjsko območje, ampak zajema praktično vse Slovenijo in celo nekaterim druge republike. Finomehanika si hkrati prizadeva, da bi postala center za vzdrževanje nje vs h zdravstvenih inštitucijah.

Tak se podjetje o svoji samostojnosti obratoma v Slovenjem Gradcu in Trbovljah sicer uspešno vključuje v uslužnostno obrtno dejavnost. V letošnjem prvem polletju mu je tudi prihodek za 18 odstotkov povečal osebne dohodek, pri čemer je posebej zanimivo, da se kljub velikim obtežavam zaradi z lastnimi sredstvi

dir

IVU POLANCICU BODO ODKRILI PLOŠČO

Občinsko združenje ZB NOV v Celju bo ob sodelovanju z osnovno organizacijo ZB »Dušana Kraigherja« odkrilo spominsko ploščo revolucionarju Ivu Polancicu-Ubu. Ploščo bodo odkrili 12. oktobra ob 12. uri na bivši Meštrovi hiši v Linhartovi ulici.

Polancič Ivo-Ubo, rojen v Libelčah pri Dravogradu, je bil že pred vojno v naprednih vrstah, član KJ je postal 1940. leta. Bil je sodelovalec Slavka Stadra, v Pohorški četni je bil kurir, od koder je odhajal na rzeve v Maribor in Celje. 29. oktobra 1941 se je sestal z Milošem Zidanskom v slastičarni »Rugo«. Zaradi tega je bil na begu obstreljen in je se isti dan umrl. Miloš Zidansček se je takrat po naključju rešil.

Tudi mati padlega junaka, ki mu bodo v soboto odkrili spominsko ploščo, je že pred vojno in zlasti med njo sodelovala v narodnem gibanju in pomagala parizanom. Njegov brat pa je bil vsled svojega naprednega delovanja 12. februarja 1945. leta na Frankolovem obsežen kot talec.

Elegant Celje

VAM NUDI MOSKE IN ZENSKÉ PĹAŠČE IZ NAJBOLJŠEGA VELURJA. NE OKLEVAJTE Z NAKUPOM — NAŠI IZDELKI VAS BODO ZADOVOLJILI.

Zagotoviti obstoj zveze

Manj gostov kot lani — vso podporo Dobrni

Zaradi ukrepov na področju socialnega zavarovanja, ki je ukinilo oziroma znatno omejilo pošiljanje pacientov v zdravilišča, zaradi ukinitve obrazca K-15, spremenjene turistične strukture in vojnih dogodkov je bila letošnja turistična sezona slabša od lanske. V celoti so na celjskem turističnem področju zabeležili 330.000 nočitev, od tega 211.000 domačih in 119.000 tujih gostov. Zlasti so prizadeli ukrepi socialnega zavarovanja. Pri vsem tem je treba povedati, da je bilo 1965. leta nočitev zavarovancev več kot pa znašajo nočitve domačih in tujih gostov letos. Razumljivo je, da tega izguba ni bilo mogoče nadoknaditi v nekaj mesecih, pa čeprav so se v zdraviliščih močno prizadevali, da bi dosegli več kot so.

Precej je narasel izletniški turizem, v kopalniščih pa se je kopalo okoli 130.000 ljudi. K razgibanosti so v precejšnji meri pripomogle prireditve, saj jih je bilo na območju celjske turistične zveze 54 z nad 110.000 obiskovalci.

Rezultati in stanje nam narokujejo, je v svojem poročilu poudaril predsednik celjske turistične zveze, Rado

Jenko, da se z večjo zavzetostjo lotimo urejanja turističnih objektov, cest in komunalnih naprav pa tudi propagandnih, ekonomskih in organizacijskih ukrepov za prihodnjo sezono. Proučiti bo treba tudi možnost raznih integracij, sicer pa mora sloneti turistična iniciativa na njihovih osnovnih nosilcih, na gostinskih in turističnih podjetjih, zdraviliščih, trgovski mreži, zasebnih gostiščih itd.

Jesenski plenum Celjske turistične zveze je opozoril na nujnost ureditve nekaterih objektov, zlasti pa ceste, v Obsotelju in na Kozjanskem. Hvaležna so prizadevanja turističnih delavcev v Podčetrtku za predstavitev kopalnišča na bolj primerno mesto. Tudi v Savinjski dolini bodo morali nekaj napraviti za gradnjo kopalnih bazenov. V razpravi, v kateri sta sodelovala tudi predsednik Turistične zveze Slovenije dr. Danilo Dougan in pomočnik republiškega sekretarja za gospodarstvo Davorin Ferligoj, je slej ko prej prišla do veljave zahteva, da je treba položaj v Dobrni (v zdravilišču) sanirati tudi s pomočjo re-

publičkih finančnih virov ter zagotoviti, da bodo vodilni ljudje tega kolektiva ostali na svojih mestih in tako pripomogli do ureditve razmer.

Udeleženci plenuma so nadalje ocenili priprave na zimsko in prihodnjo sezono

ter pri tem opozorili na večjo disciplino pri posredovanju informacij. Bili pa so še mnenja, da mora Celjska turistična zveza delati tudi v prihodnje in da bo treba zagotoviti skromna sredstva za njen obstoj. M. BOŽIČ

ELDA PIŠČANČEVA

Prejšnji teden je v Vinegradu pri Strmci umrla akademsko slikarka Elda Piščančeva. Tu, v okolici rodne Dobrne, je preživljala jesen svojega življenja, ki ga je napolnila z veliko ljubeznijo do upodabljačih umetnosti. Slikarstvo je študirala v Zagrebu in Florenci, v Parizu se je spopinjela v cerkvenem slikarstvu. Mnoge

njene slike prikazujejo krajske motive in cvetlična tihožitja, čeprav je precej slikala tudi religiozne motive. Razstavljala je v Italiji, Nemčiji, Pragi in drugod. Elda Piščančeva se je udejstvovala tudi poklicno, saj je velik del svojega življenja poučevala risanje na srednjih šolah. Tudi potem, ko se je umaknila v pokoj, v samoto svojega Vinegrada, ni nehala slikati. Na svoji zadnji razstavi, ki jo je pripravila za otroke strmske osnovne šole pod naslovom »Moj domači kraj«, je prikazala velik del tega, kar je naslikala v zadnjih letih. Zelo se je veselila tudi razstave, ki jo naj bi ob njeni sedemdesetletnici pripravil celjski likovni salon, toda smrt jo je prehitela. Umrla je tiho in neopazno, kot je bilo tudi njeno poslednje življenjsko obdobje. Toda, nekateri je le ne bodo pozabili. Pionirji strmske osnovne šole so namreč napisali za OT takole pismo:

Ko smo pionirji naše šole pripravili razstavo »Naš kraj v preteklosti«, smo k sodelovanju povabili tudi Eldo Piščančev. Pripravili smo ji učilnico, v kateri je razstavila svoja dela. Mnogi je nismo poznali. Tiha, skromna in osamljena je živevala v Vinegradu pri Strmci. Žal je domačini niso znali ceniti, niso razumeli njene umetnosti. In prav zaradi tega, da bi v mladih začetih naklonenost in ljubezen, smo bili njenega sodelovanja posebno veseli. Njena dela še danes vise v naši učilnici. Nje pa ni več. Za njeno smrt smo izvedeli na dan, ko smo bili domenjeni, da pridemo k njej in ji pomagamo pri pobiranju sadja. To bi naj bil naš športni dan. Zdržili bi lepo s koristnim, saj nam je za trud obljubila sadje za šolsko mlečno kuhinjo. Kar ne moremo verjeti resnici, da je ni več med živimi.

ZADNJA POT REVOLUCIONARJA BORCA PRVE CELJSKE ČETE RUDIJA HRIBARJA

V četrtek popoldne se je Savinjska dolina, pravzaprav vsa Slovenija, poslovičila od predvojnega revolucionarja, tesnega sodelavca narodnega heroja Slandra, od nekdanjega robijaša v kovačnici jugoslovenskih revolucionarjev Sremski Mitrovici, od Borca prve celjske čete RUDIJA HRIBARJA, ki je po dolgi in mučni bolezni pretekli terek za vedno zatislil oči.

Savinjska dolina je spet izgubila enega svojih velikih in hkrati skromnih junakov, ki so skoraj neopazno živeli med nami, pa jim današnji čas vendar toliko dolguje. Pokojni Hribar je kot njegovi bratje in sestre našel svoje mesto v vrstah borbenega proletariata, saj je tako kot oni močno občutil kri-

vičnost kapitalističnega sistema. Ze leta 1932 je bil sprejet v KPJ, leto dni kasneje pa je že bil v Sremski Mitrovici, kjer je preživel tri leta, sodeloval v znameniti gladovni stavki in se dodobra seznanil z marksizmom. Bil je eden najožjih sodelavcev heroja Slandra, partijski organizator, nenehno preganjan, toda nepokolebljiv. Tik pred vojno ga je režim interniral v Ivanjico, kot mnoge revolucionarje, toda po razpadu stare Jugoslavije je na zahtevo partije skupaj s svojo ženo vstopil v prvo celjsko četo. Njegova pot med štiriletno borbo je bila pestra, polna tegob. Boril se je v Gorjanovi četi in Dolomitskem odredu, na Notranjskem so ga ujeli Italijani, ga obsodili na 22 let težke ječe. Italijske in nemške jetnišnice niso zlomile njegovega duha, so mu pa nagrizle zdravje. Ko se je leta 1944 vendarle rešil in pobegnul, se je priključilaturei Kokrškem odredu, potem pa je na odgovornih dolžnostih deloval na Štajerskem vse do konca vojne. Po vojni je revolucionarno prežet opravljal zelo odgo-

vorne naloge v oblastnih in političnih organih, nazadnje pa v industriji kot direktor šempeterske tekstilne tovarne.

V 59 letu starosti ga je zlomila teška bolezen, ki se je v njem razraščala od otroških let v revni rudarski družini, nadalje po ječah in surovih pogojih partizanskega življenja.

O njegovi priljubljenosti, o ceni njegovega prispevka revoluciji je najboljši živ dokaz, s kakšno bolečino je bila sprejeta vest o njegovi smrti po vsej domovini, kakšna množica iz vse Slovenije ga je prišla pospremiti na njegovi zadnji poti od Larkove vasi do Prebolca, kjer mu je nekoč tekla zibel, kjer je hodil prve korake revolucionarja, kjer je sklenjen njegov življenjski krog. Lezel v mnogo prerani grob.

Hudo je in težko je razumeti, kako smrt neusmiljeno podira ljudi, ki so na plečih nosili vso oeromno težo revolucionarne akcije, ki se zdi tako bohotno razrašča in množično odlovo.

In ravno v tem je njihova veličina, ki je smrt ne zmore!

Janačkov kvartet v Celju

Naša Koncertna poslovalnica je v letošnji koncertni sezoni priredila za uvarturo koncert čeških kvartetovcev, ki koncertirajo v svetu pod imenom Janačkov kvartet. Ze uvodoma je treba poudariti, da gre za prvovrstno raven njihove interpretacije. V skupni igri pričarajo neverjetno plastično glasbene misli posameznih kompozicij. Znano je, da imajo češki kvarteti dolgoletno tradicijo in so bogato zaslužni za češko glasbeno življenje. To prelepo tradicijo nadaljujejo tudi Janačkovi umetniki. Koncertni program je obsegal tri kvartete: Mozart — Janaček — Smetana. Mozart je svet zase. Prikupna a krhka kompozicija zahteva v postavitvi zrele umetnike, ki jim je tehnika igre v krvi, da se tako docela posvetijo interpretaciji. Poslušalca z živo ponazoritvijo božanske muzike pritegnejo od prvega tona do zadnjega. Poročevalac sme zapisati, da v desetletnem poslušanju Mozarta ni doživel tega velemojstra v tako kristalni izvedbi. Janaček je velik komponist polpretekla dobe. Njegove skladbe so moderne fakture, ki so prežete s sokovi češke zemlje. Vendar ne toliko v folklornih elementih kakor

smo bili priča v Smetanovem kvartetu. Odličnim umetnikom je bilo dano sleherni kompoziciji podati stilno lice dobe, kar je daleko nad reprodukcijo notnih zapisov. Kvartetovci dihaajo enotno v muzikalni samodisciplini. Stir je solisti so po vsem v službi tolmačenja posameznih kompozicij. Prekrasni so v tonu, njih plemeniti instrumenti pojejo iz srca srca. Omenimo naj tu njihovega enkratnega celista, cigar baržunast ton je vselej v podkrepitev ostale trojice.

Vzhičena celjska publika je z dolgotrajnim odobravanjem uspela, da so umetniki izven programa dodali še stavek iz Dvořakove kompozicije. Ves koncert so absolvirali na pamet, kar je izreden napor za intenzivno muziciranje. Ni dobro prerokovati, a zdi se nam, da bo pomenil uvodni koncert višek letošnje sezone. Janačkovemu kvartetu bi tudi v prihodnje radi prisluhnili. A. S.

KONCERTI

Ponedeljek: 30. oktobra:
Mestni orkester Dubrovniki
Dirigent: Anton Nanut
Solist: Albert Kocsis,
violina (Budimpešta)
ob 20.00 v Narodnem domu — Predprodaja vstopnic v Glasbeni šoli.

SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALIŠČE CELJE

Četrtek, 26. oktobra 1967
ob 19.30: I. Cankar: HLAPCI (Gostovanje v Brežicah)

Petek, 27. oktobra 1967
ob 19.30: I. Cankar: LEPA NASA DOMOVINA (Gostovanje v Klubu mladih v Mariboru)

Sobota, 28. oktobra 1967
ob 20. uri: I. Cankar — HLAPCI (Gostovanje v SNG Drama, Ljubljana)

Kulturna dejavnost na Polzeli

Med najbolj delavnimi sekcijami polzelskega amaterskega društva je dramska sekcija in moški pevski zbor. Ta je doslej uspešno nastopal na vseh festivalih in občinskih pevskih revijah, medtem ko tudi dramska sekcija skoraj ne pozna odmora. V letošnji sezoni je najprej uprizorila Babilonski stolp in z njim nastopila tudi na občinski dramski reviji. Delo je režiral Jaka Jeršič, ki je sicer tudi dober igralec. Prav tako so letos uprizorili v režiji Ivana Palirja Finžgarjevega lovca, za katerega je sceno prispeval ing. arh. Adi Miklavc, k uspehu pa pripomogel tudi predsednik Svobode tov. Novak. Zanimivo je, da so to ljudsko igro naštudiral v rekordnem času dveh mesecev in jo uprizorili na prostem pod pokroviteljstvom polzelske tovarne nogavic. Oglevalo si jo je bilo 1200 obiskovalcev, kar je za podeželje brez dvoma izreden uspeh.

Da bi poživili kulturno dejavnost tudi v poletnem času, so na sestanku društva sprejeli sklep, da bodo od slej vsako poletje prirejali

dramske predstave na prostem, pokrovitelj pa bo tovarna nogavic. Dramska sek-

S knjižnih polic študijske knjižnice

Simović V.: Komunalni sistem i komunalna politika. I. Beograd 1966. S. 29599.
Zemunska biblioteka 1825—1965. Zemun 1966. S. 29624.
Mezić A.: Rad u operacionoj sali: Beograd 1965. S. 29637/8.
Planiranje sportskog treninga. Zagreb — Beograd 1964. S. 29634.
Katalog jugoslovenskih standarda 1966. Beograd 1966. S. 19665.
Gerčić R.: Savremena bolnica. Beograd 1964. S. 29660/8.
Budić M. A.: Sudsko-medicinska obdukciona tehnika. Sarajevo 1965. S. 29657.
Perni L.: Mussolini. Ljubljana 1966. S. 29670.
Dietrich F. V. Naglič: Ladjemorja-pristanišča. V Ljubljani 1967. S. 29673.

ta, ki je nekako že po tradiciji med prvimi povsod tam, kjer je potrebna takšna ali drugačna pomoč, prispevalo 1 milijon, občinska skupščina 1 milijon 400 tisoč, občinska konferenca SZDL 300 tisoč, občinski komite ZKS

cija študira zdaj že tretjo predstavo — Marinčev ko-medio Dve nevesti.

Polzelska Svoboda, čeprav izstopata predvsem dve sekciji, bi mogla biti vsekakor za zgled drugim društvom, ki imajo morda prav takšne delovne pogoje, a dajo od sebe bolj malo. To dejavnost je namreč znala upoštevati tudi občinska skupščina, ki ji je na slavnostni seji podelila posebno priznanje z nagrado.

M. P.

poročni prstani po naročilu
v enem dnevu
velika izbira prstanov in veržic
po zelo znižanih cenah

„ZLATARSTVO“

VILI KRAGOLNIK
Zidanska 6, Celje

Z Leninom na zborovanjih

IZ SPOMINOV UDELEZENCA OKTOBRSE REVOLUCIJE VLADIMIRJA BATIČA IZ CELJA, KI JE SAM IZBIRAL BOJNE SMOTRE IN TOVARISE

Rojen Goričan, nad štirideset let pa je že Celjan. Ni bil preveč navdušen, ko sem povedal čemu moj obisk. Pa sem ga le prepričal. Veliki oktober je legenda, ki pripada vsemu človeštvu, torej tudi njegova doživetja ne smejo biti čisto njegova last. Potem je beseda stekla...

Rusi so ga leta 1916 kot avstrijskega korporala ujele v okolici Okna blizu Cernovic v Galiciji. To je bilo v tistem kraju, kjer je na rusko stran prebegnil tudi Josip Broz, Vladimirju Batiču je bilo to po želji, saj se je že kot dijak goriške gimnazije navdušil za slovanstvo — tudi ruščine se je že učil.

V koloni desetstisočev ujetnikov je priromal v Kijev. Javil se je za jugoslovansko legijo, pa so ga poslali na Krim, toda ne pod orožje, temveč na neko veleposestvo za vrtnarja. Ni mu bilo slabo, pa vendar ni zdržal. Pobegnil je skupaj s Srbančcem iz Solkana in jo mahnil proti Odesi. V Prekapu, pri starih krimskih utrdbah iz turških časov so ga uлови li žandarji. Začela se je huda pot. Dva meseca so jih prevažali v vagonih, grajenih kot zverinjaki — takih, ki so bili namenjeni za prevoz nasprotnikov carskega absolutizma v Sibirijo. Od Krima do Odesa je spoznaval bolj mestne jetnišnice kot mesta, v Odesi pa, tam so ga z drugimi vred spustili na svobodo...

xxx

V Odesi se je osemnajstletnemu Vladimirju Batiču izpolnila želja. Vstopil je v jugoslovansko legijo. Pa mu je bilo hitro žal. Čeprav so bili prostovoljci so bili deležni surovega drila, še surovejših kazni in bili podvrženi nenehnemu šikaniranju. Takih reči se tudi največji idealist naje in Batič je še s sedmimi tovarisi neko noč ušel iz legije, pri tem pa jim je pomagal komandant polka zaporoških kozakov. V to enoto so se vsi vključili. V kozških uniformah so se šli celo pokazati komandantu jugoslovanske legije polkovniku Hadžiču, znanemu velikosrbskemu šovinistu in poznejšemu jugoslovanskemu vojnemu ministru. Le-ta je menda besnel od jeze...

xxx

Bilo je že leto 1917. Polk je bil premeščen v Romunijo in tik preden bi morali na fronto, je izbruhnila revolucija.

Za prostovoljce ni bilo poti na zahod. Prišli bi pred cesarskokraljeva vojna sodišča. Batič se je s študentom medicine Lovričem prebijal na vzhod. Peš, pa spet z vlakom, spet peš... Ves zmu-

čen, bolan in upadel je s tovarišem končno prispel v Moskvo. Tu ju je rdeči miličnik peljal na neko komando, kjer ju je nek komesar, pravi hrust, toda očetovskega značaja, povabil v rdečo armado. Ker se takoj nista odločila, jima je dal čas za

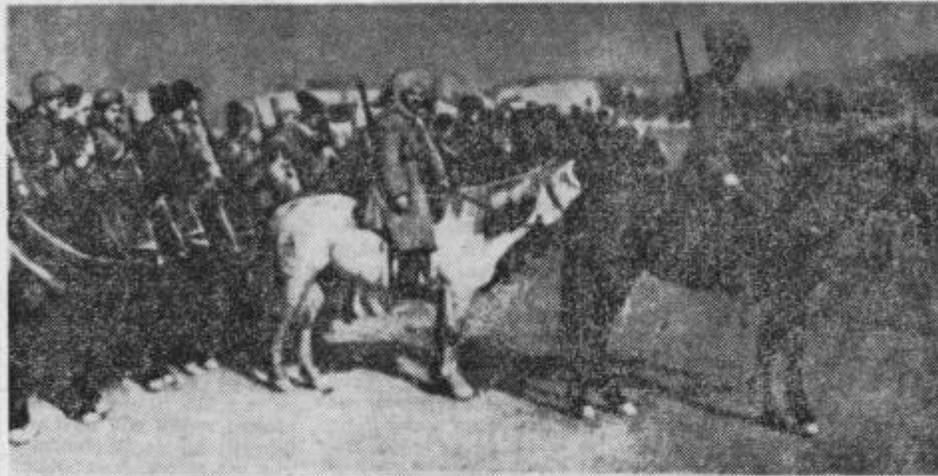
tudi Batič, sodelovala pri za-dušitvi takomenovane apopove pobune, je bil Batič ranjen. Nekaj mesecev so ga zdravili...

Bilo je že leto 1919. Ko so Batiča odslovili iz bolnišnice, so mu hkrati dali tudi odpustnico iz armade in vozno karto do poljske meje. Čez Čehoslovansko in Madžarsko se je vračal domov. Po kratkem postanku v Ljubljani se je vrnil domov na ono stran krivične meje, ki je Primorsko ločila od Sloveni-

reč končal komaj šesti razred gimnazije. Iz Ljubljane so ga napotili v Celje, kjer je v enem letu končal trgovsko šolo in dva razreda gimnazije.

Leta 1921 je bil Vladimir Batič med organizatorji podviga nekdanjih dobrovoljcev, ko so kljub nasprotovanju oblasti od Celja do Beograda, razbili nemčurski »Jäger Ball«. No, to je že zgodba, ki jo bomo zapisali kdaj drugič.

To je nekaj drobnih od-

Konjeniški odred rdeče armade pred odhodom v boj proti tolпам belogardističnih generalov in tujim intervencionistom.

premislek in ju odpustil. Čez nekaj dni sta se zglasila pri njem. Vesel njune odločitve ju je komisar dodelil odredu za posebne naloge. Spet so se vadili in proučevali revolucionarno literaturo. Toda največ, tako pravi Batič, je pridobil na mitingih, kjer je govoril Lenin. Vodjo sovjetske države je njihov odred spremljal na njegovih poteh, stražili in varovali so ga.

»Kdor ga je enkrat slišal govoriti in če ni bil zakrnjenec, je bil njegov,« pravi Batič o Leninu: »Navadno je nosil kučmo. Svojo drobno postavo je odeval v skromno, kar obnošeno obleko. Bil je prijazen z vsakim. Govoril je bolj tiho, toda prepričal je vsakega. Od vsega so mi ostale najbolj v spominu njegove živahne, ognjevitve oči...«

Vladimir Batič se dobro spominja tudi Trockega in mnogih drugih Leninovih sodelavcev — le Stalina ni nikoli videl. Takrat je komaj kdo kaj vedel o njem.

xxx

Intervencijska vojska in začetni uspehi belih generalov v kontrarevoluciji so opogumili sovražnike sovjetske oblasti tudi v zaledju. Ko je enota, kateri je pripadal

je. Ni bil dolgo doma, ko so ga aretirali karabinerji. Ze pred tem se je moral vsak dan javiti na policiji. V gradskih zaporih je Batiču uporniška žilica spet prišla prav. Ni ostal dolgo za zidovi. Spet je pobegnil in se čez Gorico, Trnovski gozd in čez mejo pri Planini prebil v Jugoslavijo.

V Ljubljani ni bilo več priložnosti za vpis v šolo. Pred vpoklicom k vojakom med prvo svetovno vojno je nam-

lomkov iz spominov Vladimirja Batiča, udeleženca v veliki oktobrski revoluciji. Redko kdaj v življenju se je pustil prisiliti v nekaj, kar ni bilo po njegovem prepričanju in okusu. Da bi se še dolgo upiral tudi boleznim, ki ga je pred meseci zaprla med štiri stene in je že spet precej popustila. Tudi boleznim so sovražniki človeštva. Uspešen punt, tovariš Batič!

J. KRASOVEC

Tri moštva še neporažena

Tekmovanje v celjski nogometni podzvezi postaja čedalje bolj zanimivo. Prvenstveni boj teče že nekaj tedaj v enotni skupini štirinajstih moštev. Zaenkrat so tri moštva, ki še niso izgubila nobene od tekem, po uspešnem startu je zadnji čas najbolj popustil Sentjur, kateremu se pozna, da je izgubil nekaj igralcev zaradi odhoda na odsluženje kadrovskega roka.

V petem kolu so bili doseženi naslednji rezultati: Radeče-senovo 3:2, Brežice-

Polzela 7:0, Boč-Sentjur 7:0, Rogatec-Vojnik 1:1, Vransko-Osankarica 2:6, Laško-Krško 10:5, medtem ko je bila tekma Store-Ljubno zaradi gostovanja ekipe storških železarjev v Donavitzu, kjer so premagali tamošnjo ekipo železarjev z 10:0, preložena.

Po teh tekmah je stanje na lestvici naslednje: Krško 10, Osankarica 9, Ljubno in Radeče po 7, Brežice in Sentjur po 6, Senovo in Boč po 5, Vojnik, Laško in Rogatec po 3, Store 2 ter Polzela in Vransko brez točke. —m

Pomemben delovni sestanek

V torek, 7. novembra bo redni občni zbor občinske zveze za telesno kulturo v Celju. Gre za pomemben delovni obračun in sprejem naloga za prihodnje obdobje. V obračunu za minuli dve leti je zlasti pomembna ureditev finančnega položaja zveze in društev. To pa seveda ne pomeni, da so imele osnovne telesnovzgojne organizacije dovolj sredstev za svoje delo. Ne gre za to, marveč za ugotovitev, da je zvezi v tem obdobju uspelo poravnati vse dolgove iz prejšnjih let in da je minulo obdobje, menda prvič v zgodovini, končala s presežkom dohodkov nad izdatki. In končno tudi društva so dobila tisto, kar jim je bilo obljubljeno in določeno.

S finančnim načrtom, ki ga je zveza sprejela pred dvema letoma, je tudi začrtala prve smernice perspektivne politike in razvoj telesne kulture v občini. Prvi koraki so bili napravljeni, naslednje pa bo moral novoustanovljen svet za telesno kulturo pri občinski skupščini. Tu gre za bistveno delitev dela. Vsem ko je občinska zveza prej imela tudi vlogo usmerjevalca telesne kulture, bo poslej le strokovni organ, in prav je, da to ostane. Program razvoja telesne kulture pa naj sprejme svet pri skupščini. Tudi na tem področju so znani prvi poskusi, toda od tega začetka bo treba preiti h konkretni obravnavi. Gre za izredno pomemben akt, ki mora nakazati smer prihodnjega razvoja telesne kulture v občini, čeprav je že v statutu občine rečeno, da bo skupščina v mejah razpoložljivih sredstev financirala predvsem množično dejavnost in rekreacijo in se šele potem opredelila za kvalitetni šport.

Zbor občinske zveze za telesno kulturo pa bo moral izreči svojo besedo tudi glede investicijske politike. Prva sa v zadnjih letih, ko so začeli z deli na dveh pomembnih objektih, je nevdržljiva. Tu mora obveljati pravilo, je treba začeti in končati enega in šele potem iti naprej. Ne glede na to pa je pravilno usmeritev, da gredo sredstva iz športne stave predvsem na gradnjo šolskih športnih igrišč. To je vsekakor najbolj in najrentabilnejša investicija.

V delovni bilanci zveze zadnjih dveh let zavzema pomembno mesto organizacija sindikalnih športnih iger. Tu di tu so bili ob strokovni organizacijski pomoči zveze zabeleženi lepi uspehi predvsem v pestrosti in množičnosti tekmovanj.

Podobnih uspehov pa je dosti več. O vseh teh pa bomo v prihodnjih letih pisali o pomanjkljivosti bojevanja na občnem zboru, ki bomo spričo prihodnje vsebinske orientacije zveze pomembne delovni sestanke.

M. I.

Ingrad zmagal v Zrenjaninu

Konec prejšnjega tedna so zmagali Celjani pred domačini in mestom iz Kikinde. Sicer so športniki Ingrada osvojili prva mesta v odbojki, šahu, streljanju in kolesarstvu, drugi pa so bili v malom nogometu in namiznem tenisu. Tako so športniki Ingrada dodali pomembni zmagi na letošnjih igrah gradbenih delavcev Slovenije eno lovoriko.

M. I.

Igramo se, pojemo, pa...

Metka je še majhna punčka. Ima približno tri leta, toda prej kak mesec manj kot več. Metka je tudi lepa punčka, tako kot so vsi majhni otroci. Ima črne kodraste laske in žive oči. Tudi govori rada; in človek bi jo kar naprej poslušal. Prikupna je, da bi jo stisnil in dal veliko, veliko poljubčkov.

Te dni sem jo srečal in kmalu sva bila v živahnem pogovoru.

— No, Metka, že hodiš v vrtec? sem jo vprašal.

O, ja, je začebljala.

— Kdaj pa greš tja?

— Ob devetih, se je odrezala, čeprav še ne pozna na uro.

— In kdaj prideš domov?

— Ob devetih, je ponovila.

Naj ti bo, sem si mislil, če ti je deveda ura že tako všeč. Potem pa sem nadaljeval:

— Kaj pa delate v vrtcu?

— Igramo se, pojemo, lulamo, kakamo, je odgovorila več kot resno. —mb

● CELJE ● ZALEC ● MOZIRJE ● VELENJE ● ŠOSTANJ ● SLOVENJ GRADEC ● DRAVOGRAD ● RAVNE NA KOROŠKEM ● BREZICE ●

SMARJE PRI JELSAH ● SENTJUR PRI CELJU

IŠČEMO NOVE NAGRAJENCE

NAGRADE

OSEBNI AVTOMOBIL »ŠKODA« 1000 MB

in še 49 drugih nagrad v skupni vrednosti nad 8 milijonov starih dinarjev

Pri žrebanju bodo upoštevani tudi vlagatelji, ki bodo vložili svoje prihranke pri katerikoli pošti na območju Kreditne banke Celje in njenih poslovnih enot.

KREDITNA BANKA CELJE

HRANILNE VLOGE OBREŠTUJEMO:

- navadne 6 %
- vezane do 8 %

● SEVNICA ● LASKO ● MEZICA ● RADLJE OB DRAVI ● SLOVENSKA BISTRICA ● PREVALJE ● SLOVENSKE KONJICE ● ROGASKA SLATINA

Previdna stališča sindikata

PREVIDNA STALIŠČA SINDIKATA
● PRI REORGANIZACIJI ZDRAVSTVENE SLUŽBE STOI SINDIKAT NA STALISCU, DA MORAJO BITI UPOSTEVANI VSI, VENDAR LE EKONOMSKO IN STROKOVNO UTEMELJENI PREDLOGI
● SINDIKAT JE NACELNO ZA RAZPIS IZREDNEGA DOPOLNILNEGA PRISPEVKA ZA POKRITJE IZGUB V SOCIALNEM ZAVAROVANJU, TODA SELE TEDAJ, KO BOSTA REPUBLIKA IN ZVEZA ZAGOTOVILI, DA SE IZGUBA NE BO PONOVILO

Posvetovanje je bilo v bistvu nadaljevanje iskanj najustrežnejših rešitev za reorganizacijo zdravstvene službe in pokritje izgub v socialnem zavarovanju; bistveno je dvoje ugotovitev: da sindikat ni več le organizator in pobudnik za pripravo ozimnic ali rekreativnih dejavnosti in pa, da se ta politična organizacija vse bolj otresa raznih na hitro roko in od koderkoli prinešenih predlogov, ki tako ali drugače zadevajo v družbeni standard.

To, da se funkcionarji sindikata, kot direktni predstavniki delovnih ljudi tudi tokrat niso opredelili za eno izmed predlaganih variant, čeprav je bila ta mogoče najrealnejša, ob reorganizaciji zdravstvene službe nakazuje jamstvo, da so se tega bolečega problema lotili z vso

resnostjo. Organizacija zdravstvene službe, ki ni nikakor sama sebi namen, je sicer razburkala zdravstvene delavce, vendar ne toliko, da bi ti z vso treznostjo in odgovornostjo nakazali rešitev. Zivahna razprava se je razvila ob predloženem projektu, ki ga je za reorganizacijo zdravstvene službe pripravil celjski Center za zdravstveno varstvo in temelji na predlogu, naj bi se celotna zdravstvena služba celjske regije reorganizirala enotno in okrog enega zdravstvenega doma.

Predstavniki sindikata so upravičeno opozarjali na to, da so zdravstveni delavci doslej predlagali le nekaj obrobni ukrepov, ki pa ne rešujejo problema. Problem o dvostranosti in smiselnosti dupliranja specialističnih služb v celjski hospitalni

ustanovi in pa v zdravstvenem domu ali pa predlog, ki je izbil v celjskem zdravstvenem domu in vsebuje svojstveno varčevanje v obliki 80 odstotnih plač za nižje kvalifikacijske kategorije delavcev in 100-odstotne osebne prejemke za visoko strokovno usposobljene delavce, ne kažeta, da bi nekateri zdravstveni delavci docela dojele resnost položaja, v katerega smo z našim zdravstvom ob dosedanji politiki zašli. Za ta položaj vsekakor niso krivi zdravstveni delavci sami. Toda kljub temu ne morejo pričakovati niti od sindikata, kaj šele od širše družbe podporo, pri teh sicer prefinjenih, zato pa tembolj kratkovidnih naporih. To tembolj ne, ker določena stremjenja nekaterih zdravstvenih delavcev nakazujejo bolj strah pred združevanjem upravnih stolčkov, kot pa bistveno reorganizacijo zdravstvene službe.

O našem megalomansko zasnovanem konceptu socialnega zavarovanja je bilo v zadnjih dveh, treh letih ogromno govora. Več razprav in opozoril je sicer res prišlo iz socialnega zavarovanja samega, vendar je bilo to več ali manj jadikovanje posameznih delovnih organizacij, ki so le malo prispevale k temu, da bi bilo drugače. Morda je ravno zato iskati enotnost sindikalnih delavcev v stališču, da se bo sindikat strinjal z razpisom dopolnilnega izrednega prispevka za pokritje izgub v socialnem zavarovanju še le ob garancijski republike ali zveze, in ob sprejetju takšnih ukrepov na tej ravni, ki bodo onemogočali možnost izgube. Stališče je jasno, vendar ne izključuje problema. Iz njega je le čutili, da delovni človek naj ne bi bil več žrtev široko, žal z ekonomsko majavostjo zasnovanega sistema, pa čeprav je to socialnem zavarovanju šele ob strani pa se iz tega stališča tudi čuti, da se mora delovnemu človeku omogočiti zdravljenje takrat in tam, ko ga je in kjer ga je potreben.

**ZVITOREPEC
ZVITOREPEC
ZVITOREPEC**

nje vzela radijski sprejemnik. Ko ga je hotel predelati, ga je pokvaril. Junija letos je v Tursojku iz drvarnice v hizi št. 35 vzel moško kolo. S tem je storil dve kaznivi dejanji: majhne tatvine in eno kaznivo dejanje velike tatvine. Obtoženi Anton Pojskrub je na obravnavi ustvaril videz zapletenega starca. Sodšče ga je ob upoštevanju omiljitvenih določil Kazenskega zakonika obsodilo na pet mesecev zapor, pogojno za eno leto, povrniti pa mora tudi vso škodo, ki jo je storil s kaznivimi dejanji.

DVE POGOJNI OBSODBI Na stara leta pričel krasti

Prejšnji teden se je pred tri članski senatom Okrožnega sodišča v Celju, ki mu je predsedoval sodnik Veloslav Tanko zagovarjal 57-letni Anton Pojskrub, in validski upokojenec iz Troseka pri Goranju Gradu.

Aprila letos je na Crnivu iz pred barake Cestnega podjetja Ljubljana vzel na škodo te gospodarstvene organizacije 200-litrski sod, v katerem je bilo 150 litrov nafte. Sod je odvalil v domači gozd, tam pa mu ga je nato nekdo izmaknil. Maja 1967 je nasilno odprl okno stanovanja Tomaza Rosca in iz

peljal Trojak. Ker je vozil z neprimerno hitrostjo, vozila ni mogel pravočasno ustaviti in je s prednjim delom desnega blatnika zbil Zabukoviška po cesti, da je ta kmalu zatem podlegel poškodbam. Trojak se je zagovarjal, da je vozil s primerno hitrostjo in da je zagledal pešca 20 metrov pred seboj. Pričel je zavirati, ko pa je bil blizu pešca, je ta nenadoma poskočil in prišel ravno pred avto.

Sodišče je Trojaka spoznalo za krivega po obtožbi in ga je kaznovalo na devet mesecev zapor, pogojno za dobo dveh let.

V. VIDMAR

Povzročil smrtno nesrečo

Pred istim senatom Okrožnega sodišča v Celju se je zagovarjal tudi Franjo Trojak, enaintridesetletni strojni ključavničar iz Celja, ker je storil hudokaznivo dejanje zoper splošno varnost z ogroženjem javnega prometa na cesti. 27. 2. 1967 je ob 5.54. uri ne previdno in s neprimerno hitrostjo vozil osební avto v smeri Celje - Maribor po Mariborski cesti v Celju. Cesta je bila spolzka, po njej pa je potekal gost promet, saj so prav tedaj delavci odhajali v službo. Na križišču Mariborske iz Bežigradske ceste je na neznanovanem delu cestišča prečkal cesto pešec Mihael Zabukovšek, ravno takrat pa je po cesti pri-

MALA ANKETA

Slabo organizirana prodaja

Pravijo, da sadje dobro obrodi vsako četrto leto. Letos so imeli v večini slovenskih krajev prav dobro letino, zato smo povprašali nekaj zasebnih kmetovalcev kako je bilo s prodajo sadja. Skoraj od vseh pa smo zvedeli, da sadja ne morejo in ne morejo prodati. Kljub temu, da je dobra letina vsako četrto leto, je še vedno čutili »porodne« krče prodajne mreže.

ANTON ZNIDAR, Puugrac: Sem član kmetijske zadruga, vendar v zadrugo nisem mogel prodati niti kilograma jabolka. Imam vse vrste jabolka, ki bi jih rad prodal, pa jih ne morem. Nabrana jabolka dajem po 50 Sdin, imam jih pa še okrog 7000 kilogramov. Mnogo sadja bo segnilo, jaz pa bom moral stiskati tudi sortna jabolka — saj ne gre drugače!
MARTIN ZAPUSEK, Zabukovica: Nisem član zadruga, ker imam premalo zemlje — pa še te je precej havarirane, ker je v bližini rudnik. Sadja sem imel dovolj, vendar sem vsega prodal sam. Zadruga sploh ni organizirala odkupa. Jabolka sem prodal po 20 dinarjev za kilogram. Prodajal sem kar po drevesih, ljudje pa so sami obirali. Kljub temu jih imam še okrog 1000 kilogramov. Te sem vskladščil in jih bom prodal, če bo kdo prišel ponje.

JANEZ LAVRING, Kasaze: Letos sem imel nekaj sadja, vendar ga je bilo lansko leto več. Letošnja letina je bila srednja — ni bila ne dobra, ne slaba. Jabolka imam ravno toliko, da bo za doma, da mi jih ne bo treba kupiti. Lansko leto sem prodal nekaj jabolčnika, letos ga pa ne bom mogel, saj bom imel komaj dovolj zase.

JOZE POSPEH, Kasaze: Pri nas pa letos nismo imeli sadja. Pri meni je tako: vsako drugo leto mi dobro obrodi in prav letos mi ni. Kmetijska zadruga ni organizirala odkupa in še »Miro-sana« ne ve kam z jabolki. No ja, nekaj že imamo — za doma, lansko leto je bilo pa vse polno.

DRAGO ARČAN: Pri nas letos ni bilo mnogo sadja. Saj veste, vsako leto ne more biti. Nekaj jabolka smo imeli zase, prodajali pa nismo. Lansko leto bi morali priti — letos bo samo za doma. Ko smo ga hoteli slikati, se je iz notranosti hiše oglasil ženin glas: »Nič se ne daj!« Ostalo je pri ženinih besedah, mi pa smo odšli brez gospodarjeve fotografije.

NA KRATKO

UMRL V BOLNICI

V velenjski bolnišnici je četrtek umrl zaradi poškodb, ki jih je dobil pri prometni nesreči ANTON BASIČ, doma s Polzele št. 102. Kot smo zvedeli se je nesreča pripetila že 11. oktobra, okrog enih ponoči pred tovarno pohištva »Garanta« na Polzele. Poškodnega je namreč zbil po cestišču motorist Alojz Sem.

PRIPRAVE V REDU

Predsedniki in tajniki občinskih sindikalnih svetov, ki so se udeležili bazenskega posvetovanja v Mozirju so ugotovili, da potekajo v sindikalnih organizacijah priprave na občne zbere po določenem programu. Prav tako pa tudi priprave na občne zbere in konference občinskih sindikalnih svetov.

SEMINAR V BRASLOVČAH

Včera je bil v Braslovčah seminar vseh predstavnikov krajevnih odborov SZDL in krajevnih skupnosti s področja občine Zalec. Udeleženci seminarja so v glavnem razpravljali o načinu izvedbe referendumov, na katerem bi se naj občani odločili za ali proti samoprispevku za uređitev razmer v šolstvu žalske občine.

PIONIRJI IN KAJUHOVA ZNAČKA

V minulem šolskem letu so na 19. šolah v žalski občini organizirali tekmovanje za Kajuhovo značko. Tekmovanje je zajelo več sto učencev, saj je samo do četrtega razreda osvojilo 276 učencev plaketo, do šestega razreda pa je dobilo 170 bronasto in do osmega razreda 77 učencev srebrno značko.

VELJKO REPIČ V METKI

Z odhodom dosedanjega direktorja tekstilne tovarne Metka v Celju na novo delovno mesto, je dolžnost direktorja v tej tovarni prevzel tov. Veljko Repič, dosedaj direktor Splošne zavarovalnice v Celju.

LJUBNO : KAMNIK 7:3

Prijateljska nogometna tekma med Kamnikom, ki je član zahaod. ne skupine conice nogometne lige in Ljubnim se je končala z zasluzeno zmago Ljubčanov 7:3. To je bila lepa igra, v kateri so bili domačini boljši nasprotnik.

V. J.

Publikacija za gostince

Spet je centralni zavod za napredek gospodinjstva izdal novo publikacijo — tokrat v sodelovanju z gostinskimi šolskim centrom v Ljubljani. Gre za priročnik za gostince in učence gostinskih šol, njen naslov pa je Gostilna, napotki za poslovanje, urejanje in delo. Knjižica vsebuje nekaj besed o splošnih predpisih, obsegu gostinske dejavnosti, ureditvi obratov, vodenju in pogodbenem sodelovanju v gostinstvu, o predpisih in uzancah v zvezi s poslovanjem, o poslovanju s sredstvi, obračunu dohodka, administraciji v gostišču, o obveznostih zasebnih gostišč, o urejevanju okolice, prostora, propagandi ter še celo koplečo strokovnih zaved. Tako bodo gostinci v njem lahko našli vrsto napotkov za pripravlanje različnih jedi, pa navodila o lepi postrežbi, kletarstvu ter končno tudi o higieni in čiščenju.

skih zakolov v nasprotju s prejšnjimi leti izredno dvignilo. Tudi temu pojavu je botrovalo, kot smo to že omenili v prejšnjem sestavku ob zdravljenju — pomanjkanje kreme — hranilnih snovi. Najočitnejši znaki pomanjkanja kreme, ki se pojavljajo letos so mehkokostnost in jalovost. Za jalovost ni jamstva, kar zavarovanec težko razume, posebno še, če dobi vrnjeno premijo, namesto odškodnine.

ZASILNI ZAKOLI IN POGINI

Osnovno pravilo pri obolenju, oziroma pri vsaki normalni spremembi na živi ni je, da živinorejec pokliče veterinarja. Tako je s pomočjo strokovnjaka laže uskladiti odškodnino med zavarovalno vsoto in vplačano premijo. Tržna vrednost živali je eden izmed najvažnejših elementov pri sprejemanju živali v zavarovanje. Kljub temu pa ne smemo pozabiti, da pri nas ne moremo zavarovati živine za polno tržno ceno. Zavarovanje živine je takšne vrste, da nanjo izredno vpliva odnos samega zavarovanca do živali. Ta odnos pa se jasno nakazuje v njegovi oskrbi živali, v urejenosti hleva in kako živali uporablja pri delu. Ta odnos je ravno zaradi tega tudi glavno merilo

Kljub temu pa gre zavarovalnica živinorejcem na roko in se z njimi pred pismeno odklonitvijo, na katero ima takó možnost pritožbe, ustmeno dogovori.

cer odstopanja glede na izkoriščenost delov zasilno zaklanih živali ali spremembe tržnih vrednosti, vendar zavarovanje ne sme služiti za osnovo bogatitve, zato odškodnina ne more biti večja od škode, ki jo je zavarovavec dejansko utrpel. Ob škodnem primeru je zavarovanec dolžan pravočasno posredovati zavarovalnici vse podatke in dokaze, ki so neogibno potrebni za ugotovitev vzroka, obsega in višine škode ter okoliščin, v katerih je bila škoda povzročena. Zato mora zavarovanec pismeno prijaviti škodo zavarovalnici najpozneje v treh dneh. Ostalo dokumentacijo, ki jo bomo našli sedaj, pa mora posredovati v najkrajšem času.

a) Poročilo veterinarja, ki je žival zdravil. V primeru zasilnega zakola, mora predložiti tudi potrdilo o izvidu mesa in klavnici. Izda ga veterinar v klavnici. V primeru, da je lastnik izkoristil dele zasilno zaklane živali doma ali pa jih prodal sosedom, mora vplati teži izkoriščenih delov in ceno. To stori veterinar v svojem poročilu. (Dalje prihodnjič)

O zavarovanju živine

V PREJŠNJI STEVILKI SMO POSVETILI NEKOLIKO VEČ PROSTORA ZDRAVLJENJU ŽIVINE, TOKRAT PA BOMO SPREGOVORILI O EKONOMSKIH, NATO PA O ZASILNIH ZAKOLIH IN POGINIH. NAJPREJ TOREJ

EKONOMSKI ZAKOLI

Pod pojmom »ekonomski zakoli« razumemo zakoli živali, za katero ni bilo neposredne nevarnosti pogina in bi lahko živala še naprej, vendar ni imela ekonomskega potenciala. Torej bi bila za proizvodnjo mleka, razpoda, pitanja ali pa je bila neuporabna za delo. Zdravljenje bi bilo brezuspešno, poleg tega pa bi imeli več

stroškov kot koristi. V primeru potrebe za ekonomski zakol, da področni veterinar zavarovalnici predlog za zakol iz gospodarskih razlogov. Toda kljub temu lahko zakol opravijo šele po pismeni odobritvi zavarovalnice. V nasprotnem primeru, zavarovalnica odkloni izplačilo odškodnine. Letos se je število ekonom-

Deset let rasti

V teh dneh je pri oblikovanju kateregakoli izdelka potrebna vse večja preciznost in osebna sposobnost proizvajalca.

● V PRIHODNIH DNEH BO KOLEKTIV SENTJURSKEGA ALPOSA PRAZNOVAL DVE POMEBNI DELOVNI ZMAGI: DESETLETNICO OBSTOJA IN ZACETEK OBRATOVANJA NOVEGA STROJA ZA VLECENJE ŠIVNIH CEVI.

● OBDOBJE, V KATEREM JE S PROIZVODNJO RASEL, TUDI TA PRIZADEVEN KOLEKTIV SODI MED TISTA, KI SO BILA GRAJENA NA LASTNI SPOSOBNOSTI IN IZNAJDLJIVOSTI.

Retrospektiva rasti nekega kovinskega podjetja v zadnjih desetih letih nosi obeležje borbe za trg in obstoj. Med ta kovinska podjetja sodi tudi tovarna aluminjskih izdelkov in kmetijskih strojev ali kot ga pozna večina potrošnikov — Alpos.

Upanje, torej garancijo za uspeh. Tako se je zgodilo, da je sentjurski prvenec v kovinski industriji rasel v širino in nenadoma postal to kar je danes: solidno podjetje, katerega kolektiv je za ceno lastnega zasluga prigrisopol nove sodobne prostore in nove stroje. Na prvi pogled razdrobljena proizvodnja se je v teh letih prelevila v veliko serijsko, s proizvodi, ki so in najdejo kupca. Drži, da jih je prizadela likvidnost, to najno zlo vsake gospodarske revolucije, da prav zaradi nje trpe njihovi skladi in osebni dohodki, toda njihovi proizvodi vendar ne obremenjujejo lastnih skladišč. In to je mnogo.

V letošnjem letu je nekoliko zmanjšana kolektivna ustvarila za 30 odstotkov večjo proizvodnjo, kot kdajkoli prej. Ta proizvodnja bo do konca

leta nosila še nov pečat, s strojem za vlečenje šivnih cevi različnih profilov in dimenzij bodo to proizvodnjo še povečali. Poleg tega se tudi otrseli dosedanje odvisnosti od drugih, kar pomeni pooknitev in preskrbljenost, ki doslej kolektiv pogosto postavljala v podrejen položaj od drugih.

Prav zaradi tega si je kolektiv z lastnim varčevanjem ustvaril večjo možnost za dvig družbenega standarda zaposlenih delavcev, torej tega, za kar tovarne stoje.

V SEPTEMBRU IN OKTOBRU NA PODROČJU MOZIRSKE OBČINE ZA 182 % VEČ NEZAPOSLENIH KOT LANI

Žene pred zaprtimi vrati

● OB ZAKLJUČKU SOL IN S PRENEHANJEM SEZONSKI DEL JE ŠTEVILO NEZAPOSLENIH DOSEGLO NAJVIŠJE RAVEN.

● ZAKAJ 88 ZENSK NA ČELU Z INŽENIRJEM NE MORE NAJTI ZAPOSLITVE?

● ALI SO V MOZIRSKI OBČINI REALNE MOŽNOSTI, DA BI NASLO SVOJ KOS KRUIA CELOTNO PREBIVALSTVO?

Pojav nezaposlenosti v mozirski občini ima stare korenine. Po vojni je sicer hitro rastoča lesna industrija nudila kruh skoraj trem četrtinam vseh zaposlenih, vendar se je z uvajanjem mehanizacije in ob normalizaciji sečnje to število nenehno zmanjševalo.

Ostala, kovinska in predelovalna industrija ni nikoli dosegla iste ravni z lesno, razvijala se je le do posameznih obratov, v katerih je bilo zaposleno manjše število ljudi. Vsi tedaj se je vsak premik v kateri koli industrijski veji močno odrazil na število nezaposlenih. To je bilo tembolj očitno ob reformni, ko so nekatera vodstva delovnih organizacij iskala notranje rezervne v obliki odpuštanja delavcev.

Na mozirskem področju je najbolj boleče odjeknila ukinitve Konusovega obrata v Rečici in pa Titanovega obrata na Ljubnem. V obeh primerih so morale skupščina občine in občinske politične organizacije neobogljeno čakati na odločitev samoupravnih teles, tega pledestala, s katerega so lahko uzakonjene še takšne parole. V obeh primerih je zaradi ekonomičnosti prišlo do zapiranja delovnih mest, saj delovni kolektivi zaradi različnih vzrokov zapirajo pred novimi silami vrata.

Medtem, ko je del Konusovih delavcev ostal na cesti, so Titanovci svojim omogočili prevoz v Kamnik, stroške prevoza so si morali kriti delavci sami. Tako je bilo reformni in socialistični morali za doščeno, uravnovesili pa so baje tudi ekonomičnost.

Število nezaposlenih je raslo. To število bi bilo še večje, če ne bi velik del mladih odrinil v zamejstvo. V septembru in začetku oktobra je bilo že za 182 odstotkov več nezaposlenih, kot lani v istem obdobju. Na to število je vsekakor bistveno vplival odpuščanje delovne sile v kmetijski zadrugi in Glinu

ter močan dotok mladih, ki so končali obvezno ali strokovno šolanje.

Drži, da so skupščina občine in občinske politične organizacije vlagale velike napore v reševanje tega najaktualnejšega problema, vendar so napore jalovi od dejstva da v občini ni sredstev za sofinanciranje novih industrijskih obratov, ki bi na zaposlili vsaj del odvečne delovne sile. V sedanjih pogojih pa so skrb in truda skupščine in političnih organizacij le načelni in brez večjih efektov, saj delovni kolektivi zaradi različnih vzrokov zapirajo pred novimi silami vrata.

Tako se je krog zaprl, število nezaposlenih pa narašča. Pri tem je žalostno in nerazumljivo, da so brez zaposlitve na primer kmetijski inženir, (ki steer res ni socialno ogrožen) in občan z višjo šolo ali pa srednji strokovni kadri, ekonomski in drugi tehniški, kvalificirani delavci, med njimi dva ključavničarja, avtomehanik in kuharica, torej delavci, katerih uslug prav v mozirski občini primanjkuje. To dejstvo je tembolj boleče, saj pride na enega nezaposlenega moškega dvoje žena, verjetno mater.

J. Sever

MARTIN POČEK JE BIL ZARADI PREJSNIH IN TATVINE V ZALCU OBŠOJEN NA 3 LETA IN 6 MESECEV ZAPORA

Dovolj časa za premislek

SODNI SENAT OKROŽNEGA SODISCA V CELJU, KI GA JE VODIL SODNIK VEKOSLAV TANKO, UPRAVICENO NI IMEL RAZUMEVANJA ZA OBLJUBE, DA SE BO MLAD DELOMRZNEZ SPAMETOVAL IN DA BO V MEJAH ZMOŽNOSTI VRNIL OSKODOVANEC DENAR.

O tatvinah Martina Počka, ki je zgodaj zašel na kriva pota, po tem, ko mu niti šola niti pošteno delo ni disalo, smo že pisali. Po seriji vlomov v eni noči, ko je skozi okna obiskoval stanovanja in poslušal priti s tatvino do denarja, je naslednjo noč v Zalcu ukradel večjo vsoto. To je bilo na večer od 23. na 24. julij, ko je taval po Zalcu in preko balkona zagledal žensko torbico.

Prejšnjo noč, bi ga ena izmed oškodovank skoraj prestregla pri njegovem sramotnem početju. Zaradi hrupa je namreč postala starejša

gospodinja pozorna na neznančevo gibanje v prostoru, vendar jo je Poček ponovno presenetil in pobegnil. Toda gospodinjini opis je delavcem celjske UJV zadostoval, da so neimudoma posumili na Počka, toda priti ga niso mogli, ker se je spretno skrival. Martin Poček je bil namreč brez stalne zaposlitve in stalnega bivališča. Medtem, ko so ga kriminalistični organi mrzlično iskali, je v Zalcu ukradel v ulici Rista Savina Leopoldini Arnuš torbico. V njej je imela oškodovanka spravilnih 2700 zahodno nemških

mark, skoraj 100 tisoč starih dinarjev, nekaj avstrijske valute, dragocen prstan in uro. Vse skupaj je bilo vredno okrog milijon starih dinarjev. Ko je torbico izpraznil, jo je skupno z dokumenti odvrzel in nemudoma odpotoval v Zagreb. Tu je valuto pretopil, si nakupil oblačil in dragocen prstan, fotoaparati ter tranzistorjski sprejemnik. Ker se je bal, da ga v Zagrebu varnostni organi ne bi sneli je z letalom odpotoval v Dubrovnik. Po nekaj dneh življenja v velikem stilu je denar pognal in se preko Zagreba vrnil v Maribor, kjer so ga varnostni organi še isto noč prestregli. Zal so pri njem našli le še vrednostne predmete in 28.000 starih dinarjev.

—ez

ko se pustoši orna zemlja.

● Po likvidaciji KZ Ljubčena je zemljo prevzel Kmetijski kombinat Zalec. Njegov uslužbenec Julko Kožuh je dal to zemljo v najem petim strankam. Za koliko let mi ni znano. Kombinatu pa še ni nikoli nje oral, niti gnojil, prav tako tudi travnikov, čeprav je bilo tedaj z nekdanjo PZ Ljubčena sklenjeno, da bodo zemljišče redno obdelovali. Stanje je sedaj tako, da že 6 let nihče ne orje in ne gnoji dveh obsežnih njiv. Njivi sta opuščeni, podnajemniki pa na njih pokosijo, kar pač vraste.

Naj omenimo še to, da so bile te njive ob prevzemu KZ Ljubčena gnojene, posejane s pšenico in ječmenom. Pridelek pa je tedaj KZ Ljubčena s kombajnom popravila.

Če še Kombinatu Zalec noče sam orati, gnojiti in obdelovati tega sveta, naj zemljo odda v najem takšnim podnajemnikom, ki bodo njive orali in gnojili, ne pa tako, kot se godi sedaj, da s to zemljo mešetarji in jo zanemarjajo.

Martin Gorjanc, Trnovlje 86 pri Celju

P. P. 161

Ali naj gospodarstvo propada?

Pod tem naslovom je bil lani objavljen članek v Celjskem tedniku številca 39. V njem je pisalo, kako se mešetarji in izkoriščalci zemlja, ki jo je vzela pred šestimi leti nekdanja KZ Ljubčena na področju Trnovelj pri Celju (številca 86 kat. občina Trnovlje številca 210) brezplačno za dobo 10 let v najem. Kljub temu, da so bili že lani merodajni opozorjeni na te nepravilnosti, se ni do danes nič spremenilo. Zato želim ponovno in javno opisati vso zadevo, saj ni mogoče gledati v nedogled, ka-

TELEVIZIJA

<p>NEDELJA, 29. OKTOBRA</p> <p>9.25 POROCILA (Ljubljana)</p> <p>9.30 POLJUDNO ZNANSTVENI FILM (Ljubljana)</p> <p>10.00 KMETIJSKA ODDAJA (Beograd)</p> <p>10.45 T. EGER: »RAZBOJNIKI IZ KARDENONNE — mladinska igra (Ljubljana)</p> <p>13.15 NOGOMETNA TEKMA — MADZARSKA — NEMCIJA (intervizija)</p> <p>15.45 SAHOVSKI KOMENTAR BRASLAVA RABARJA (Zagreb)</p> <p>16.16 MALA OLIMPIADA V MEHIKI (Zagreb)</p> <p>17.15 OBRAZ VOJNE — švedski dokumentarni film (Ljubljana)</p> <p>18.45 BOBNI IN TROBENTE — Nizozemski glasbeni film (Ljubljana)</p> <p>19.10 DOLGO VROČE POLETJE — serijski film (Ljubljana)</p> <p>20.00 TV DNEVNIK (Beograd)</p> <p>20.45 CIK CAK (Ljubljana)</p> <p>20.50 ZABAVNO GLASBENA ODDAJA (Zagreb)</p> <p>21.50 LIRIKA (Zagreb)</p> <p>22.05 TV DNEVNIK II. (Beograd)</p> <p>PONEDELJEK, 30. OKTOBRA</p> <p>9.40 TV V SOLI (Zagreb)</p> <p>10.40 RUSCINA (Zagreb)</p> <p>11.00 OSNOVE SPLOSNE IZO BRAZBE (Beograd)</p> <p>11.40 TV V SOLI: Drža človeškega telesa (Ljubljana)</p> <p>14.50 TV V SOLI (ponovitev) (Zagreb)</p> <p>15.50 RUSCINA — (ponovitev) (Zagreb)</p> <p>16.10 OSNOVE SPLOSNE IZO BRAZBE — ponovitev (Beograd)</p> <p>16.55 POROCILA (Zagreb)</p> <p>17.00 MALI SVET — oddaja za otroke (Zagreb)</p> <p>17.25 RISANKE (Beograd)</p> <p>17.40 KJE JE? KAJ JE? (Beograd)</p> <p>17.55 TV OBZORNIK (Ljubljana)</p> <p>18.20 SLOGOVNA RAST SLOVENSKEGA JEZIKA — III. del (Ljubljana)</p>	<p>18.40 CE JE OTROK LJUBOSUMEN — vzgojna oddaja (Ljubljana)</p> <p>19.00 PO SLEDEH NAPREDKA (Ljubljana)</p> <p>19.15 TEDENSKI SPORTNI PREGLED (Beograd)</p> <p>19.40 PRAVLJICARJI: Lojze Adamle-Pirovec (Ljubljana)</p> <p>20.00 TV DNEVNIK (Beograd)</p> <p>20.30 CIK CAK (Ljubljana)</p> <p>20.40 VISNJEVSKI: »OPTIMISTIČNA TRAGEDIJA« — TV drama (Beograd)</p> <p>22.00 PREDSTAVLJAJTE SI — glasbena oddaja (Beograd)</p> <p>22.30 TV DNEVNIK — II. (Beograd)</p> <p>22.50 PREDOLIMPIJSKA TEKMOVANJA V MEHIKI (Zagreb)</p> <p>TOREK, 31. OKTOBRA</p> <p>9.40 TV V SOLI (Zagreb)</p> <p>10.40 ANGLESCINA (Zagreb)</p> <p>11.00 OSNOVE SPLOSNE IZO BRAZBE (Beograd)</p> <p>14.50 TV V SOLI — ponovitev (Zagreb)</p> <p>15.50 ANGLESCINA — ponovitev (Zagreb)</p> <p>16.10 OSNOVE SPLOSNE IZO BRAZBE — ponovitev (Beograd)</p> <p>10.25 FILM ZA OTROKE (Ljubljana)</p> <p>18.40 SVET NA ZASLONU — Oltarska revolucija in internacionalizem v naši politici (Ljubljana)</p> <p>19.20 TV OBZORNIK (Ljubljana)</p> <p>19.50 CIK CAK (Ljubljana)</p> <p>20.00 POTNICA — poljski celovečerni film (Ljubljana)</p> <p>21.30 KULTURNA PANORAMA (Ljubljana)</p> <p>22.10 ZADNJA POROCILA (Ljubljana)</p> <p>SREDA 1. NOVEMBRA</p> <p>16.00 DAN ŽIVLJENJA NA ZEMLJI — posnetek iz Moskve (intervizija)</p> <p>17.00 POROCILA (Zagreb)</p> <p>17.05 GLODAČEK MISKO — se-</p>	<p>rijska lutkovna igra (Zagreb)</p> <p>17.25 POLJUDNO ZNANSTVENI FILM (Ljubljana)</p> <p>17.35 TV OBZORNIK (Ljubljana)</p> <p>18.15 NE CRNO, NE BELO — oddaja za otroke (Beograd)</p> <p>19.00 20 MILIJONOV — reportaže (Beograd)</p> <p>19.30 SPOMENIKI OB CESTAH — kulturna reportaža (Ljubljana)</p> <p>20.00 TV DNEVNIK (Beograd)</p> <p>20.30 CIK CAK (Ljubljana)</p> <p>20.40 EKLAN NA EKLANU (Zagreb)</p> <p>21.40 KONCERT ZA KLAVIR IN ORKESTER L. van Beethoven (Ljubljana)</p> <p>22.10 ZADNJA POROCILA (Ljubljana)</p> <p>ČETREK, 2. NOVEMBRA</p> <p>9.40 TV V SOLI (Zagreb)</p> <p>10.35 NEMSCINA (Zagreb)</p> <p>11.00 ANGLESCINA (Zagreb)</p> <p>14.50 TV V SOLI — ponovitev (Zagreb)</p> <p>15.45 NEMSCINA — ponovitev (Zagreb)</p> <p>16.10 TV V SOLI: Drža človeškega telesa — ponovitev (Ljubljana)</p> <p>17.05 POROCILA (Ljubljana)</p> <p>17.10 MALA LUPINICA — I. del — TIK TAK (Ljubljana)</p> <p>17.25 SLIKE SVETA — otroški filmski žurnal (Beograd)</p> <p>17.55 TV OBZORNIK (Ljubljana)</p> <p>18.15 REPORTAŽA (Sarajevo)</p> <p>18.35 GLASBA ZA ERNO (Sarajevo)</p> <p>19.00 DEZURNA ULICA — humoristična oddaja (Beograd)</p> <p>19.40 CIK CAK (Ljubljana)</p> <p>19.54 PROPAGANDNA MEDIGRA (Ljubljana)</p> <p>20.00 TV DNEVNIK (Beograd)</p> <p>20.30 AKTUALNI RAZGOVORI (Beograd)</p> <p>21.10 REZERVIRAN ČAS (Ljubljana)</p> <p>21.20 M. MUSORGSKI: »SOROČINSKI SEJEM« — predstava ljubljanske Opere (Ljubljana)</p>	<p>23.04 ZADNJA POROCILA (Ljubljana)</p> <p>23.25 MEDNARODNO PRVENSTVO JUGOSLAVIJE V NAMIZNEM TENISU (Zagreb)</p> <p>PETER, 3. NOVEMBRA</p> <p>9.40 TV V SOLI (Zagreb)</p> <p>11.00 OSNOVE SPLOSNE IZO BRAZBE (Beograd)</p> <p>14.50 TV V SOLI — ponovitev (Zagreb)</p> <p>16.10 OSNOVE SPLOSNE IZO BRAZBE — ponovitev (Beograd)</p> <p>17.05 POROCILA (Skopje)</p> <p>17.10 VASA KRIZANKA (Skopje)</p> <p>17.55 TV OBZORNIK (Ljubljana)</p> <p>18.15 MALI NOGOMET (Beograd)</p> <p>19.05 TISKOVNA KONFERENCA (Ljubljana)</p> <p>19.55 CIK CAK (Ljubljana)</p> <p>20.00 TV DNEVNIK (Beograd)</p> <p>20.30 CIK CAK (Ljubljana)</p> <p>20.40 DEVET DNI ENEGA LETA — sovjetski celovečerni film (Ljubljana)</p> <p>22.10 ZADNJA POROCILA (Ljubljana)</p> <p>MEDNARODNO PRVENSTVO JUGOSLAVIJE V NAMIZNEM TENISU (Zagreb)</p> <p>SOBOTA, 4. NOVEMBRA</p> <p>9.40 TV V SOLI (Zagreb)</p> <p>14.30 NAMIZNI TENIS JUGOSLAVIJE (Zagreb)</p> <p>14.50 TV V SOLI — ponovitev (Zagreb)</p> <p>17.40 VSAKO SOBOTO (Ljubljana)</p> <p>17.55 TV OBZORNIK (Ljubljana)</p> <p>18.15 ODDAJA ZA OTROKE (Zagreb)</p> <p>19.15 V BESEDI IN SLIKI (Beograd)</p> <p>19.40 CIK CAK (Ljubljana)</p> <p>20.00 TV DNEVNIK (Beograd)</p> <p>20.30 CIK CAK (Ljubljana)</p> <p>20.40 LJUBEZEN, OH LJUBEZEN humoristična oddaja (Beograd)</p> <p>21.40 JUNAKI CIRKUSKE ARENE — serijski film (Ljubljana)</p> <p>22.25 GIDON IZ SCOTLAND YARDA — serijski film —</p>
---	---	---	--

Pripravljenost za specializacijo

● NIZEK NARODNI DOHODEK NA KMEČKEGA PREBIVALCA
● SPECIALIZACIJA IN MODERNIZACIJA KMETIJSKE PROIZVODNJE POGOJ ZA USPEH
● NASADI RIBEZA NE BODO VEČ ČRNA TOČKA ŠMARSKEGA KMETIJSTVA

Na zadnji seji občinske skupščine Smarje, katere so udeležili tudi poslanci tega merena, so odborniki razpravljali o kmetijstvu ter programskih predvidevanjih kmetijske proizvodnje.

Nedvomno je, da kmečki del prebivalstva, kar 55,4%, v občini Smarje ne živi najboljše. Na aktivnega kmečkega proizvajalca pride 3.835 Ndin, na nekmečkega pa 18.062 Ndin narodnega dohodka. Ta podatek kaže, da je nekmečki del občanov v boljšem položaju od kmetov. Privetni sektor ima 32.000 hektarjev zemlje od 40.000 hektarjev. Še vedno prihaja do drobitve kmečkih gospodarstev, saj se je povprečna površina gospodarstva od lani zmanjšala za 11%, to pa vsekakor ne more dobro vplivati na kmetijsko proizvodnjo. Slabi poljedelski pogoji povzročajo, da so pridelki v mnogih družinah samo vir hrane. Zadruga pomaga kolikor more, posebno uspešna je pri zbiranju mleka, saj so lani odkupili 2.020.000 litrov. Premisliti pa bo potrebno še o nadaljnjem zbiranju mleka zaradi prevoza, saj ta povzroči, da je vsak liter mleka za 9 Šdin dražji. Na področju kooperacije so se zasebni kmetovalci posluževali predvsem uslug, od 64. leta naprej pa se je posebno pri živinoreji obnesla tudi skupna proizvodnja.

Proizvodnja v družbenem sektorju kmetijstva se je v zadnjih letih podvojila, zadruga je odprla mlekarino, mesnine in obrat sadnih sokov.

Pri kmetijstvu v šmarski občini je kot drugod opaziti negativne in pozitivne činitele, ki so vplivali na razvoj oziroma ga zavirali. Slabe strani so bile v nejasni proizvodni usmeritvi, vsakdo je prideloval vse, nerešeno vprašanje kreditiranja, nizek strokovni nivo zasebnikov in nezadostne predelovalne kapacitete. Dobre strani pa so večja poraba umetnih gnojil, večja kvaliteta v živinoreji in izboljšanje kmetijske pospeševalne službe.

Iz vseh teh razlogov so na seji odbornikom predlagali nekatere zaključke. Tako bi usmerili živinorejsko proizvodnjo glede na območja na proizvodnjo mleka, mesa in plemenske živine. Za šadjar-

stvo bi namenili 1250 hektarjev, 570 hektarjev vinogradništvu in 80 ha hmelju. Ostale površine pa bi morali podrediti živinorejski proizvodnji. Za izvajanje predloga rajonizacije kmetijske proizvodnje pa so predvideli nekatere ukrepe kot prepoved gradnje objektov na področjih, kjer bodo plantažni nasadi, na področje živinoreje bi uvedli odgovarjajoče pasme oziroma tipe po proizvodnih ciljih, pravilno plasiranje kreditov, z davčno politiko pa bi naj stimulirali ureditve rajonizacije in potrebe mehanizacije.

V razpravi so odborniki opozorili na trdo kmečko življenje in pokazali razumevanje do mladih, ki zaradi težaškega dela nočejo ostati na kmetijah. Zastavili so tudi nekaj dobrih vprašanj kot, zakaj nam znižajo odkupno ceno živine, meso pa je še vedno enako drago, zakaj morajo naši pridelki skoziti toliko rok, da je cena pozneje trikrat večja in ali se sploh izplača

dobra letina in velik pridelek, če ga ne moreš prodati. Predvsem glede zadnjega bo v bodoče odločujoča kvaliteta, saj je tudi letos precej povpraševanja, vendar po določenih vrstah in dobri kvaliteti. Pri vseh načrtih pa je pomemben tudi strokovni nivo kmetijskega proizvajalca, saj čimbolje bo znal delati, temveč bo imel in tudi spremembe bo lažje razumel. Vsekakor pa je resnica, da je riziko pri specializirani proizvodnji večji.

Zanimivo je tudi vprašanje nasadov ribeza pri Rogaški Slatini, ki so doživeli toliko kritike. Očitek, da so kritizirali nepoklicani in nepoznavalci, bo verjetno držal, čeprav je hkrati res, da nasadi ni bil najbolj vzorno urejen. Prvo leto ali drugo ne moremo pri takšnih nasadih pričakovati velikih dobičkov, šele četrto leto postane resnično rodno. Tako bi proizvajalci ribeza lahko realizirali letošnji ponudbo za tona ribeza 1.000 ameriških dolarjev. V programu so predvideli za ribezove nasade 300 hektarjev.

Odborniki so na seji razpravljali tudi o problemih šolstva.

M. SENICAR

INDUSTRIJA CELJSKE OBČINE

Še vedno pod planom

Čeprav je prišlo v prejšnjem mesecu v večini industrijskih panog v občini do povečanja proizvodnje pa je celokupni rezultat industrije zaradi stagnacije fizičnega obsega proizvodnje v črni in barvasti metalurgiji negativen. Tako je skupni indeks obsega industrijske proizvodnje v devetih mesecih letos za 0,2 nižji od enakega obdobja lani.

Navzlic porastu je bila septembrska proizvodnja letos nižja od proizvodnje v avgustu, zatem slabša od proizvodnje v istem mesecu lani in celo slabša od povprečnega uspeha lani.

Razen v črni in barvasti metalurgiji so v letošnjih devetih mesecih zabeležili slabše rezultate kot v istem obdobju lani še v lesni, tekstilni in za malenkost v raznovrstni industriji. Največje presega-

nje lanskil rezultatov pa beležijo v kovinski ter v industriji gradbenega materiala.

Počasi je začelo upadati tudi število zaposlenih v industriji celjske občine. Tako je septembrsko stanje zaposlenih le še za 0,4% višje kot v istem mesecu lani, od povprečja lanskega leta pa je višje za en odstotek.

V izvozu so bili doseženi zadovoljivi rezultati, tako se zaostanek prejšnjih mesecev počasi zmanjšuje. Navzlic temu pa je bilo ob koncu devetega meseca doseženih le 70% letnih izvoznih obveznosti. Do konca septembra sta letni plan izvoza presegli železarna Store in Žična, medtem ko so v EMO močno presegli tričetrtletne obveznosti. V primerjavi z enakim obdobjem lani je letošnji izvoz višji v štorski železarni, zatem v EMO, Žični, AERU in Topru.

Težave šole v Slivnici

Pomanjkanje stanovanj in učilnic
glavna skrb slivniške šole

Osnovna šola Slivnica se že nekaj časa ukvarja s težavami, ki gotovo ne prispevajo k boljšemu pouku in boljšim učnim rezultatom na tej ustanovi. Zgrajena je bila za otroke z bivšega slivniškega terena, zaradi pomanjkanja šolskih zgradb, pa so ji priključili še otroke iz Prevorja. Dobrine in Loke. Za tolikšno število otrok, ki se morajo šolati, pa je dosedanja šola premajhna. Tako je v 1. razredu 40 učencev, v 3. razredu 36 in v 8. razredu kar 44 učencev. Seveda je pouk v takšnih pogojih precej težak. Temu se pridruži še problem šolskega avtobusa, ki prevaža otroke. Avtobus je star in premajhen. Sedežev ima 25, vsak dan pa je v avtobusu približno 70 otrok.

Druga težava so stanovanja za učitelje, saj se mora 12 prosvetnih delavcev vsak dan voziti v službo iz drugih krajev. Šola nima tudi telovadnice. Šele do leta 1970 naj bi v Slivnici dosegli največ eno in polizmenični pouk, medtem ko imajo sedaj dve polni izmeni.

Solski uspeh je slab. Nekateri menijo, da je vzrok v

priključitvi otrok iz ostalih krajev, kjer so prej imeli kombiniran pouk, drugi pa menijo, da imajo učitelji precej strog kriterij.

Kje so rešitve? Seveda problemov sploh ne bi bilo, če bi bil denar za novo šolo in učiteljska stanovanja. Tako pa na žalost ni preveč dobre perspektive za rešitve slivniškega problema. Ena izmed možnosti je, da bi v Loki zgradili novo šolo, ki bi zajela otroke iz Tinskega, Dobrine, Babne gore, Babne reke in Rudnice. Del sredstev za takšno šolo pa bi morala prispevati poleg šentjurške tudi šmarska občina, saj bi šolo obiskovali tudi otroci iz šmarske komune. Problem prostora in učilnic bi bil s tem odpravljen, ker bi se velik del otrok preselil v novo šolo. Trenutna rešitev pa bo dozidava avle, s čimer bodo pridobili eno učilnico.

Za zaključek pa še vprašanje. Slivniško šolo so odprli lani, kako je mogoče, da ima že sedaj probleme s prostori? Kaj o tem menijo tisti, ki so šolo gradili »perspektivno« za nekaj let glede na to, da otroci doraščajo in jih je v šolah vedno več.

M. SENICAR

ŽRTVE

PROMETA

NESRECA AVTOBUSA

Huda prometna nesreča se je zgodila na Starovaški cesti v Krškem, ko je voznik avtobusa JOŽE POZUN peljal iz Brežice proti Krškemu šoloobvezne otroke. Ko je pripeljal ob škarpi do hiše števil. 50 je zagledal pred seboj izza blagega ovinka tovornjak, ki ga je s precejšnjo hitrostjo upravljaval VLADO ZABER. Tovornjak je vozil bolj po sredini ceste. Voznik avtobusa je takoj ocenil, da je trčenje nezogibno in je z avtobusom zapeljal na skrajno desno stran cestišča ter naslonil vozilo na kamnito škarpo. Zaprtil je volan in odšel na desno stran avtobusa. V tem trenutku je tovornjak trčil v levo stran avtobusa s takšno silo, da sta se vozili spojili. Po napornem razdvajanju vozil so iz kabine potegnili hudo ranjenega voznika tovornega avtomobila. Po trčenju so se otroci razbežali in iskali zdravniško pomoč. Takšnih otrok je bilo po dosedanjih ugotovitvah 16, vendar vsi z lažjimi telesnimi poškodbami.

ZAPELJAL NA LEVO

Voznik osebnega avtomobila ALOJZ SOVINČ je peljal iz Celja proti Štoram in na ovinku pri osnovni šoli iz neznanega vzroka zavil na levo. Iz nasprotne smeri je pripeljal voznik tovornega avtomobila IVAN VRENKO, tako, da je prišlo do trčenja med avtomobiloma. Trčenje je bilo tako silovito, da je osebni avtomobil obrnilo za 180 stopinj, tovornjak pa se je zaletel v breg ob cesti. Hudo telesno poškodovan je bil voznik Sovinč. Škode na vozilih je za 18.000 N-dinarjev.

MOPED IN AVTOMOBIL

Proti Celju se je po Mariborski cesti peljal mopedist JANEZ VIZJAK, za njim je vozil avtobus avstrijske registracije, za avtobusom pa voznica osebnega avtomobila VERA FISTER. V bližini križišča z Dečkovo cesto je mopedist zapeljal na sredino ceste. V tem pa je voznica prehitela avtobus in zadela mopedista, ki je pri padcu dobil pretres možganov.

SPREGLEDAL MOTORISTA

Iz Šempetra se je pripeljal v Latkovo vas kolesar RUDOLF HUS in hotel zaviti na levo. Zaradi avtomobila, ki je pripeljal nasproti se je zastavil na sredini ceste. Avtomobil je odpeljal mimo, kolesar pa je spregledal motorista, ki je vozil za osebnim avtomobilom in zapeljal na levo polovico ceste. Kolesar, motorist in njegova sopotnica so padli. Sopotnica se je hudo poškodovala, motorist pa je dobil lažje poškodbe.

IZSILJEVANJE PREDNOSTI

Proti Celju se je peljal mopedist VLADIMIR JOVAN, ko mu je v Laškem pripeljala nasproti voznica osebnega avtomobila KAROLINA BUŠNIK. Voznica je pred mopedistom zapeljala na levi odcep in s tem izsilila prednost. Mopedist je trčil v avtomobil in dobil pretres možganov. Na vozilih je škode za 2.000 N-dinarjev.

NOVI HOTEL
DIANA
V MURSKI SOBOTI

Po I. L. Idriessu Brodolomea na Koralnem moriu Riše Miha Alič

39. Jakcu se je že meglilo pred očmi in mislil je, da se bo vsak hip zgrudil, ko je dobrodrušni možak nenadoma bruhnil v gromki smeh, mahnil fanta po rami in zavpil: »Uak, Uak!« V množici je zavrsalo. Prekipevačji »očes« si je posadil Billa na pleča in se obrnil k čolnu. Vojaki so mu že tekli naproti, peli so in se smejali. Navdušenje je bilo nepopisno.

Duppa z Mera je bil srečen kot še nikoli. Verjel je, da sta se mu čudežno vrnila oba sinova, ki ju je bilo pred dvanaestimi meseci pogoltnilo viharno mrože. Ko so njegovi vojščaki odšteli Cut-cutu odkupnino, se je začelo veselo in burno slavlje z bobni in plesom, pijača je tekla v potokih in z ognjišč se je kadilo do zore.

Med rajanjem je Cut-cut zadovoljno objemal sijočega Duppa in Duppovi vojščaki

so se bratili z aureedskimi lovci. Vsa plemenska nasprotja so bila pozabljena — vsaj za to srečno noč — in niti najmanjši spor ni skalil razpoloženja.

»Evas« in »Uak« sta blaženo zaspala na ležišču iz najmehkejših trav.

Na nekem daljnem otoku sta dva druga vojščaka prav tako slavila vrnitev svojih pogrešanih sinov — Johna Sextona in Georga D'ylyja.

KONFERENCE
AKTIVOV ZMS

V Trbovljah so že začeli z letnimi konferencami aktivov Zveze mladine. Prva je bila v Cementarni, največ pa so govorili o proizvodnih nalogah mladih cementarjev, o nagrajevanju ter o vlogi mladih v zvezi z nadaljnjim povečanjem zmogljivosti Cementarne Trbovlje. Te dni bodo konference organizacij Zveze mladine v Strojnih tovarni, na trboveljskih obratih rudnika rjavega premoga Trbovlje-Hrastnik in v Iskrini tovarni polprevodnikov.

POMOČ BORCEM

Občinska skupščina Trbovlje je sklenila, da bo skladno z akcijo za zbiranje denarja za reševanje stanovanjskih zadev bivših borcev in invalidov prispevala iz denarja za razširjeno reprodukcijo stanovanjskega fonda, ki je last občine Trbovlje, 55.000 novih din in ta denar namenila za posojila za razreševanje stanovanjskih problemov bivših borcev in invalidov.

SEMINAR

Revirski komite Zveze komunistov je na zadnji razširjeni seji sprejel okvirni program seminarja za sekretarje novoustanovljenih organizacij Zveze komunistov iz vseh treh revirskih občin. Na seminarju naj bi obravnavali naslednje teme: osnovna načela delovanja in razvoja Zveze komunistov v samoupravnem sistemu, komunisti in družbena ter gospodarska reforma, komunisti in družbena politična aktivnost, komunisti in aktualni problemi mednarodnih odnosov ter delavskega gibanja itd.

REVIJA MOŠKIH
PEVSKIH ZBOROV

Občinski svet Zveze kulturno prosvetnih organizacij v Litiji bo pripravil v nedeljo, 29. oktobra, za zaključek prireditve ob 100-letnici rojstva slovenskega skladatelja in zborovodja Petra Jereba, revijo moških pevskih zborov iz Zasavja. Na reviji bo nastopila zbor »Lipa« iz Litije in »Zvonec iz Smartnega, k sodelovanju pa so povabili še moške pevске zborove iz Zagorja ob Savi, Trbovelj in Hrastniku.

96.900 TON RJAVEGA
PREMOGA

Trboveljsko-hrastniški rudarji so septembra nakopali 96.900 ton rjavega premoga ali 3300 ton več, kot je predvideval plan. Na takšno gibanje proizvodnje so vplivale relativno ugodne odkopne razmere in zadovoljiv odzvem premoga termoelektrarne Trbovlje. Dolgovi kupcev so se še naprej povečevali, sicer pa je bilo zaznati precej večje povpraševanje po premogu, kot pa je bil to slučaj v prejšnjih mesecih. Tako niso mogli zadovoljiti vsem zahtevam kupcev po debelejših vrstah premoga, sicer so pa industrijske delovne organizacije tudi že bolj redno prevzemale pogodbene količine premoga.

GOSPODINJSKI
SEJEM

Trgovsko podjetje »Prvi junija« iz Trbovelj je pripravilo v paviljonu za prodajo pohištva zraven Blagovnice že tradicionalni gospodinjski sejem. Vsi tisti, ki bodo kupili za več kot 100 novih din blaga, bodo vključeni v posebno nagradno žrebanje, sicer pa bodo prodajali nekatere artikole po znižanih cenah.

ZDRUŽITEV RUDNIKOV

V Trbovljah je bila v sredo, 18. oktobra, druga seja komisije, ki jo sestavljajo predstavniki družbeno političnih organizacij rudnikov Trbovlje-Hrastnik in Zagorje. Razpravljali so o informaciji o dosedanjih pripravah na združitev premogovnikov v revirjih, sprejeli pa so tudi akcijski program za delo komisije.

Predsednik komisije Jože Zorčič je na seji poročal, da so pred časom samoupravni organi obeh rudnikov imenovali člane glavne komisije za pripravo združitve premogovnikov v revirjih. Glavna komisija je med drugim sprejela program za izdelavo elaboratov in določila tudi roke za izdelavo programa. Tako bo tehnološko-organizacijski ter ekonomsko-financijski del elaborata pripravljen do konca meseca novembra, celotno operacijsko-raziskovalno delo, ki ga opravlja biro za tržne in operacijske raziskave pri gospodarski zbornici Slovenije, pa mora biti opravljeno do konca leta.

Stanje glede na zaključek poslovnega leta in sklepanje pogodb za leto 1968 pa je narokovalo, da so v teku že pripravila za organizacijo skupne komercialne službe, ki bo formirana 1. novembra letos, sprejet pa je tudi že dogovor o bodoči skupni politiki cen in o skupnem nastopanju na tržišču.

Na seji je komisija sprejela tudi akcijski program za delo v prihodnje. Dogovorjeno je bilo, da bodo izdelali skupno informacijo o pomenu in ekonomski upra-

vičnosti združitve premogovnikov v revirjih ter tudi o uspehih dosedanjega sodelovanja. To informacijo naj bi obravnavali na sestankih organizacij ZK, sindikalnih združenj in obratnih delavskih svetov ter na skupnem sestanku članov društva rudarskih inženirjev in tehnikov z obeh premogovnikov.

Najpozneje do 10. decembra naj bi sklicali seje osrednjih samoupravnih organov na rudniku rjavega premoga Trbovlje-Hrastnik in na rudniku rjavega premoga Zagorje, na katerih naj bi obravnavali izdelano gradivo o prednostih združitve obeh revirskih premogovnikov, sprejeli pa naj bi tudi sklep o razpisu referenduma. V času od 10. do 25. decembra pa naj bi bili sestanki članov kolektiva, na katerih bi govorili o predvideni združitvi, na podlagi izdelanih ekonomskih in drugih pokazateljev pa bi tedaj lahko posredovali odgovore na vrsto konkretnih vprašanj v zvezi z integracijo. Zadnje dni decembra naj bi izvedli referendum, samoupravni organi obeh premogovnikov pa bi potem sprejeli sklepe o združitvi.

Pospešiti aktivnost komunistov

V sklopu reorganizacije Zveze komunistov v trboveljski občini so se v rudniku Trbovlje odločili za eno organizacijo ZK, ki bo imela tri oddelke in sicer za komuniste obrata Trbovlje, separacije in drugih obratov. Konferenca komunistov rudnika šteje 40 članov, sekretariat konference pa 9 članov.

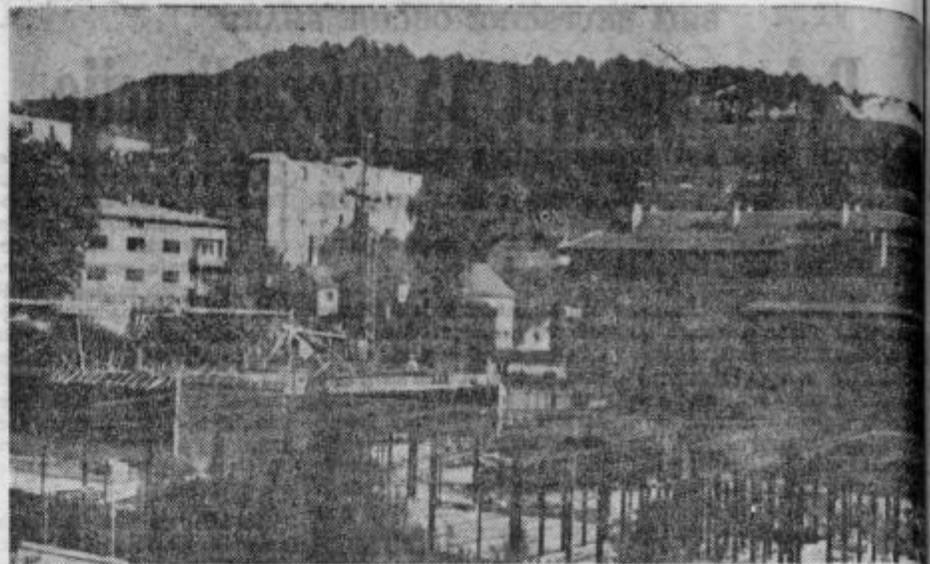
Prvo sejo rudniške konference so posvetili problemu rudnika in vprašanjem delovanja komunistov. Spričo novih pogojev na tržišču in manjšega povpraševanja po premogu so v rudniku zmanjšali proizvodnjo. Prve ukrepe, ki bi pripomogli, da se rudnik vključuje v izvajanje gospodarske reforme, so začrtali z akcijskim programom. Čeprav so precej ukrepov iz programa že realizirali, pa so na seji poudarili nujnost, da se komunisti rudnika še učinkoviteje in dosledneje zavzemajo za uresničitev še preostalih. V rudniku so kljub težavam zabeležili letos tudi več delovnih uspehov. S prizadevanjem v vseh obratih so uspeli znižati lastno ceno premoga, povečali so jamsko storitev na obratu Trbovlje od 2,57 na 2,68 tone v izmeni rudniške storitev pa se je dvignila od 1,83 na 1,87 tone. To je omogočilo tudi povečanje povprečnih osebnih dohodkov v osnovni dejavnosti od 84.448 na 87.195 starih dinarjev. Kljub temu osebni dohodki v rudarstvu še močno zaostajajo za dohodki v drugih panogah gospodarstva. Manjši osebni dohodki namreč vplivajo tudi na fluktuacijo delovne sile prav v

osnovni dejavnosti rudnika. Samo v obdobju od januarja do junija letos je odšlo iz rudnika 127 zaposlenih, na novo pa so jih sprejeli le 62.

Seja rudniške konference ZK se je dotaknila tudi vprašanja, kako v rudniku preiti na skrajšan delovni teden. Kot so poudarili, se v rudniku z različni ukrepi, zmanjšanjem nadurnega dela, uvajanjem novih odkopnih metod pri pridobivanju premoga, z zviševanjem storitev, skušajo približati pogojem za 42-urni delavnik. Zato bo tudi v prihodnje pomembna naloga komunistov rudnika, da prispevajo k izboljšanju notranjega poslovanja, izvajanju že začelih ukrepov in drugo.

Tudi v pripravah na integracijo obeh zasavskih premogovnikov bodo morali komunisti odigrati pomembno vlogo, pravilno ocenjevati in tolnačiti stališča znotraj kolektiva.

Seja rudniške konference je opozorila še na nekatere negativne pojave med člani ZK. Ti se kažejo tudi v mladenosti in neodgovornosti posameznih komunistov do političnega dela.

UREJANJE POSLOVNEGA SREDIŠČA — TRGA REVOLUCIJE

Do zime nov hotel

Po obsežnih pripravah so začeli pred letom dni v Trbovljah urejati novo poslovno središče mesta — Trg revolucije naj bi v prihodnje postal poslovno središče celotne revirske regije. Predno so začeli z deli, so pripravili vso potrebno dokumentacijo za komunalno ureditev, izdelali so načrte za nov hotel ter za trgovske paviljone ter predvideli tudi okvirno strukturo financiranja.

Pred letom dni so začeli urejati novo vodovodno omrežje, izkopalni in zabetonirali pa so tudi že del nove pokrite struge Trboveljske, ki jo nameravajo predstaviti med hotelom in prvim paviljonom pa je urejen tudi že zbiralnik.

Ena od najbolj zahtevnih nalog v zvezi z urejanjem Trga revolucije je vsekakor, da bi do zime dogradili nov hotelsko-gostinski objekt. Ker so spričo pomanjkanja denarja delno menjali prvotni načrt za hotel in zaradi zahtevnejših izkopov, so se dela malce zakasnila. Vendar so temelje in prtilično etažo novega hotela že dogradili, v kratkem bodo dogradili tudi že drugo etažo. Gradnja tretje in četrte etaže, v kate-

ri bodo sobe, bo precej zahtevna kot gradnja prvih dveh, zato bo tudi precej hitrejša. Izvajalec del, splošno gradbeno podjetje Zasava, zatrjuje, da bodo gradbeni dela na novem hotelu opravili do zime. Celjska Klinika bo že v kratkem začela montirati centralno kurjavo, tako bi lahko čez zimo opravljali obrtniška in še vsa druga potrebna dela ter za občinski praznik Trbovelj 1. junij 1968 — izročili na hotel namenu. Dodati velja, da je za zdaj v gradnji le hotelsko-gostinski del objekta, v drugi fazi pa bodo morali dograditi še drugi del, v katerem bodo servisne delavnice, skladišča, hladilne komore, pomožni prostori in drugo; streha tega drugega objekta bo pokrivala tudi parkirni prostor za goste.

Pri prvem novem trgovskem paviljonu na Trgu revolucije so gradbena dela končali in tudi konstrukcija že stoji. Zdaj bo treba namestiti streho, urediti fasado in položiti tlak ter opraviti še druga obrtniška dela. Prvi paviljon bodo dograjevali vzporedno s hotelom, njem bodo imeli prodajalni podjetji Meso in Vitaminski Trbovlje, Peko iz Tržiča in Varteks iz Varaždina.

Sicer so začeli na Trgu revolucije tudi že s pripravilnimi deli za postavitev drugega paviljona, ki bo neposredno pred novim hotelom in ob katerem bo v prihodnje tudi avtobusna postaja.

V načrtu je, da bodo na Trgu revolucije postavili še dva trgovska paviljona. V teh paviljoni naj bi imele prodajalne predvsem tiste trgovske dejavnosti, ki jih v Trbovljah še ni ali pa so slabo zastopane. Zraven tega bodo na Trgu revolucije zgradili še tri stanovanjske bloke, s čimer bi bila na tem področju zaključena tudi stanovanjska izgradnja.

TRBOVLJE

PO RAZGOVORU S PREDSTANIKI ORGANIZACIJE
ZVEZE KOMUNISTOV IZ ZASAVJA

Teze — odraz vloge Zveze komunistov

Poročali smo že, da je komisija Centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije za družbeno ekonomske odnose in ekonomsko politiko pripravila prejšnji petek v Trbovljah razgovor s predstavniki občinskih konferenc Zveze komunistov iz Zasavja o aktualnih družbeno političnih vprašanjih v zvezi z izvajanjem gospodarske in družbene reforme, in to z namenom, da zbere pobude, predloge, ideje in zamisli k tezam za IX. sejo Centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije.

Uvodoma je član CK Zveze komunistov Slovenije Drago Flis nanizal nekaj misli v zvezi z materialnimi gibanji in oceno sedanjega položaja gospodarstva. V razpravi so med drugim tudi poudarili, da so v Zasavju že doslej pripravili več razprav o tezah za IX. sejo CK ZK Slovenije in da so komunisti izrazili več pripomb k tezam za to sejo CK ZKS.

Na razgovoru v Trbovljah so predstavniki občinskih konferenc ZK obravnavali dokaj podrobno vprašanja v zvezi s programiranjem nadaljnjega razvoja gospodarstva, zaposlovanjem, kadrov-

ske politiko, stanjem v družbenih službah ter reorganizacijo Zveze komunistov.

Naglasili so, da so teze za IX. sejo Centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije po vsebini takšne, da ustrezajo vlogi Zveze komunistov v sedanjem razdobju in poudarjajo naloge, ki jih bo morala Zveza komunistov v prihodnje razreševati. Vendar pa je opaziti med članom svom še zmeraj premalo zanimanja za razpravo o tezah za IX. sejo Centralnega komiteja ZKS, pa čeprav po stavi jajo člani ZK zahtevati po ureditvi posameznih prečih vprašanj.

Okrepiti vlogo članstva

Razprava na nedavni drugi seji občinske konference Socialistične zveze delovnih ljudi v Hrastniku je opozorila na vrsto aktualnih vprašanj in problemov, ki se jih bo morala lotevati ta organizacija v prihodnjih mesecih. Očitno pa je, da bo veljala prva in osrednja pozornost vlogi članstva in sodelovanja ljudi pri razvijanju vseh oblik neposrednega samoupravljanja v komuni.

Nekdo je v razpravi zelo posrečeno ugotovil, da ne gre za to, da bi Socialistična zveza delovala samo v forumih, temveč je njena naloga dosti širša. S tem ko vlogo dosti širša. S tem ko vlogo dosti širša. S tem ko vlogo dosti širša.

Člani občinske konference so se še več časa posvetili obravnavi stanja v društvenih in društvenih organizacijah. Za to razpravo so imeli na voljo ustrezno analizo. Člani konference so se, med drugim, zoperstavili posameznim mnenjem nekaterih društvenih delavcev, da Socialistični zvezi ni nič mar, kaj in kako delujejo posamezne društvene organizacije. Čeprav so taki pogledi redki, vendarle opozarjajo na določeno zaprtost posameznih društev. Socialistična zveza je in bo morala postati še znatno bolj pobudnik vključevanja občanov v vsa obstoječa društva v komuni. Razen tega ji ne bo vseeno, za kaj in kako trošijo denar, ki ga prispevajo vse delovne organizacije in občinski proračun.

V zvezi s tem so opozorili na nedavno vojno na bližnjem vzhodu. Socialistična zveza ni dovolj budno in predvsem organizirano spremljala mednarodnega dogajanja. Zato si je moralo članstvo več ali manj samo ustvarjati sodbe o vzrokih izraelskega napada na arabske dežele. Čeprav so sredstva javnih komunikacij odigrala pomembno vlogo pri obveščanju in seznanjanju ljudi, ni moč dvomiti, da so stiki članstva na javnih obravnavah nadvse pomembni. Zato so se člani občinske konference izrekli za to, da bi sekcija za proučevanje mednarodne politike večkrat sklicevala javne tribune in razgovore o teh problemih.

Sploh so v razpravi znova ugotovili, da bo moč doseči večjo vlogo članstva v aktivnem družbenopolitičnem življenju v komuni le v obliki organiziranih posvetovanj, sklicevanjem javnih tribun, razgovorov in podobno. Glede na to bodo morale večje vlogo odigrati krajevne organizacije Socialistične Zveze. Ponekod so vodstva teh organizacij zgolj na papirju. Drugod že niso sklicali člankov ali drugih sestankov več mesecev. Aktivnost neposredno ob pripravah na skupščinske volitve je znatno popustila, namesto da bi jo ohranili in razvijali v značnih smereh nadaljnjega razreševanja aktualnih domačih problemov.

Ob tej priložnosti so se zavzeli za hitrejši razvoj kulturnoprosvetne dejavnosti v občini. Očitno nekaj ni v redu, da je na pr. knjižnica kupila v zadnjih dveh letih samo nekaj desetih novih knjig. Ali pa dejstvo, da so izdali za kulturne namene samo eno tretjino zbranega denarja. V zvezi s tem so sicer ugotovili, da kaže še vnaprej podpirati razvoj telesne kulture, kot ene izmed sil pomembnih dejavnosti v komuni, želeli pa bi bilo, da bi postala aktivnost kar najbolj množična.

Na seji so sprejeli pravila in poslovnik občinske organizacije in občinske konference Socialistične zveze, izvršni odbor pa bo na osnovi razprave pripravil ustrezne zaključke in jih posredoval tudi krajevnim organizacijam SZDL.

HRASTNIK

DELO NA CESTI ZA SAVO

Doslej je bilo ljubljanskega cestnemu podjetju na gradbišču ceste za Savo med Hrastnikom in Trbovljami vreme izredno naklonjeno. Zaradi tega obnavljajo ta pomemben prometni objekt točno po sprejetem programu in načrtu. Dva in pol km novega cestišča sta nared. Seveda pa čaka graditelje še nekaj hudih preizkušenj, predvsem na odsekih, kjer se bo treba spoprijeti s skalami in skalinatim zemljiščem. Na občinski skupščini v Hrastniku smo skušali zvedeti, če je mogoče pričakovati predčasen zaključek del? Zal tega ni pričakovati, še posebno ne zavoljo tega, ker se pričena deževno obdobje, in ker imajo opravka z napornimi deli. Cesta bo torej izročena svojemu namenu po vsej verjetnosti šele za letošnji praznik republike — 29. novembra. Do tega časa bodo morali motorizirani vozniki »griziti« cesto čez hrib, ki pa ji je nedavno kratko deževje nekoliko škodovalo. an

LETOS MANJ STANOVANJ

Spremembe v stanovanjskem gospodarstvu so, kot je videti, tudi v Hrastniku nekoliko zmanjšale možnosti za nadaljevanje stanovanjske gradnje v družbenem sektorju. Vzrok za to tiči tudi v tem, da v občini še niso združili denarja za te namene. Nekoliko boljše rezultate pričakujejo na področju zasebne stanovanjske izgradnje, vendar letos individualni graditelji ne bodo postavili toliko stanovanj, kot prejšnja leta. Letos nameravajo v Hrastniku zastaviti gradnjo stolpca, v katerem bo na voljo okoli 20 novih stanovanj.

RAZGOVOR O ZAPOSLOVANJU

Pred dnevi je bil na občinski skupščini v Hrastniku posvet o aktualnih problemih zaposlovanja. Razgovora so se udeležili predstavniki nekaterih delovnih organizacij, sindikalnega sveta, občinske skupščine in zastopnik ljubljanskega komunalnega zavoda za zaposlovanje. Ob tej priložnosti, so med drugim ugotavljali dosedanje napore v Hrastniku za pospešeno zaposlitev ljudi brez dela. V letošnji akciji zaposlovanja mladine so dosegli lepe rezultate. Hrastniška podjetja so sprejela večje število vajencev, kot so nameravala. Največ težav imajo v občini z zaposlovanjem žensk in absolventk srednje ekonomske šole. Brez dela pa je tudi precej moških, v glavnem nekvalificiranih, nekaj pa tudi strokovno usposobljenih za razna kvalificirana dela.

OBČNI ZBORI PRED DURMI

V hrastniški občini se bodo v kratkem začeli občni zbori društev in društvenih organizacij. Namesto občinskih zborov sindikalnih organizacij, ki opravljajo to dolžnost vsaki dve leti, se bo sindikalno članstvo v posameznih podjetjih zbralo na delovnih sestankih. Govorili bodo o aktualnih vprašanjih izvajanja gospodarske reforme in izvolili delegate za občni zbor sindikalnega sveta. Novembra in decembra bodo delovni dogovori hrastniških »Svoboda in prosvetnih društev. Nadalje predvidevajo sklic občinskih zborov telesno-vzgojne in nekatere druge društvene organizacije. Komisije za društveno aktivnost pri izvršnem odboru občinske konference SZDL bo pozorno spremljala letošnje razgovore društvenih delavcev in pomagala z nasveti. an

Goča na Kalu privablja vse leto ljubitelje planin iz Zasavja in od drugod.

PRIZADEVANJE ZA POSPEŠEN RAZVOJ TURIZMA V OBČINI HRASTNIK

Iz ozkosti v širino

Izhodišča za razvoj turizma v hrastniški občini so neizkoriščene naravne lepote, kar bo tako rekoč prvi kapital za pospešeno dejavnost na tem vedno pomembnejšem gospodarskem področju. Na tej osnovi programirajo v Hrastniku dvojje turističnih središč, resda nekoliko odmaknjenih od središča mesteca, zato pa toliko bolj izpolnjujeta vse pogoje za rekreacijo delovnih ljudi.

Takšna centra predvidevajo na območju Kala in Gore za območje s planinsko klimo, velikimi naravnimi lepotami, smrekovimi gozdovi, zelo primernimi tereni za smučanje, ureditev tekmovalnih prog in gradnjo nekaterih drugih gostinskih in turističnih objektov. Na teh področjih naj bi prihodnja leta gradili večje število weekend hišic in druge naprave.

Tako kot na Kalu je tudi v Gorah vzorno urejena planinska postojanka. Postojanka v Gorah je celo opremljena s centralnim ogrevanjem, kar je za zdaj še prava pravca redkost v zasavskih planinskih postojankah. K obema postojankama sta speljani cesti. Letos poleti so nekoliko bolj uredili cesto na Kal, prihodnja leta pa bi cesto urejal stalni cestar. Kljub temu cesti še venomer nista najbolj usposobljeni za varen promet. Tega se v Hrastniku zavedajo, zato nameravajo vložiti več denarja za kolikor toliko udobno vožnjo na Kal in v Gore.

pogojev, ki so jim izpostavljeni domačega vsi zaposleni v občini, je rekreacija pozimi še bolj nujna, kot v ostalih mesecih. Čeprav ni nikjer zapisano, da se bo z dograditvijo žičnice na Kal vsak delavec smučal, pa bo ureditev te naprave zagotovo privabljal na kalsko planino čedalje več delovnih ljudi.

Osnutek programa razvoja turizma v Hrastniku ima še nekatere značilnosti, ki kažejo, da so se v občini odločili iz dosedanje ozkosti v širino na tem področju dejavnosti. Bencinsko črpalno bodo dogradili do novembra. Načrti za izgradnjo kopalnice so sicer pripravljeni, realizacija pa bo na vrsti prihodnja leta. V planu je še dograditev doma na Marnem, s primernimi gostinskimi obrati in tujskimi sobami. Najpomembnejša postavka za privabljanje tujih turistov so kajpak ceste. Tudi na tem področju so prvi načrti realizirani. Dograjena je cesta na Dol, do dneva republike bo usposobljena cesta za Savo. Prihodnje leto bosta občini Laško in Celje v sodelovanju z občino Hrastnik začeli urejati še preostali del cestišča na odseku Cerdene—Rimske toplike. Skratka: po vsem tem je očitno, da načrti razvoja turizma ne bodo ostali zgolj na papirju, marveč stvarnost.

Ob vsem tem se bodo morali spoprijeti še z nevarnostjo, ki utegne ogroziti razmah turistične dejavnosti v občini. Sage iz sosednje trboveljske elektrarne so strah in trepet velikega števila hrastniškega prebivalstva. Zato ne preseneča odločitev hrastniške občinske skupščine, da si bo z vsemi sredstvi prizadevala, da bodo v elektrarni čimprej začeli urejati primerne čistilne naprave. an

trebne trdnejše osnove za programsko usmerjanje članstva Zveze komunistov tudi za izvajanje reformnih načel.

Na razgovoru v Trbovljah je bila — zraven drugega — močno prisotna misel, da bi morala biti dana možnost za usmerjanje in vsklajevanje pri posameznih poslovnih odločitvah oziroma, da bi morala prihajati bolj do izraza selektivna vloga bank. Kar pa zadeva družbene službe, bi jih bilo treba v prihodnje v okviru materialnih možnosti kar najbolj racionalno razvijati.

Enotna ugotovitev vseh udeležencev razgovora v Trbovljah je bila, da je ena od osnovnih zahtev reforme — intenzifikacija proizvodnje, in to na osnovi modernizacije narodnega gospodarstva, vključujoč v to v večji meri tudi procese povezovanja na vseh področjih. an

Dragi Hrastničani!

Zvedeli smo, da vračate Tednik, ki ga prejmete, četudi ga niste naročili. Naj vas to ne vznemirja, kajti za vas bo tri mesece plačala naročnino občinska skupščina, zato vam Tednika ni potrebno vračati. V tem času se bo pri vas zglasil naš zastopnik in z njim se boste pogovorili, če boste želeli prejemati glasilo tudi v prihodnje. Sicer vam po treh mesecih časopisa ne bomo več pošiljali, dotlej pa želimo, da ga podrobno preberate in si izoblikujete mnenje, ki bo odločalo o vaši morebitni naročnini. Uredništvo

Omenili so tudi, da je še vedno pogostokrat slišati mnenje, da je izvajanje načel gospodarske reforme le stvar gospodarstva. Opaziti pa je tudi, da posamezni organi, tako na primer občinske skupščine in sindikalni sveti, vse preveč obravnavajo posledice, ne pa tudi vzroke posameznih pojavov, in da so v teh organih največkrat predmet obravnav vprašanja v zvezi s komunalnim standardom in društvenimi službami, manj pa je opaziti prizadevanj za razreševanje problemov v gospodarstvu oziroma za spodbujanje nadaljnjega razvoja gospodarstva, in to z namenom, da se poveča obseg proizvodnje in storitev ter poveča tudi stopnja zaposlenosti. V gospodarstvu je, po mnenju nekaterih, opaziti interese za kar najbolj racionalno gospodarjenje, povečanje, na d... izroč...

TRG. PODJETJE

moda

CELJE

V naših poslovalnicah **VESNA** in **Volna**

Vam postrežemo z najnovejšimi kroji oblek in plaščev za jesensko in zimsko sezono

PROGRAMI KRAJEVNIH SKUPNOSTI

»Za leto akcij krajevnih skupnosti« namegavajo skupščine teh organov družbenega upravljanja izdelati poseben program aktivnosti in pospeševanja nekaterih dejavnosti v Zagorju, Kisovcu in drugod. Na enem izmed zadnjih posvetovanj so predstavniki zagorske in kisovske krajevne skupnosti sodili, da kaže posvetiti prav posebno skrb razvoju nekaterih socialnih služb, kot: varstvu družin, onemoglih, obolenim občanom in drugim oblikam varstva. Predlagali so še sklice skupnega delovnega razgovora vseh izvršnih odborov krajevnih skupnosti v občini. Ob tej priložnosti bodo med drugim obravnavali tudi možnosti sofinanciranja nekaterih dejavnosti s sodelovanjem občanov.

ZAKLJUČENE KONFERENCE KRAJEVNIH ORGANIZACIJ ZK

V občini Zagorje so pred dnevi zaključili ustanovitvene konference novih krajevnih organizacij ZK. Udeležba na konferencah ni bila najboljša, komunisti pa so največ govorili o potrebi večje aktivnosti članstva ZK, idejnopolitičnem usposabljanju, problemih izvajanja gospodarske in družbene reforme in o razvoju družbenih služb v občini. Sekretariat občinske konference ZKS namestila te dni skicirati posvetovanje novozvoljenih vodstev krajevnih organizacij ZKS. Govorili bodo o izdelavi programov dela organizacij ZK, pripravah na bližnjo drugo sejo občinske konference ZKS in drugih aktualnih vprašanih dejavnosti članstva ZK v komun.

KROZKI V SOLAH SPET SREDI DELA

V vseh zagorskih osemletkah in podružničnih solah deluje več deset najrazličnejših krozkov, v katerih je aktivnih okoli 500 učencev. V krozkih dobivajo šolarji dodatno pomoč iz raznih predmetov. Zagorski šolniki so doslej pokazali veliko razumevanje za te oblike dejavnosti otrok, ker so prepricani, da jim to močno koristi in da lažje dojemajo zahtevno učno snov.

SE PRECEJ NEZAPOSLENIH

Po zadnjih podatkih izpostave zavoda za zaposlovanje v Zagorju je v občini trenutno prijavljenih 164 ljudi brez zaposlitve. Med nezaposlenimi je največ žensk in mladine. Pred dnevi je bil na občinski skupščini v Zagorju razgovor o aktualnih vprašanih nadaljnega zaposlovanja in o ukrepih, ki bi jih kazalo storiti za zmanjšanje števila ljudi, ki so brez dela. Na rudniku rjavega premoga so pripravljene nemudoma sprejeti na delo 30 moških, po možnosti z odsluženim vojaškim rokom in sposobnih za delo v jami. V bližnjih mesecih se bodo problem zaposlovanja po vsej verjetnosti še nekoliko bolj zaostri, ker so nekatera podjetja na tem, da zaradi pomanjkanja naročil delno zmanjšajo proizvodnjo.

ZAGORJE

PROSTRANA RUSIJA V OKTOBRU 1918... PETDESET LET MINEVA OD TEH ZGODOVINSKIH DNI, KO SI JE RUSIJA Z OROŽJEM V ROKI HOTELA PRIBORITI NOVO SOVJETSKO DRUŽBO, A MED REVOLUCIONARJI SO BILI TUDI MNOGI NASI VOJNI UJETNIKI. DOMNEVAJO, DA OKROG 200.000 JUGOSLOVANOV, OD TEGA KAR OKROG 50.000 SLOVENCEV.

Spomin na vojno ujetništvo v Sibiriji — sedi PAVLE KUHAR, ob njem pa stoji prijatelj ANTON GORENC z Dol pri Litiji. Fotografirala sta se v Tomsku 30. decembra leta 1916.

Eden med mnogimi je bil tudi Zagorjan Pavle KUHAR.

Obiskal sem ga v njegovi hiši na Cesti zmage 11. Pozdravil sem se z dobrodušnim in na videz dokaj klenim možakom. Nihče mu ne bi prisodil tistih 76 let, saj mi je tako krepko stisnil roko. Ze sva bila sredi dogodkov v prostranih ruskih ravninah in v ledeni Sibiriji. Z roko je šel preko čela — kot bi hotel zbrati vse spomine na tisti čas.

Ko je bil razgret in ves mladosten v teh spominih, sem bil pri sebi in nemajhni zadregi, ko sem se spomnil, da nama je za te čudovite spomine tako skopo odmerjen prostor.

Pavle je bil droben kamenček v skupnem mozaiku dogodkov. Rodil se je očetu topničarju in materi, ki je bila doma iz Čemšenika, pri hiši je bilo sedem otrok. Kot 21-letnega krepkega fanta ga je cesar poklical med vojake leta 1913 in dodeljen je bil 17. pešpolku, v kate-

rem so bili sami Slovenci. Ob začetku I. svetovne vojne so ga poslali na rusko fronto v Galicijo. Po 22. avgustu 1914 (Pavle se še do-

PAVLE KUHAR danes

bro spominja, da je bil tega dne sončni mrk) so sledili »formarše« v blatu do kolen in v bližini Gorata za Lvovom je padel v rusko ujetništvo. Spominja se ruskega vojaka, ki mu je rekel:

»Ne boj se ti Slovenec, ja Slovan!«

Spominjajo ga prevzeli. Pred menoj so se porajali prizori kot na filmskem platnu. Skupaj s Pavletom sem bil v mislih v Lvovu, na vlaku proti Sibiriji, v Kamskem, Tomsku, Omsku, kjer je bilo taborišče za vojne ujetnike. Iz teh časov se še dobro spominja prijatelja Antona Gorenc z Dol pri Litiji, ki pa je (kot je zvedel nekoč, ko ga je hotel obiskati) že umrl. Ni še pozabil nadutih donskih kozakov, medtem ko pravi, da so bili pravi Rusi odlični ljudje; tudi ni pozabil bogataša, pri katerem je kasneje delal na kmetiji in ki je obljubil za plačilo dnevno 6 rubljev, pa o denarju ni bilo sledu, ako, da je skupno še z dvema vojakoma pobegnili, a se spet znašel v Senjajki blizu kitajske meje, od koder so ga odpeljali v zapor v Omsk med stenice in podgane. Nato je spet delal pri nekem kmetu Simonu, ki pa mu je tudi prvi povedal: »Avstrijak, revolucija budeti!

In kaj kmalu je bil revolucionarji. Od kmeta mona se je napotil v ruski obleki na vlak, poln vojakov, ne, vozil se je na strehi vagona vse do Rige. To je bilo 10. decembra in mrz je lovito pritisnil. Pravi, da sto drži: če pljuneš v zrak pade na tla že led.

Nekega voznika s sarunjo poprosil in se z njim popeljal naprej do Dvinska, nato pa je nadaljeval peš v trideset vrst oddaljeni Vitebsku, toda omagal ob cesti, kjer sta ga našla dva ruska vojaka in ga spravila v bolnišnico. Čez nekaj dni sta ga ponovno obiskala v bolnišnici in Pavle se je takoj strinja z njima, da se priključi Rdeči armadi. V Vitebsku si je nadel rusko uniformo in prevzel stražo pri vходу mesto, kasneje so ga poslali k 17. pešpolku v Jendenburg kot vohuna z nalogo, da bi pridobil še več bojevcev skupno s korporaloc Hafnerjem, ki je bil doma nekje v bližini Skofje Loke. Avstroogrski vojaki so bili že siti vojne in njun trud ni bil zaman, toda brez žrtve ni šlo. Hafner je bil izdat in so ga ustrelili.

In kaj mu je pomenila občinska revolucija?

»Hotel sem biti enak za vednemu očetu in vedel sem, da pomeni revolucija perspektivo tudi za naš narod, da bo enkrat po človeško zaživel tudi delavec.«

Ves čas med pripovedovanjem so Pavleta KUHARJU živo piale oči in nehoti ga je zapeljalo, da je kar po cel stavek povedal po rusko:

»Harašo, kje sva že ostala?« je tu in tam vprašal in že sva bila na stari tiri. Nihče naju ni zmotil, ni stara ura, ki je tolkla čas na steni. »Dobri so ruski ljudi, o tem sem se prepričal mnogo bolj dobri kot so bili nekateri domači, ko sem se vrnil domov s pečatom sumnjivega boljševika...«

R. PALČIČ

PROSLAVA 30-LETNICE II. POKRAJINSKE KONFERENCE SKOJ

Mladina danes

V zagorskem delavskem domu so se pred nedavnim sestala mladinska vodstva zasavskih občin v počastitev 30-letnice II. pokrajinske konference SKOJ, 25-letnice delovanja pionirske organizacije Jugoslavije in 50-letnice velike oktobrske revolucije. Navzoči so bili tudi politični sekretarji občinskih vodstev ZKS, nekateri republiški poslanci, predstavniki CK ZMS in nekateri bivši skojevci.

Sekretar revirskega komiteja ZKS Marjan Orožen je v svečanem govoru med drugim poudaril, da je bila druga pokrajinska konferenca SKOJ v Lontožu pod Kumom velikega pomena za razvoj mladinskega gibanja na Slovenskem. Konferenca je bila neposredno po ustanovnem kongresu KPS na Cebinah, ki je s sprejetjem Manifesta opozoril na nevarnost fašizma in pozval slovensko mladino, naj se strne okoli naprednih sil slovenskega naroda.

Marjan Orožen je v nadaljevanju svojega govora opozoril na prispevek slovenske

mladine v NOB in med vojno izgradnjo ter dejal, da današnja odgovornost mladih ljudi za uveljavljanje ciljev gospodarske in družbene reforme ni nič manjša, kot je bila pred, med in neposredno po vojni. Ko je govoril o problemih sedanje mlade generacije, zlasti o vprašanih zaposlovanja, izobraževanja in njene aktivnosti v družbenopolitičnem življenju, se je zavzel za pospešen razvoj zasavskih revirjev, s čimer bo moč najti delo za vse mlade ljudi kot tudi za njeno solanje.

Udeleženci so se nato zavezali za hitrejšo sprejema-

KONČNO BO NA VRSTI TUDI GRADNJA STANOVANJ

ZA UPOKOJENCE

Kot vsepovsod tudi upokojenci v občini Zagorje ne živijo v najboljših življenjskih razmerah. Znanim krivicam glede pokojninskih razvrstitev se dan za dnem pridružujejo še druge nevedčnosti in težave. Precej upokojencev nima primernih stanovanj, zato številni med njimi z veliko pozornostjo zasledujejo razgovore o nameravani gradnji približno 30 stanovanj za njihove potrebe.

Občinska skupščina v Zagorju je sklenila, da bo pomagala društvu upokojencev in komisiji, ki se ukvarja z načrti, da bi v središču mesta začeli graditi stanovanjsko hišo za potrebe upokojencev. Pričakujejo namreč, da bo približno 1800 zagorskih upokojencev razpolagalo s približno 150 milijoni SD, ki se in se bodo zbirali na zavodu za socialno zavarovanje na račun stanovanjskega prispevka.

Za minulo leto bodo upokojenci prejeli približno 17 milijonov SD. Letos vplačan denar v te namene bo dosegel višino 30 milijonov SD, do leta 1970 pa bo, kot smo omenili, na voljo še okrog 100 milijonov SD.

Upokojenci se ogrevajo za to, da bi zagorsko gradbeno podjetje že prihodnje po-

mlad začelo uresničevati to zamisel. Predlagali so, naj bi kolektiv gradbenega podjetja sofinanciral gradnjo stanovanj s svojim denarjem, ki bi ga do leta 1970 v celoti poravnali upokojenci iz stanovanjskega prispevka. Razmere nekaterih upokojencev so namreč take, da ni mogoče čakati na to, da bi v celoti zbrali predvideno vsoto.

Na dosedanjih razgovorih je gradbeno podjetje pokazalo pripravljenost, da prevzame to nalogo, občinska skupščina pa bi za 30 stanovanjsko hišo dala na razpolago zemljišče iz splošnega ljudskega premoženja, kar bo znatno pocenilo stroške.

Stanovanjska hiša za upokojence bi morala biti zgrajena v nekoliko drugačnem slogu, kot so siceršnji stanovanjski bloki.

nje mladih ljudi v vrste ZK, komunisti pa naj bi bolj poznali pereče probleme mladih ljudi. Na predlog trboveljskega mladinskega komiteja so soglasno osvojili načrt za pripravo mladinskih delovnih akcij v prihodnjem letu. Zasavska mladina bi bila pripravljena sodelovati pri gradnji Zasavske ceste, s čimer bi dokazala svojo pripravljenost, da prispeva svoj delež za večjo povezanost revirjev.

MOŠKE OBLEKE

od 195=

naprej

VELIKA IZBIRA
NOVI KROJI

VELEBLAGOVNICA

Tjudski magazin

CELJE

KOMPAS

ZA DAN REPUBLIKE — OB 100-LETNICI DUNAJSKEGA VALČKA — KOMPASOV IZLET NA STRAUSSOV VEČER NA DUNAJ.

Na tem 3-dnevnem izletu si boste ogledali opereto »Zemlja smehlja«

v Theater an der Wien — v glavni vlogi bo nastopal svetovno znani tenorist DI STEFANO in KONCERT STRAUSSOVH MELODIJ v dvorani »Konzerthaus«, prav tako si boste ogledali GRINZIG in KAHLENBERG.

CENA IZLETA PO OSEBI je 400.— N din

1. novembra 1967 na spominsko svečanost

v GRAZ — cena 35 N din. PRED VSAKIM POTOVANJEM SE POSVETUJTE V POSLOVALNICI KOMPAS CELJE, Tomšičev trg 1, telefon 23-50.

ZIVINOZDRAVNIŠKA DEŽURNA SLUŽBA

Dne 27. oktobra 1967: Marjan Tiselj, veterinar, Celje, Savinjska 3/II — tel. 28-71.
Dne 28. 29. oktobra 1967: Janez Černež, veterinar, Celje, Kajuhova 11 blok 3/II tel. 22-32 in
in od 30. oktobra do 3. novembra 1967: Marjan Tiselj — veterinar, Celje, Savinjsko nabrežje 3/II, tel. 28-71.
Dopolodne kličite številke 25-32!

VREME

VREMENSKA NAPOVED ZA ČAS OD 26. OKTOBRA DO 5. NOVEMBRA

Okrog 29. oktobra močnejši dež z ohladitvijo, ponekod sneg do nižin. Naslednje padavine pričakujemo okrog 5. novembra. V ostalem suho oziroma lepo vreme z jutranjo siano.

Dr. V. M.

IZLET

Z IZLETNIKOM CELJE

GRADEC — Spominska svečanost
1. nov. — dan mrtvih — samo 35 Ndin

TORINO — avtosalon
1.—12. nov. — 4 dni,
403 Ndin

izletnik

OGLAS V C. TEDNIKU ZANESLJIV USPEH

Mali oglasi PRODAM

KORENJE in krompir za živinsko krmo prodam. Fani Dolenc, Celje, Babno 10.

ZARADI odselitve prodam takoj 6 sobno stanovanjsko hišo z vrtom in garažo v Laškem. Možnost otvoritve lokala. Cena po dogovoru. Podrobne informacije v prodajalni PEKO Laško.

5 DVOKRILNIH oken, dvojna vrata, 1 kletna vrata, velika železna dvoriščna vrata, rabljene police, veliko mizo in še več uporabnih stvari za gospodarstvo in gospodinjstvo prodam. Ogled v nedeljo 29., ponedeljek 30. in torek 31. oktobra pri Lešnik, Smarje pri Jelšah 38 A.

HRASTOVE in macesnove plohe, zimsko moško sukno, temno, za močno postavo in čevlje štev. 44 novo prodam — Ljubljanska c. 16.

VEC kosov že rabljenega pohištva prodam po ugodni ceni. Vprašati v Zalcu, Celjska cesta 4.

STAVBNE parcele naprodaj. Pismene ponudbe pod oznako »OKOLICA ZALCA«.

FIAT 600 D letnik 1965 ugodno prodam. Naslov v upravi lista.

BMW 1600 letnik 1967 prodam ugodno zaradi odhoda v tujino. Roman Vernik, Gledališče Celje.

VW Kombi prodam. Vanovšek, Celje, Smrekarjeva 1. ENOSTANOVANJSKO prtilično hišo v Celju prodam na cesti pod gradom. Vprašati pri Jožetu Kranjcu, Celje, Šaranovičeva 6, od 16—18. ure.

DVA zidana štedilnika in sobno peč prodam. Koštrin, Krajncova 2 (Polule), Celje.

JABOLKA — namizna in za predelavo prodam po ugodni ceni. Karl Blazinšek, Pristava 18 — Dobrna.

KUPIM

ENOSTANOVANJSKO hišo v mestu ali bližnji okolici Celje kupim. Cena — do 4 milijone Sdin. Naslov v upravi lista.

STANOVANJA

DEKLETA sprejemem na stanovanje. Naslov v upravi lista.

DVE dijakinji sprejemem na stanovanje. Naslov v upravi lista.

MIREN NAMESCENEC išče opremljeno sobo in garažo. Plača za nekaj mesecev vnaprej. Naslov v upravi lista.

MIRNO in pošteno dijakinjo vzamem na stanovanje. Naslov v upravi lista.

SOBO v centru mesta išče mirna uslužbenka. Naslov v upravi lista.

SOBO v mestu nujno potrebuje mirna in poštena uslužbenka. Naslov v upravi lista.

OPREMLJENO sobo ogreva no s centralno kurjavo oddam eni ali dvema ženskam. Celje, Stritarjeva 27 (za obratom »Mleko«).

PODNAJEMNIKA sprejemem. Mariborska c. 176.

ZAPOSILITEV

ZA POMOČ v gospodinjstvu sprejemem takoj žensko srednjih let. Lahko dobi stanovanje in nagrado. Terezija Trnovšek, Zidaniška va 19, Celje (kletno stanovanje — desno).

ZENSKO za 4-urno dopoldansko varstvo otroka iščem. J. Kač, Celje, Slomškov trg 6.

ZDRAVNIŠKA družina išče upokojenko srednjih let za gospodinjstvo. Prednost imajo stanujoče v Celju. Naslov v upravi lista.

GOSPODINJSKO pomočnico sprejemem za 8 ur, ali za ves dan. Dipl. ek. Ferme, Celje, Otok II — stan. 1.

RAZNO

INSTRUIRAM angleščino — francoščino — italijanshino. Ponudbe pod oznako »STUDENTKA«.

PRAZNO sobo za mirno obrt iščem. Naslov v upravi lista.

200.000 Sdin posojila za dobo 5 mesecev nujno iščem. Vrnem 250.000. Garancija polovico hiše s 600 m² zemlje pri mestu. Naslov pustiti v upravi lista.

V VARSTVO na dom sprejem otroka, najraje dojenčka. Hermina Božiček, Zagaj 2 — Bistrica ob Sotli. OPOZORILO!

Karolina Slomšek, Goričica 27, Sentjur pri Celju, opozarjam, da nisem plačnica dolgov mojega moža Franca Slomška in ne odgovarjam za škodo, ki bi jo povzročal.

GRADITELJI HIS — POZOR!

Izdelujem aluminijaste karnise, okvirje za rolete, razne ograje in opravljam vsa stavbena ključavničarska dela — Priporoča se: MILOŠ KLINAR, CELJE, Vrunčeva 14 — tel. 30-51.

TURISTIČNA ZVEZA

V vseh turističnih krajih na celjskem turističnem področju je dovolj prostih mest tako v domovih, weekend naseljih in pri privatnikih. Rezervacije so potrebne le za hotele Evropa in Celeio v Celju in Pako v Velenju in to le za soboto in nedeljo. Vse informacije so na voljo pri turističnih društvih posameznih krajev.

Tehniška šola Celje, Kidričeva 3

razglašajo prsto delovno mesto

rezkarja ali strugarja

za določen čas.

Pogoj: poklicna šola, poskusno delo.

Razglas velja do zasedbe delovnega mesta. Pomudbe s kratkim življenjepisom pošiljate tajništvo šole.

PREVOZNOST CEST

Cesta proti Ljubljani je v Celju zaradi popravila Butejevega mostu enosmerna. Obvoz čez Babno.

PRIREDITVE

CELJE: Hotel Celeia Celje

ima vsak dan razen ponedeljka barski program. Gostišče na Gričku ima vsako soboto domače kolone in ples. Samopostrežna restavracija ima ples vsako soboto.

DOBRNA: V hotelu Triglav

imajo ples ob sredah, ob sobotah pa v Zdraviliški dvorani.

VELENJE: V hotelu Paka Velenje imajo vsak dan razen ponedeljka barski program.

ROGASKA SLATINA: Ima ples vsako sredo, soboto in nedeljo v restavraciji Pošta, vsak torek pa v zdraviliški dvorani.

MONTANA ŽALEC

proda

na javni dražbi dne 30. oktobra 1967 ob 8. uri

ZGRADBO BIVSIH SVINJAKOV EKONOMIJE V ZABUKOVICI.

IZKLICNA CENA JE 1500 N DIN.

Zgradba bo prodana v stanju, v kakršnem je bila pred adaptacijo. Predkupno pravico ima sedanji stanovalec.

MONTANA ŽALEC

razpisuje prsto delovno mesto

VODJE

analitsko-planskega -razvojnega sektorja

Sprejet bo kandidat, ki bo poleg splošnih ustrezal najbolj še naslednjim posebnim pogojem:

1. da ima visokošolsko izobrazbo ekonomske smeri
2. da je najmanj 5 let opravljal enako ali podobno delo v gospodarstvu
3. da se je pri dosedanjem delu izkazal organizacijsko in strokovno sposobnega.

Kandidati naj ustrezno dokumentirane vloge vložijo do 30. oktobra 1967. Možnost nastopa dela je 1. novembra 1967.

izletnik

1. POSLOVALNICE
CELJE, VELENJE, MOZIRJE, KRSKO, KRAPINA, HRASTNIK IN SOSTANJ
2. IZLETI PO DOMOVINI
Organiziramo izlete, ekskurzije in prevoze po ožji in širši domovini ter na ogled turističnih in športnih prireditev
3. IZLETI V TUJINO
Enodnevnii:
— CELOVEC — GOSPA SVETA — ST. VID 60 Ndin;
— TRST preko Sežane 55 Ndin;
— TRST preko Gorice 60 Ndin;
— VISARJE 75 Ndin;
— GRADEC — Spominska svečanost 1. nov. — dan mrtvih — samo 35 Ndin.
Dvodnevni:
— BENETKE 150 Ndin;
— CELOVEC — VISARJE — TRST 170 Ndin;
— BUDIMPESTA 205 Ndin;
— TORINO — avtosalon 4 dni — samo 403 Ndin.
IZLETI SO IZ CELJA, IZ OSTALIH KRAJEV DOPLAČILO RAZEN V SMERI VOZNJE
VSI PROGRAMI V POSLOVALNICAH IZLETNIKA.
5. NABAVA POTNIH LISTOV, LETNI ODDIH, MENJALNA SLUŽBA.

izletnik

JUGOBANKA

PODRUŽNICA LJUBLJANA, TITOVA 32

POVEČUJTE OBRESTI ZA DEVIZNE RAČUNE OBČANOV:

- za vloge na vpogled od 4 % na 6 % (4 % v devizah in 2 % v dinarjih)
- za vezane vloge preko 13 mesecev od 6 % na 7 % (6 % v devizah in 1 % v dinarjih)
- za vezane vloge preko 24 mesecev na 7,5 % (6 % v devizah in 1,5 % v dinarjih)

Vsa vplačila in izplačila z deviznega računa izvršuje banka **brezplačno**.

Obresti za hranilne vloge:

- vloge na vpogled - **6,25 %**
- vezane vloge preko 13 mesecev - **7 %**
- vezane vloge preko 24 mesecev - **7,5 %**

Vsak vlagatelj pri naši banki, ki ima hranilno vlogo v višini Ndin 1.000,00 ali več, je zavarovan za primer nezgode.

Vabimo vas, da nas obiščete v naši banki v Ljubljani, Titova 32, kjer vam bomo posredovali podrobnejše informacije o varčevanju, deviznih računih in drugem.

JUGOBANKA

SAMORASLI PLODOVI ZORIJO...

V povojni zgodovini je po vsej domovini veliko dokazov bogate ustvarjalnosti številnih delovnih kolektivov naše socialistične skupnosti. Pobude za mnoga velika dela so se obnesle predvsem tam, kjer so bile naslonjene na ugodne možnosti, s katerimi narava pomaga ljudem k uresničenju zdravih zamisli, manj in vedno manj pa tam, kjer smo takšna dela zastavljali iz političnih ozirov. Pod vse to je zdaj potegnila črto reforma, ki je še bolj zaostriala oceno rentabilnosti posameznega gospodarskega objekta in na tej podlagi družbeni odnos do njegovega razvoja. Da je slovensko gospodarstvo v tem

položaju presodilo svojo organsko povezavo s koprsko luko in združilo sredstva za zgraditev železniške povezave z njo, je samo dokaz ugodnih razvojnih perspektiv tega objekta in ob tem tiho priznanje vztrajnim graditeljem za doslej opravljeno delo vse od zasnovane in zamisli do uresničenja najbolj optimističnih pričakovanj — do zmagovitega dejstva, da je Koper kot luka vrisan in vpisan v vse svetovne pomorske atlase. Do tega pa je bila dolga pot; povabim vas, drage bralke in bralci slovenskega podeljelja, na kratek sprehod po njej.

Kopru. Hkrati z graditvijo betonske obale je korenjak »Peter Klepeca« vztrajno poglabljala morsko dno in nakopani material po nekaj sto metrov dolgih ceveh brizgal za pregrado Škocjanskega zaliva, kjer so počasi nastajale nove površine suhe zemlje in spodbirale morsko gladino. Na tako pridobljenih novih površinah so že rastle montažne lope in se je širil prostor za lesna skladišča — les je bil tudi tovar, ki si je najprej utri pot v svet skozi koprsko luko.

Hkrati so graditelji pripravili ustanovitev podjetja, ki naj bi se posebej ukvarjalo z luško dejavnostjo. Tako je bilo 23. maja 1957 ustanovljeno podjetje »Pristanišča Koper«, ki pa sprva še ni imelo v rokah tudi investicijske izgradnje, marveč se je ukvarjalo le z blagovnim prometom. Decembra 1957 so bili odobreni glavni projekti za prvih 135 metrov obale. Medtem ko so to dograjevali, so bili že izdelani in nato kmalu odobreni tudi načrti za nadaljnjih 135 metrov operativne obale in za veliko tranzitno skladišče ob njej.

Seveda pa ni šlo vse tako gladko, kot je videti iz lagodnega pripovedovanja o poteku graditve. Treba je bilo premisliti nešteto težav, vztrajno in trmasto braniti svoja stališča, dokazovati korist in pomen objekta. K uresničenju zamisli o zgraditvi luke v Kopru so domačim gospodarstvenikom pri Vodni skupnosti Primorske ter predstavnikom oblasti in družbeno-političnim delavcem občine in okraja Koper poštivalno pomagali tudi nekateri republiški forumi in javni delavci Slovenije — predvsem v republiški gospodarski zbornici in republiški skupščini. Zaman pa so bila vsa prizadevanja graditeljev, da bi za nadaljnjo izgradnjo luke dosegli enake pogoje financiranja iz zveznih sredstev, kakor so jih bile deležne druge jugoslovanske luke in železnice, katerih izgradnja je bila omogočena z zveznimi dotacijami brez obveznosti vračanja.

To pa koprskim graditeljem ni jemalo poguma. Gradnja prvih 135 metrov obale je naglo napredovala in približala znamenito nedeljo, 7. decembra 1958, ko je Koper slovesno sprejel in pozdravil ob dograjenju prvi etapi nove luke desetisočonoško čezoceansko fadjo »Goricos« — last Splošne plovlje Piran. To je bil rojstni dan Kopra kot pomorske luke.

SLAVJE OB ROJSTVU NOVE LUKE

Otvoritvenega slavlja nove koprške luke se je 7. decembra 1958 med večtisočglavo množico ljudi udeležilo tudi veliko število republiških in zveznih funkcionarjev ter drugih gostov z vseh strani

Jugoslavije. Tedanji predsednik izvršnega sveta Slovenije, pokojni Boris Kraigher, je v svojem priložnostnem govoru izrekel priznanje graditeljem luke in napovedal njeno veliko bodočnost. Označil je zgraditev luke kot veliko delovno zmago naših ljudi v premagovanju tehnične in gospodarske zaostalosti. Ocenil je novo luko kot izredno pomembno za slovensko in vse jugoslovansko gospodarstvo. Posebej je poudaril, da pri graditvi nove luke v Kopru ne gre za nobeno konkurenco drugim lukam, ker so vse preobremenjene s tovarji, zaradi tega tudi ni mogoče očitati, da je graditev nove luke kaprica prebivalcev slovenske obale nasproti sosednim pristaniščem. Dejal je:

— Gre le za izkoriščanje in dajanje v uporabo tistih možnosti, ki jih splošni geografski položaj tega območja daje za zgraditev takšnega objekta. Zaradi tega je normalno, da smo tukaj začeli graditi luko. Poudarjam, da je samo posledica nenormalnih razmer v preteklosti, v zgodovini tega območja, da te zahteve lahko uresničujemo šele danes...

HITER SAMORASTNI RAZVOJ

Poslej je rast koprškega pristanišča izredno naglo napredovala. Narasčal je promet, daljšala se je operativna obala in vedno bolj so se širile površine odprtih in pokritih skladišč. Tako se je prvih 136 metrov v letu 1958 pridružilo 164 metrov v letu 1961, nato 123 v letu 1962, še 127 leta 1963 in 120 metrov v letošnjem letu — skupaj 670 metrov operativne obale. Tem bodo že v naslednjih letih sledili novi in novi metri betonskih ploščadi.

Koprška luka torej tako rekoč raste sama iz sebe in se postopoma dograjuje, kakor pač delovni kolektiv ustvarja sredstva za lastno udeležbo v novih investicijah, in gradi

svojo moč za najemanje kreditov.

Dobra organizacija in novi načini dela po najsodobnejših prijemih in dognanjih moderne luške tehnike so pripomogli k nagli uveljavitvi Kopra v pomorskem svetu. Opredeletiv luke na specializirane dejavnosti je nato usmerjala izgradnjo naprav in skladišč, kakršnih po drugih jugoslovanskih lukah ni bilo in jih tudi v tujini še ni povsod. V luki so se usmerjali predvsem na promet z lahko pokvarljivim blagom, predvsem z južnim sadjem, kar zahteva posebne naprave za dozorevanje, dezinfekcijo in dezinfekcijo ter kondicionirano temperaturo. Počasi so v luki nastajale naprave za praženje kave, čiščenje riža, avtomatično razkladanje in parkiranje razsutih tovorov in podobno.

Luka pa v svoji težnji po specializaciji dograjuje na svojem območju vse nove in nove zmogljivosti. Razen že omenjenih naprav ima tudi rezervoarje za 13.000 ton je dilnega olja in za 2000 ton žveplene kisline; pokritih skladišč ima že za 66.424 kv. metrov, gradi pa novih še za 21.696 kv. metrov.

DO SKRAJNIH ZMOGLJIVOSTI

Razvoj in nova zvezna zakonodaja sta zahtevala spremembo imena podjetja v »Luko Koper«, kar je bilo urejeno 4. decembra 1961. Nagla uveljavitev je povzročila, da je promet narasčal veliko hitreje, kot pa so bile dograjevane zmogljivosti. Medtem ko je promet od 1959 do 1966 narasel kar za več kot enajstkrat, so se luške naprave povečale komaj za štirinajstkrat. Da izgradnja luke ni mogla hitreje slediti potrebam, je predvsem posledica naporov, ki jih je moral kolektiv luke vlagati v urejanje kombiniranega cestno-železniškega odvoza blaga z ladji na postajo v Kozini, in seveda hkrati v uresničevanje zamisli o železniški povezavi Kopra z zaledjem.

Leta 1959 je znašal promet v luki še 61.404 ton, v letu 1960 se je podvojil na 122.604 ton, v letu 1961 povečal na 173.758 ton, v letu 1962 še na 269.932 ton, potem leta 1963 poskočil kar na 628.548 ton, v letu 1964 zrasel še na 899.161 ton in v letu 1965 na

770.319 ton, nato pa v letu 1966 nazadovol na 758.616 ton — kar prepričljivo govori, da je luka dosegla ob obstoječem stanju maksimalno izkoriščenost naprav. Šele letos bo s skrajnimi napori preseгла številko 800.000 ton pretovorenega blaga.

Struktura tega blaga prica, da Koper vedno bolj postaja mednarodna luka za prevoz tranzitnega in predvsem kosovnega blaga, tako imenovanega generalnega tovora, ki tudi omogoča največji zaslužek. Narasčajoči promet v tej smeri pa hkrati privablja v Koper vedno nove stalne ladijske linije mnogih pomorskih prevoznikov sveta.

VEDNO GLASNEJŠA ZAHTEVA PO ŽELEZNICI

Tako bujen razvoj prometa se seveda ustvarjal velike probleme pri odvozu blaga z ladji s kamioni po cesti do železniške postaje Kozina, kjer ga je treba prenesti na železniške vagonce. Takšen kombiniran prevoz bremeni kolektiv luke z dodatnimi transportnimi stroški in zato je takšno stanje zahtevalo — vse bolj nujno in glasno — zgraditev železnice do Kopra. Posebno se, ker ima cestni odvoz tudi svoje meje in je že sam po sebi pomemben resni oviro nadaljnemu razvoju luke. Podjetje je zato vse svoje sile usmerilo v reševanje tega problema in vzelo nase vsoto teo odgovornosti za zgraditev tega prepomembnega objekta. Delavci »Luko Koper« je na zasedanju 8. julija 1963 po uredbnem sporazumu v izvršni svoja pleča breme investiranja v svetlo Slovenije sklenili vzeti nja, investicijske dolžnosti pa poverili Združenju ZTP Slovenije.

S tem je bilo zaključeno tečajno obdobje boja in priprava za začetek del pri izgradnji koprške železnice. Vse to spet ni šlo tako gladko, kot mi zdajje letijo besede na papir — vendar pa je to že druga zgodba, ki vam jo rajne povem kdaj drugič. Dejstvo je, da je zdaj železnica Koper — Prečnica s priključkom na progo Pulj — Divača in s tem na jugoslovansko železniško omrežje tik pred dograditvijo. Njena slovenska otvoritev je predvidena za 2. december.

Luka Koper je v svojem razvoju vsekoli težila iz ozkih okvirov čisto luških pretovornih dejavnosti in skladiščenja blaga. Zavedala se je svojega izjemnega položaja glede na skoraj neomejeno obsežen prostor za razvijanje najrazličnejših gospodarskih dejavnosti in je bila zato pobudnik za ustanovitev proste carinske in industrijske cone na svojem območju. Na njeno uspešno uveljavitev bo seveda še vplivala vrsta činiteljev.

Seči moramo precej daleč nazaj, ko je bil Koper še otok, na katerem zgodovinski viri že pred več kot dvema tisočletjema omenjajo rimsko naselbino in utrjeno vojaško oporišče Egidio. V mlajši rimski dobi so mu zgodovinarji pravili Capres, Caprita ali Capre. Pod Justinijanom je bilo nekaj časa Justinianopolis, potem je postalo latinsko Caput Histriae, iz katerega se je nato razvilobeneško-italijansko ime Capo d'Istria oziroma Capodistria.

Zaradi naklonjenosti Nemcem, ko so se ti borili v srednjem veku z Benečani za nadoblast v Istri, je cesar Konrad II. že 1035 Kopru podelil mestne pravice. Toda 1232 je Koper zasedel oglejski patriarh, njemu pa so ga 1275 spet izrgali Benečani. Mir v Campoformiu 1797 je Koper prisodil avstro-ogrski kroni, pod katero je bil nato s kratkim presledkom za časa Napoleonovih vojn vse do 1918, ko je z neuspešno rapalsko pogodbo padel pod italijansko okupacijo. Upornega Istrana fašizem ni nikoli zlomil; za osvoboditev je prispeval ogromne žrtve in znaten delež boju za priključitev k matični domovini, kar se mu je uresničilo z Londonskim sporazumom 1954.

V Kopru je bilo že zgodaj slišati za pomorsko gospodarstvo, zametke ladjedelništva in luke, kar pa je pozneje zaradi nasprotnih interesov različnih okupatorjev povsem zamrlo. Šele po priključitvi mesta in obale k Jugoslaviji so spet nastali pogoji za hitrejši dvig in vsestranski razvoj pomorstva.

POVOJNI RAZVOJ KOPRA

Ze takoj ob zmagovitem zaključku osvobodilnega boja je bilo Kopru sojeno, da postane upravno in politično središče svojega območja, pa tudi središče kulturnega in gospodarskega življenja slovenske obale. Takoj je bilo namreč tudi jasno, da bomo Slovenci morali najti za izgubljeni Trst ustrezno nadomestilo. Glasno ga je zahtevalo obsežno zaledje, pa tudi vsa Slovenija je hotela imeti svoj izhod na morje.

Po ureditvi tržiškega vprašanja so prebivalci obale z novim poletom začeli delo za gospodarski dvig svojega ob-

močja. Zaradi izselitve večine prebivalstva italijanske narodnosti je začasno opešalo kmetijstvo in ribištvo — posebno še, ker je bilo treba vse razpoložljive sile usmeriti v obnovo in dvig cestnega in pomorskega prometa, trgovine in gostinstva, kovinske in konzervne predelovalne industrije, postaviti na noge gradbeništvo, obrt, zgraditi stanovanja in komunalne naprave.

VZROKI IN POGOJI ZA ZGRADITEV LUKE V KOPRU

Vse od osvoboditve je bila v tem pestrem dogajanju živo prisotna tudi misel na zgraditev tovrstnega pristanišča v Kopru. To so terjale razmere ob razvijajočem se gospodarstvu in vedno širši menjavi dobrin v svetu, kamor se je vse bolj vztrajno vrvila tudi naša dežela. Ta menjava je zahtevala čim cenejšo, čim krajšo in čim prikladnejšo prometno zvezo in poti. Samo po sebi se je zato gospodarstvenikom koprškega okraja in vse Slovenije postavljala kot najugodnejša rešitev tudi zgraditev pomorske tovrstne luke v Kopru in njene povezave z jugoslovanskim železniškim omrežjem.

Koper ima izredno ugodno zemljepisno lego, pa tudi topografski položaj je vseh kot primeren. Mesto leži ob zalivu, kjer se je Jadransko morje najgloblje zajedlo v evropsko celino. Odtoč so po kopnem, po cesti in železnici najbližje poti do srednjeevropskih središč, po morju pa do vseh pristanišč sveta. Zaliv je s severne, južne in vzhodne strani zavaran pred hujšimi vetrovi z gričevjem, med katerim je na vzhodu tudi obsežna ravan s skoraj neomejenim prostorom za postopno izgradnjo in širitev trgovske in industrijske luke.

POT DO URESNIČITVE ZAMISLI O IZGRADNJI KOPRSKE LUKE

Intenzivno gospodarsko snovanje svobodnega slovenskega človeka je ob stvarni oeni vseh možnosti in pogojev kmalu postavilo med svoje načrte tudi zamisel o zgraditvi luke v Kopru in njene železniške povezave z zaledjem. Načrt je nekaj podjetnih in pogumnih ljudi, prekaljenih v ognju revolucionarnega osvobodilnega boja, začelo polagoma uresničevati prek Podjetja Vodna skupnost Primorske v sklopu prizadevanj za ureditev vodnega režima na obalnem območju. Z uresničevanjem zastavljenega načrta so začeli 17. maja 1957, ko so delavci Vodne skupnosti zabili prve pilote za pregrado Škocjanskega zaliva. Nato je v začetku julija 1957 piranska ladjedelnica izdelala velik sesalni bager, ki so mu nadehli lepo slovensko ime »Peter Klepeca«. Ta je začel poglabljati morje ob severni obali na globino 10 do 12 metrov, kar je dovolj za prislanjanje srednje velikih čezoceanskih ladji.

Junija 1957 je izvršni svet Slovenije odobril investicijski program za zgraditev prvih 135 metrov operativne obale nove luke v

Pogled v del sedanje koprške luke, v kateri pristaja iz leta v leto več tujih in domačih ladij, po dograditvi železniške proge do Kopra pa bo njen pomen še veliko večji.

vendar pa je že zastavljeno delo v sklopu poslovne združenja trdno jamstvo bodoče poslovne uspehe.

ODPRTA VRATA POSLOVNEMU SODELOVANJU

že v začetku svojega delovanja si je namreč koprsko postavila v delovni program tudi široko sodelovanje vsem gospodarskim organizacijami, ki bi jih takšno povezovanje zanimalo. Omolala je vsem kar najširšo obodo v postavljanju in izdavi lastnih objektov, ki pa tudi podjetja ali poslovne skupine in združenja potrebujejo za svoje delo v luki bloma industrijski coni. Zanimajo že danes na območju luke svoja lastna skladišča druge objekte nekatera slovenska in jugoslovanska podjetja in zavodi, ki so na primer Centrom Beograd, Zavod za razvoj SR Slovenije, Zvezna agencija za surovine Beograd, Cinkarna Celje, Preharna Ljubljana, Energokombinat Velenje, Slovenija les Ljubljana, Jestvina Koper, Petrol Ljubljana, neposredno pa so za dejavnost luke vena tudi številna špediterja podjetja in pomorske agencije.

Vse hitrejša rast luke in njen pritisk na širjenje njenih zmogljivosti je usmela pretežni del organizacijskih in finančnih naporov

podjetja v reševanje perečega problema železniške povezave Kopra z zaledjem. »Luka Koper« se je morala za uspešnejšo rešitev tega problema odrediti marsikateri ugodnosti in desetkrat obrniti v roki vsak dinar. Morda je zato nekoliko zaostajala rast splošnega družbenega standarda v delovnem kolektivu, kateremu pa je to nadomestilo zadoščenje, da so zgodovinske odločitve dosegli predvsem s svojimi lastnimi silami, z lastnimi ustvarjenimi sredstvi kot podlago za udeležbo v zahtevnih kreditnih obveznostih, ki jih je »Luka Koper« vzela nase, da bi lahko v imenu vse skupnosti in tudi v dobro vse skupnosti uresničila svoje velike nartče.

Pri tem je »Luka Koper« vzpostavila najtesnejše sodelovanje z vsem gospodarstvom Slovenije, predvsem pa z neposrednimi poslovnimi partnerji, bančnimi zavodi, skupščino SR Slovenije in njenim izvršnim svetom, republiško gospodarsko zbornico in drugimi, ki so podjetju v njegovih prizadevanjih pomagali po svojih možnostih. Najtesnejše pa je seveda moralo biti sodelovanje z Združenjem ZTP Slovenije, ki v imenu luke in za njen račun opravlja investitorske posle ter gradi in vodi izgradnjo železnice od Kopra do Prešnice.

Na svidenje ob otvoritvi!

RASTKO BRADASKJA

GRIGORIJ KAZOVSKI:

Orhidejeva izpoved

Na cesti me je srečal Fimka Gradusov, bobnar instrumentalnega kvarteta »28 minus 24«.

»Poslušaj, ne bodi mrha in pomagaj mi! Potrebujem besedilo za pesem. Melodijo sem zložil, besedila pa nimam.«

»Nikoli nisem pisal verzov.«

»Jaz pa nikoli nisem komponiral. Dajva, poskusiva.«

»Bojim se, da ne bom zmozel. Razen tega pa, kaj bo tebi moje besedilo. Vzemij zbornik ljubezenske poezije — in, izvoli, komponiraj glasbo.«

»Saj ne potrebujem verzov. Potrebujem besedilo za pesem. Za mojo muziko. Poslušaj!«

Fimka je zapel. Bil sem potrpežljiv. Poslušal sem.

»Si si zapomnil?«

»Ne, nisem si zapomnil. Ne vem, kaj si je sploh treba zapomniti.«

»Kako pa boš napisal besedilo, če si ne zapomniš glasbe? Imaš posluh.«

Obšel me je sram.

»Cesar ni, ni. Ne bom se hvalil. V šoli sem imel v petju vedno dvojko.«

»Le počasi, ne obupaj. Saj ni tako hudo. Takoj ti napišem shemo.«

»Kaj boš napisal?«

»Shemo. Slog besedila, da boš vedel za mero.«

Čez dve minuti je Fimka Gradusov pomolil list, na katerem je bilo napisano:

Ljudje, zveri in rovkve o ljubezni prav nič ne vedo, mačke, ose, bolhe venomer lete in se sprehajajo.

Ko je bil teden pri kraju, se je v meni rodil pesnik. Moji verzji so Gradusovu celo silno ugajali. Takoj je zapel s svojim strašnim glasom.

Noge, noge, noge, po okrogli zemlji stopajo, noge, noge, noge, povsod sledove puščajo.

»Genialno!« je vzkliznil Fimka. »O nogah očitno nihče ni pisal. Pisali so o rokah, pa o očeh, o lasih, o brvih, zobeh in ustih. O nogah pa ne!«

Fimka Gradusov se je izkazal kot zelo energičen človek. Točno čez štirinajst dni je naša znana pevka pela »Noge« v nedeljski radijski oddaji. Potem so jo trije najbolj popularni pevci tri večere peli na televiziji.

Kmalu so me začeli napadati komponisti. Prej nisem vedel da imamo tolikšno število pametnih, fizično zdravih ljudi, ki komponirajo glasbo.

Zapustil sem konstrukcijski biro, kjer sem delal, in postal pesnik. Pesmi sem pisal zelo lahko. Poglavitno je — čim manj misliti. Zgledaš prstan — piši o prstanu, vidiš ptico — pišeš o ptici, uzreš ladjo — in ladja odpelje.

Moje pesmi so znali od Murmanska do Habarovska. Povsod so jih prepevali. Prilimek Orhidejev je zastavel po vsej deželi.

A vendar, to ni moj sedanjji prilimek. Sedanjega prilimeka — tega vam pa ne povem.

To preprosto palico, ki jo vidite ležečo brez slave v zanemarjenem kotu, sem videl netoč cvetečo v gozdu: bila je polna soka, polna listja in polna vej, toda sedaj se prizadevna človeška umetnost zaman skuša boriti proti naravi, pritrjujoč to uvelo butaro šib na njeno usahlo deblo; kvečjemu še je naspertotje tega, kar je bila, vsevprek prevrnjeno drevo, z vejami na tleh in s koreninami v zraku; sedaj jo suče vsaka pomivalica, obsojena je biti nje sužnja in po muhavosti

čevati njeno nečimrnost, ker smo pristranski sodniki lastnih popolnosti in tujih napak.

Toda metla, porečete nemara, je znanenje drevesa, ki se drži na njeni glavi, in prosim vas, kaj pa je človek, ako ne zmedeno bitje, saj njegove živalske zmožnosti se večno popenjajo na njegove umske sposobnosti, njegova glava lazi po tleh, kjer bi morale biti njegove pete! Pri vsem tem pa se vkljub vsem svojim napakam postavlja za vesoljnega reformatorja in zatiralca zlo-rab, za maščevalca krivice,

JONATHAN SWIFT:

Premišljevanje o metli

usode je njena naloga snajiti druge predmete, sama pa biti umazana; kadar se v roki dekel obrabi do trklja, jo bodisi vržejo na cesto ali pa jo obsodijo na zadnjo službo — da podnetijo ogenj z njo. Ko sem to gledal, sem vzdihnil in rekel sam sebi: »Človek je vsekakor metla.«

stalno brska po nesnažnih kotih narave, prinašajoč na dan skrito sprijenost, in vzdiguje znaten prah tam, kjer ga poprej ni bilo, in se ves čas znatno udeležuje tiste nesnage, ki jo baje hoče odpraviti; njegovi zadnji dnevi potekajo v sužnosti žen, in sicer vobče najmanj vrednih: dokler se obrabljen do trklja kot njegova vrstnica metla ne zavrže ali pa uporabi, da prižge plamen, na katerem se bodo greli ljudje.

Narava jo je postavila v svet čilo in čvrsto, v popolnem položaju, nosečo na svoji glavi svoje lase, resnične vejice te rastline, obdarjene z razumom, dokler ni sekira nezmernosti prevrnila njenega zelenega vejevja in pustila samo posušen trup. — Tedaj se zateče k umetnosti in si načene lasuljo, spoštujoč se zaradi umetnega sveznja las (docela zaprašnih), ki niso nikdar poginili na njeni glavi; a če bi se v tem trenutku naša metli zahotelo javno nastopiti, ponosni na te brezove odrastke, katerih ni nikoli nosila, in popolnoma pokriti s prahom, pa najsi bi prišla iz sobe najlepše gospe, bi bili mi pripravljene smešiti in zani-

Misli o ljubezni

V. HUGO:

Ljubezen je kot drevo: nagiblje se samo od sebe, razpreda svoje korenine globoko v vse naše bitje in pogosto še zeleni v srcu, ki je razbito.

MOLIÈRE:

Kadar hočemo ljubiti, se izpostavljamu nevarnosti, da bomo ljubljeni.

Miha Maleš: PIRAN (monotipija, 1956)

»Ti si Kvas« — odgovori Martinek — »Kvas se pa lahko spremeni v besedo Kaves. Ti si iz kraja doma, kjer je neki Kaves doma.«

»Na imenu in domu pač ni nič ležeče, Martinek!« »Vem, da ne, prijatelj, vem, da ne; če je človek pošten in dober, ostane pošten in časti vreden, naj ima kazno ali nekazno ime. Po imenu in po licu jaz ne sodim ljudi. Pa to pravijo ljudje, da na lesniki jabolko ne zraste.«

»Potemtakem ti je kdo iz moje rodovine kaj žalega storil?«

»Meni ne, meni ne!« odgovori deseti brat ter naenkrat nekaj resnejši postane. Lovre je mislil, da mu njegovo vpraševanje ni ljubo, zato je obmolnil. Ko tudi Martinek nekaj trenutkov ne reče nobene besede, vstane Kvas in pravi: »To pisanje bom že izročil, kakor želiš, ne skrbi. Sicer bo pa prišel zdravnik k tebi, če dovoliš ali ne dovoliš.«

Martin je med tem gledal v okajeni leseni strop in ni poslušal, kaj pravi Lovre. Šele ko je ta mislil oditi, ga je poklical nazaj in dejal: »Usedi se na panj nazaj!«

Lovre se je domislil, da ne utegne muditi se, da ga bodo v gradu pogrešali, vendar se ni mogel izgovarjati. Nekaj mu je dejalo, naj ostane in ustreže možu, kateri je imel pač nekaj zanimivosti zanj, dasi do današnjega dne ne več ko toliko, kakor mlka vsak original mislečega človeka, ki hoče poznavati čudno kodrčijo tega sveta, v katerem je on sam en del, čeravno ne-manjv manjši, kakor si v svojem egoizmu včasih domišlja.

»Odkod si doma in kaj je tvoj oče, to sem vedel popred, preden sem te videl« — dejal je Martinek. — »Zdaj te pa vprašam, ali ne moreš vedeti, če se je kdo iz tvoje sorodovine kdaj šolal?«

»Pač! je dejal Lovre. In kakor bi mu nekaj na um padlo, pogleda desetemu bratu v obraz. Pa dasi je bil poslednji nastaren in na videz nagrban, toliko let, ka-

Josip Jurčič:

27

DESETI BRAT

kor bi jih bilo za potrdilo njegove hitre misli treba, ni mogel Martinku prisoditi.

»Koliko je že tega in kdo je bil to?« vpraša Martinek. — »Jaz sem vedel, da se ne motim.«

»To je kakih štirideset let ali še več let, kar se ne ve zanj. Mislimo, da je umrl. Mojega očeta brat je bil.«

Ko je Martinek to slišal, se je uprl z levo roko v zglavje, se napol usedel in s čudnim, strmečim glasom dejal: »On je tvoj stric!«

Koj po teh besedah pa se zgrudi na posteljo nazaj. Iz tega, kako je usta razvlekel in oči zatisnil, se je videlo, da ga je rana hudo zbolela, ko je nanagloma sklonil se pokoncu.

»Da, res je, lahko je takov — je govoril potlej Martinek kakor sam s seboj. — »Mislim sem za gotovo, da je kaj takega. Da bi bilo pa tako, stric, stric — tega nisem vedel. Da, v enem pismu sem našel Kvas, drugod je Kaves. Ali pa veš, da ni še kdo drugi tvojih prednikov šel od doma?«

»Nobeden. Tudi za tega so doma pozabili. Le dvakrat sem slišal o njem praviti. Sicer so bili vsi kmetje. Moj oče je bil osem let star, ko je šel oni od doma. Potem se ni več oglasil. Pa kakor vidim, ti nekaj več veš o njem.«

»Vem, vem, še preveč vem!« — pravi Martin nekako zamoiklo. — »Ker te zdaj še bolj poznam, moram ti zgodbo povedati, katere nisem drugemu ko sam sebi

še nikoli pravil, da boš tudi ti vedel, kdo sem jaz.« Ker je povest Martinkova precejšnje dolga, stavimo jo blagovoljnemu bravcu v naslednji odstavek.

OSEMNAJSTO POGAVLJE

On, ki je sam bil ljubi moj, on, ki je pravi oče tvoj, šel je po sveti, Bog ve kam, tebe in mene ga je sram! Prešeren.

»Že je tega nekaj let — tebe in mene še ni bilo — ko je v poglavno mesto naše dežele prišel mlad doktor, zdravnik; imenoval se je Peter Kaves. Ni mi treba praviti, da je bil to tvoj stric. Zakaj je svoje rodovinsko ime spremenil, tega ne vem. Mislim, da mu ni bilo všeč in hotel se je bolj učenega napraviti.«

Hitro je bil znan po mestu kakor najboljši svojega poklica. Imeli so ga za najbolj učenega in res je ozdravil ljudi, ki so imeli take hromote, da že zdravja niso več upali. Tako se je raznesel glas o njem tudi po okrožju.

Nekega dne je dobil povabilo; naj pride v graščino, ki je bila kake tri ure od mesta proč. Obenem se mu je s prošnjo vred poslal voz. Ker je ravno utegnil, je šel še tisto uro. Plemenitaš Strug — tudi ime smem povedati, ker je ta rodovina do današnjega dne že vsa pomrla, — Strug ga je prijazno sprejel in naznanil, da je njegova stričnica, bratova hči, katero pa kakor za lastno ima in ljubi, že več časa na očeh bolna. Tudi mu je tako povedal, da je doktor lahko umel, da ne gleda za noben, še tako velik denar, če se le deklica ozdravi.

Ker je doktor videl, da bo tukaj plača jako dobra, je dejal, ugledavši bolne dekličine oči, da mora nekaj dni opazovati, odkod bolezen izvira. Graščak je bil tega vesel in mu je zatrdil, da če se za nekaj dni v gradu ustanovi, bo se dobro imel, kakor bi bil doma.

Trgovsko podjetje s tehničnim blagom na veliko in malo

TEHNO-MERCATOR

Celje, se priporoča za nakup in vas tedensko obvešča

PLASTICNE ROLETE v različnih barvah predstavljajo novost in veliko prednost glede montaže, cene, trajnosti in čiščenja.

Te rolete pa si lahko poleg pestre izbire raznih podnih oblog, zidnih in lesnih tapet, najugodnejše nabavite v poslovalnici »Plastika«, Stanetova 19.

Nam Savinjčanom ne more biti vseeno...

(Nadaljevanje s 1. strani)

Učenci sede v razredih z majavim stropom ali v nekdanjem skladišču! Doslej smo pogosto obtoževali prosvetne delavce za slab učni uspeh. Toda — ni odvisen samo od učnega kadra. Zato ne smemo pozabiti, da se v takšnih pogojih šolajo naši otroci, ki bodo jutri zamenjali nas...

Vsi udeleženci so bili enotnega mnenja, da bi naj predlagali skupščini občine razpis referenduma o samoprispevku. Gre za strokovno dobro pripravljene programe, za široko akcijo, ki bi naj zajela vse občane. Sredstva bi zbirali po točno določenem ključu. Prispevali bi vsi zaposleni, kmetovalci in obrtniki. Kot je izračunal eden izmed udeležencev, bi ta prispevek (v povprečju) pomenil zaposlenemu delavcu na mesec odpoved vrednosti enega litra srednje dobrega vina, kmetovalcu enega piščanca in obrtniku vrednost delovne ure...

Kljub temu bi se ob delu delovnih organizacij zbralo toliko sredstev, da bi v petih letih lahko s tem denarjem zgradili nove šole in usposobili stare. Po programu, ki je zdaj samo še predlog, bi zgradili novo šolo v Grižah, adaptirali šolo v Zalcu in na Vranskem, zgradili prizidke šolam v Petrovčah, Polzeli, Šempetru, zgradili telovadnice v Preboldu, uredili šole v Orli vasi, na Gomilskem, v Taboru, Gotovljah, Veliki Pirešici in na Ponikvi. Torej bi ta program zajel veliko število šol od skupnih 21, kolikor jih je.

Na območju žalske občine je namreč 5 razvitih centralnih šol, dve samostojni razviti šoli, ena nerazvita centralna šola in trinajst podružničnih šol. V njih se je minulo šolsko leto šolal 4.401 učenec.

Na prvi prihodnji seji skupščine občine bodo odborniki najverjetneje že razpravljali o referendumu in samoprispevku. V primeru razpisa in odločitve občanov za samoprispevek, bi začeli z izvajanjem programa že v prihodnjem letu. Udeleženci občinske konference SZDL so izrazili prepričanje, da se bodo občani na referendumu odločili za samoprispevek in s tem ustvarili boljše pogoje šolstva v občini.

mu in samoprispevku. V primeru razpisa in odločitve občanov za samoprispevek, bi začeli z izvajanjem programa že v prihodnjem letu. Udeleženci občinske konference SZDL so izrazili prepričanje, da se bodo občani na referendumu odločili za samoprispevek in s tem ustvarili boljše pogoje šolstva v občini.

SPORT V NEDELJO — SPORT V NEDELJO — SPORT V NEDELJO

Finale brez celjskih atletov

Najprej vest, ki bi sicer sodila na konec športnih dogodkov, saj se je zgodilo prvič, da je poteklo finale ekipnega prvenstva države v moški in ženski konkurenci brez atletov in atletinj celjskega Kladivarja. Pa tudi sicer je bila udeležba slovenskih ekip silno skromna. V moški konkurenci je Ljubljana osvojila šesto, v ženski pa Maribor prav tako šesto mesto.

Članice ali bolje rečeno mladinke celjskega Partizana so po desetih turnirjih v odbojki za naslov republiškega prvaka vzdržale na prvem mestu in si tako priborile pravico do kvalifikacij za vstop v zvezno ligo, torej v družbo najboljših, kjer so že nekoč nastopale pa tudi izpadle.

Tekmovanje v slovenski rokometni ligi postaja čedalje bolj zanimivo in napeto. Celjani, ki so v nedeljo po razburljivi igri na domačem terenu premagali Slovenj Gradec s 16:15, so stopili vstrec z Ormožem, ki je še zmeraj

na vrhu lestvice. Obe ekipi pa imata po 15 točk. Dvoboj med obema Rudarjema se je v Velenju končal z zmago Trboveljčanov 17:15. Tako so se nekdanji zvezni ligaši povzpeli na tretje mesto, medtem ko so Velenjčani še zmeraj na zadnjem. V prihodnjem kolu bodo igrali Ribnica—Rudar (Trbovlje), Tržič—Rudar (Velenje) in Drava—Celje.

Državno prvenstvo v kegljanju za posameznike se je končalo s prav lepim uspehom Celjana Vikija Vanovška. V družbi 69 najboljših tekmovalcev je zasedel sedmo mesto z rezultatom 1746 kegljev.

Nogometni vrvež v jenskem delu tekovanja se bliža koncu. Dvoboj med trboveljskim Rudarjem in Celjem-Kladivarjem se je v slovenski ligi končal brez gola. Navzlic temu so Trboveljčani ostali na zadnjem mestu lestvice, Celjani pa zdrknili na peto. Prazni rok je ostal Hrastnik, ki je izgubil z Ljubljano 3:0. Hrastničani zasedajo osmo mesto.

POMEMBNA PRIDOBITEV ZA PREBIVALCE SVETINE

Brezžična zveza Celje - Svetina

Svetina pri Celju je zelo odmaknjeno področje, glede na mesto Celje. Sicer vodi do vasi in samega rekreacijskega centra nova cesta, vendar so prometne zveze zelo neugodne in redke. Pa to bi se prestali, pravijo prebivalci, toda, če se kaj zgodi ne moremo nikogar obvestiti ali pa rabimo veliko časa, ko pa smo obvestili je ponavadi bilo že prepozno. Tako je pred leti pričela gorati šola na Svetini. Gasilcev ni bilo mo-

goče pravočasno obvestiti, škoda je bila velika. Kaj vse se lahko zgodi v planinskih vaseh. Nesreče pri delu, nenadna huda bolezen in podobno. V takšnih primerih je potrebna dolga pot v Celje in nazaj. Zato je toliko bolj pomembna vest, da bodo na Svetini do konca leta dobili brezžično telefonsko zvezo.

Pobudnik za namestitev zveze je Oddelek za narodno obrambo pri skupščini občine Celje, izvajalec del pa bo celjsko PTT podjetje. Predračunska vrednost je 3.400.000 S din, sredstva pa bodo prispevali: levji delež Skupščina občine, Zelezarna Store, Zavod za izgradnjo rekreacijskih centrov, trgovska podjetja Merx, Občinska gasilska zveza, Gozdno gospodarstvo, Planinsko društvo, Reševalna postaja, Turistično društvo, avtobusno podjetje Izletnik in Komunalni zavod za socialno zavarovanje.

Zveza bo enokanalna, en telefonski aparat bo v domu na Svetini, drugi pa v sami vasi. Zveza bo vključena v PTT sistem Celje.

Brezžična telefonska

zveza pa ne bo pomembna samo za nujne primere nesreč, imela bo tudi turističen pomen. Od kodkoli bodo lahko Celjani poklicali Dom na Svetini in se pozanimali kako s prostorom, snegom in podobno. Tudi trgovina in šola bosta lahko uporabljali zvezo za svoje namene. Vaščani Svetine seveda težko čakajo trenutke, ko bo po dolgih letih pričakovanja pri njih prvi zabrněl telefon.

S tem pa je ustvarjena tudi možnost skorajšnjih povezave s Celjsko kočjo.

M. SENICAR

Izletnik

VSAK MESEC NOV MEDNARODNI DANCING PROGRAM ob 22. uri, razen v petek

ZA DOMACINE, IZLETNIKE, POSAMEZNIKE IN SKUPINE

HOTEL CELEIA v Celju ob glavni cesti

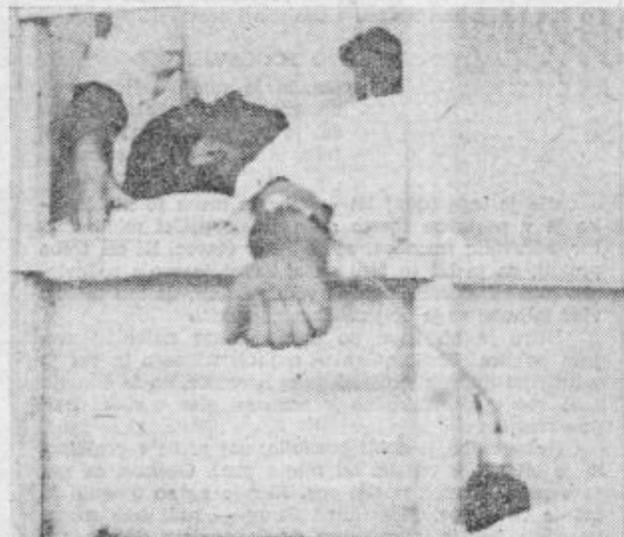
IRENCA GAJŠEK MRTVA

Že v prejšnji številki smo poročali, da je 12. oktobra izginila šestletna Irenca Gajšek, katere sterši so v Nemčiji. Mala Irenca je skrivnostno izginila okrog 11. ure, ko je odšla k sosedu Gajšku po mleko. Ko so varuhi začeli z iskanjem, pogrešano Irenco so nato začeli iskati tudi miličniki, uslužbenci mariborske UJV, pripadniki Armade in prebivalci Ložnice, so ob po-

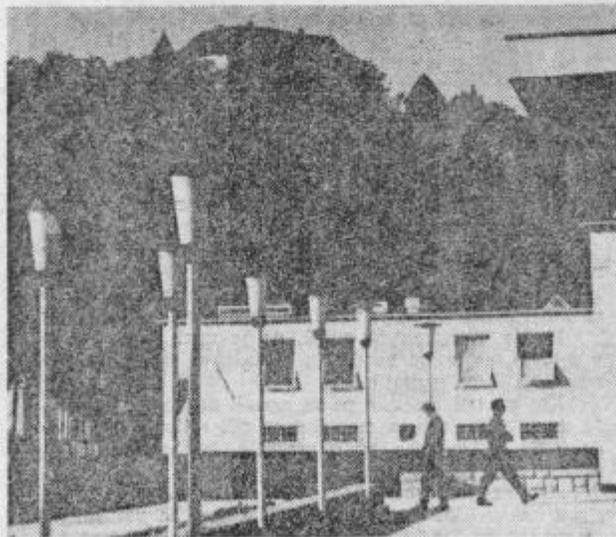
toku našli le napol prazno kanglico z mlekom.

Iskanje so nadaljevali. Zajelo je veliko področje, ne samo okolice temveč tudi področje, kjer so prebivalci opazili podobno dekle. Ob tem so se širile razne govorice, ki po temeljiti preiskavi niso obrodile sadov. Ljudje so začeli namigovati tudi na ugrabitev, ker se Irenčini starši niso najbolje razumeli.

Po obsežni akciji, ko se v nedeljo znova pretaknil vsak meter zemlje, po točno strugo in okolice Goričanove kmetije, se malo Irenco odkrili mrtvo. Ležala je 20 cm pod žagovino in zemljo izpod žage venecijanke. Na sebi je imela le rdeče škornje. Po vsej verjetnosti gre za strašen, sadističen zločin. Na to bo odgovorila preiskava, saj so osumljence že pripril.

Premalo krvi bi lahko zapisali tudi tokrat, čeprav slika kaže prostovoljnega krvodajalca, ki ni pomišljal, ko so ga poklicali in je dal kri za ponesrečenca. V celjski občini je krvodajalcev čedalje manj. Samo celjska bolnica potrebuje vsako leto okoli 1500 litrov krvi, to pa je pet do šest tisoč krvodajalcev. Zato bi morale akcije za prostovoljno oddajo krvi postati ne le naloga organizacij Rdečega križa, marveč vseh delovnih in družbeno političnih organizacij. (Foto: mb)

V skromni beri turistične sezone pri nas sta Velenje in Celje vendarle majhna izjema. V obeh mestih so letos zabeležili po okoli 40.000 nočitev. Hvaležna je ugotovitev, da je tudi v Velenju čedalje več tujih gostov. Pa vendar bi tega ne dosegli, če bi ne imeli delavnega turističnega društva in agilnega hotela Paka. Zdaj ljudje ne prihajajo več v to rudarsko mesto, da bi ga občudovali; prihajajo zaradi turističnih in drugih privlačnosti. Na sliki: Velenje ob hotelu, zadaj grad.

Viktor Vanovšek sodi pravzaprav med veterane celjskega kegljaškega športa. Toda navzlic temu je večni mladenič, ki je doma ne samo na kegljaških stezah, marveč tudi na streliških ter z ribiško palico v roki. Ujel je že marsikatero veliko, veliko... ribo. Pa brez zamere! Tokrat se je izkazal na državnem prvenstvu za posameznike. Po prvem delu tekovanja se mu je nasmihala boljša uvrstitev, kot jo je pozneje dosegel. Toda navzlic temu je sedmo mesto izredno priznanje. Čestitamo. (Foto: mb)